

แนวโน้มการจ้ดอารซึ่งศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้

TREND OF DUAL VOCATIONAL TRAINING SYSTEM IN SOUTHERN REGION

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิตสหกรณ์มหาวิทยาลัย

สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย

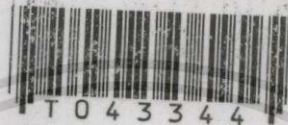
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2545

ISBN 974-648-770-1

แนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้

TREND OF DUAL VOCATIONAL TRAINING SYSTEM IN SOUTHERN REGION

จรรย์ ไชยเหล็ก
JARUN CHAILEK

เลขที่.....
เลขทะเบียน...43344
วัน, เดือน, ปี 29 ส.ค. 2545

b.....
i.....

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย

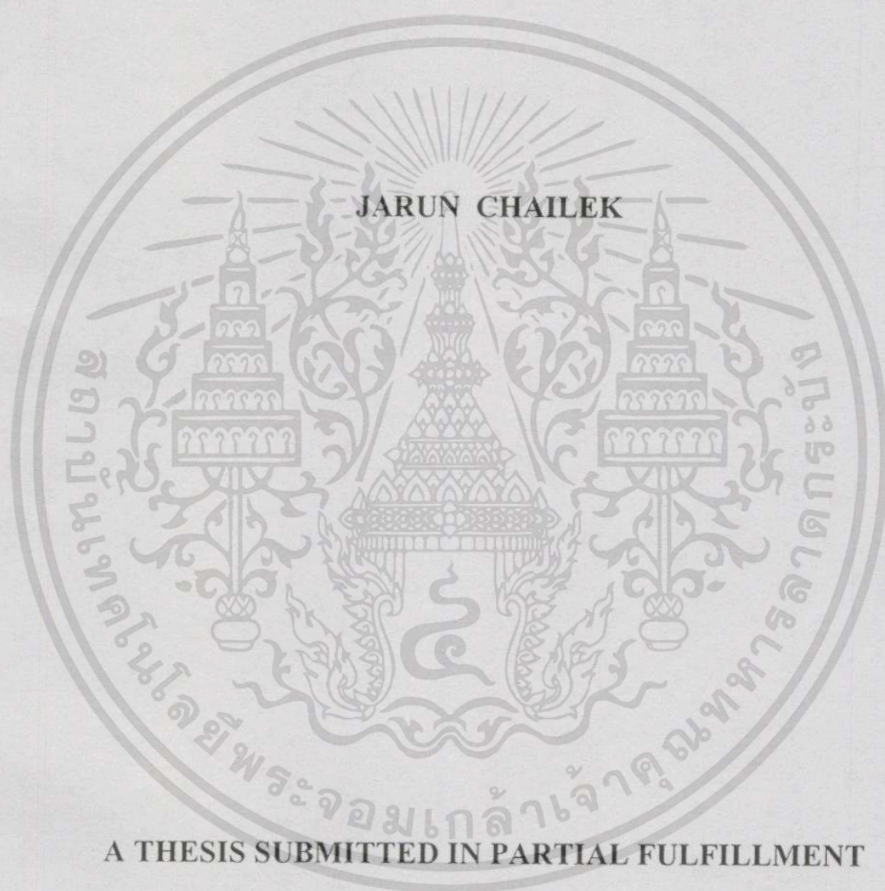
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2545

ISBN 974-648-770-1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

TREND OF DUAL VOCATIONAL TRAINING SYSTEM IN SOUTHERN REGION

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN VOCATIONAL ADMINISTRATION
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

2002

ISBN 974-648-770-1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2002

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์ แนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในภาคใต้
TREND OF DUAL VOCATIONAL TRAINING SYSTEM IN SOUTHERN REGION

ชื่อนักศึกษา นายจรรย์ ไชยเหล็ก
รหัสประจำตัว 42064156
ปริญญา ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชา การบริหารอาชีวศึกษา
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ รศ.ดร.สมพร ไชยะ
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม ดร.รักเกียรติ แก้วจางง

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์		ลายมือชื่อ
รศ.ดร.สมพร	ไชยะ	
ผศ.ดร.เนาวรัตน์	วิไลชนม์	
ดร.ณรงค์	พิมสาร	
ดร.มาลัย	จิรวัดนเกษตร์	
ดร.ฉันทนา	โหมดมณี	

วัน/เดือน/ปี ที่สอบ 1 เมษายน 2545 เวลา 13.30 น. เป็นต้นไป

สถานที่สอบ ณ ห้องสมาคมศิษย์เก่าบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

วันที่ 28 เดือน 4 พ.ศ. 2545

หัวข้อวิทยานิพนธ์	แนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้
นักศึกษา	นายจรูญ ไชยเหล็ก
รหัสประจำตัว	42064156
ปริญญา	ครุศาสตรบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา
สาขาวิชา	การบริหารอาชีวศึกษา
พ.ศ.	2545
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร.สมพร ไชยะ
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม	ดร.รักเกียรติ แก้วจางง

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาท มีความรู้ มีประสบการณ์ ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีทั้งในสถานศึกษาและสถานประกอบการ และนักวิชาการ จำนวน 25 คน ด้วยวิธีวิจัยแบบเทคนิคเดลฟายการวิเคราะห์ข้อมูลใช้คำมีรชฐาน ฐานนิยม ผลต่างระหว่างมัชฐาน และฐานนิยม พิสัยระหว่างควอไทล์ และการพิจารณาระดับความเหมาะสมของแนวโน้มความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ ในการพยากรณ์แนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ด้านสถานศึกษา พบว่าแนวโน้มที่มีระดับความเหมาะสมมากที่สุด ตามลำดับ 2 เรื่อง คือ การจัดตั้งอำนวยความสะดวก และการนิเทศ
2. ด้านสถานประกอบการ พบว่า แนวโน้มที่มีระดับความเหมาะสมมากที่สุด ตามลำดับ 2 เรื่อง คือ คุณสมบัติของผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึก และคุณสมบัตินักเรียน
3. นักเรียนและผู้ปกครอง พบว่าแนวโน้ม ที่มีระดับความเหมาะสมมากที่สุด ตามลำดับ 4 เรื่อง คือ หน้าที่ความรับผิดชอบของนักเรียน คุณสมบัติของนักเรียน หน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ปกครองและการเข้าเรียน

Thesis Title	Trend of Dual Vocational Training System in Southern Region
Student	Mr.Jarun Chailek
Student ID.	4206415
Degree	Master of Industrial Education
Programme	Vocational Administration
Year	2002
Thesis Advisor	Associate Professor Dr.Somporn Chaiya
Thesis Co-Advisor	Dr.Rakkiat Keawjamnong

ABSTRACT

The objective of this search was to study the trend in dual vocational education training system in the southern region. In total 25 experts, who have a role, knowledge or experience in the field of dual vocational education were questioned with the Delphi technique. Data were analyzed for median, mode, the difference between median and mode, Interquartile Range and the considerations about the appropriate level of agreement of experts in the prediction of the trend of dual vocational education training system in the southern region

Results of this study were

1. For the educational institute ; The trends that were the most suitable were the convenience in being able to find a trainee post for the student and convenience in being able to supervise the student
2. For the training station; The trends that were most suitable were the qualities of the workplace supervisor and the trainee supervisor and the qualities of the workplace
3. For the students and their guardians ; The trends that were most suitable were the responsibilities of the student, the qualities of the student , the responsibilities of the guardian and attendance.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยดี โดยได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สมพร ไชยะ อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดร.รักเกียรติ แก้วจางง อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง ให้กำลังใจและติดตามผลการดำเนินการวิจัยมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอบพระคุณคณาจารย์คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังทุกท่าน ที่ให้ความรู้ ประสบการณ์ เอาใจใส่และให้กำลังใจตลอดมา

ขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ตรวจแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง เครื่องมือวิจัย ขอขอบคุณผู้เสนอชื่อบุคคลเป็นผู้เชี่ยวชาญ

ขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้สละเวลาอันมีค่าตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณผู้ที่เกี่ยวข้องกับทุกท่านที่ทำให้วิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูคุณเวทิตา บุษบาแก้วณบิตา – มารดา ครู-อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

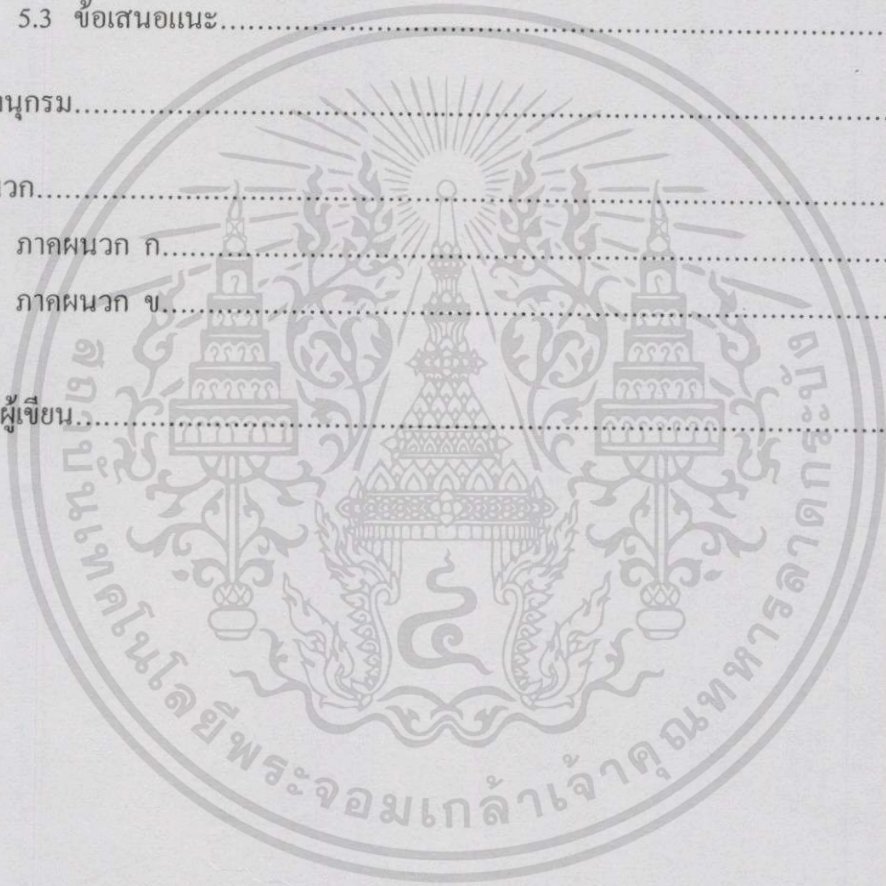
จรัญ ไชยเหล็ก

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญตาราง.....	VI
สารบัญภาพ.....	IX
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	2
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	3
1.5 ตัวแปรที่ศึกษา.....	4
1.6 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	4
1.7 ขอบเขตพื้นที่หรือสภาพทางภูมิศาสตร์.....	5
1.8 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.1 การอาชีวศึกษา.....	8
2.2 การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี.....	13
2.3 องค์ประกอบของการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี.....	19
2.4 เทคนิคเดลฟาย.....	35
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	42
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	49
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	49
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	50
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	52
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	53

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	96
5.1 สรุปผลการวิจัย	96
5.2 อภิปรายผล.....	101
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	108
บรรณานุกรม.....	109
ภาคผนวก.....	113
ภาคผนวก ก.....	114
ภาคผนวก ข.....	120
ประวัติผู้เขียน.....	154

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แสดงการเปรียบเทียบการจัดการศึกษาและการประเมินผลการเรียนของระบบปกติกับระบบทวิภาคี หลักสูตร ปวช. 2538.....	17
2.2 แสดงความตกลงของความเคลื่อนไหวของจำนวนผู้เข้าร่วม โครงการ.....	40
4.1 แสดงค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยม ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระดับความเหมาะสม และความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ ในภาพรวม ด้านสถานศึกษา...57	
4.2 แสดงค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยม ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระดับความเหมาะสม และความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องการจัดองค์กร.....	59
4.3 แสดงค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยม ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระดับความเหมาะสม และความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องการประชาสัมพันธ์.....	62
4.4 แสดงค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยม ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระดับความเหมาะสม และความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องการติดต่อสถานประกอบการ.....	64
4.5 แสดงค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยม ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระดับความเหมาะสม และความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องการนิเทศ.....	66
4.6 แสดงค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยม ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระดับความเหมาะสม และความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องการประเมินผล.....	68
4.7 แสดงค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยม ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระดับความเหมาะสม และความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องการจัดตั้งอำนาจความสะดวก.....	70

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.8	แสดงค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยม ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระดับความเหมาะสม และความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ในภาพรวม ด้านสถานประกอบการ.....72
4.9	แสดงค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยม ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระดับความเหมาะสม และความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องคุณสมบัติของสถานประกอบการ.....74
4.10	แสดงค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยม ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระดับความเหมาะสม และความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องหน้าที่รับผิดชอบของสถานประกอบการ.....76
4.11	แสดงค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยม ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระดับความเหมาะสม และความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องคุณสมบัติผู้ควบคุมการฝึกและครู.....79
4.12	แสดงค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยม ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระดับความเหมาะสม และความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องหน้าที่รับผิดชอบของผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึก.....81
4.13	แสดงค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยม ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระดับความเหมาะสม และความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการ.....83
4.14	แสดงค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยม ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระดับความเหมาะสม และความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องการรับนักเรียนเข้าเรียน.....85

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.15 แสดงค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยม ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระดับความเหมาะสม และความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ในภาพรวม ด้านนักเรียนและผู้ปกครอง.....	87
4.16 แสดงค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยม ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระดับความเหมาะสม และความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องการเข้าเรียน.....	88
4.17 แสดงค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยม ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระดับความเหมาะสม และความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องคุณสมบัติของนักเรียน.....	90
4.18 แสดงค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยม ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระดับความเหมาะสม และความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องหน้าที่รับผิดชอบของนักเรียน.....	92
4.19 แสดงค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยม ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระดับความเหมาะสม และความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องหน้าที่รับผิดชอบของผู้ปกครอง.....	94

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

2.1 กระบวนการเทคนิคเคลือบ.....39

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กรมอาชีวศึกษาได้เร่งรัดกำหนดยุทธศาสตร์ในการผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับ แผนนโยบายของรัฐบาล โดยการจัดการเรียนการสอนและฝึกอบรมเพื่อผลิตกำลังคนด้าน อาชีวศึกษาให้มีปริมาณเพียงพอ มีขีดความสามารถที่ได้มาตรฐาน มีคุณธรรม วินัย เจตคติ บุคลิกภาพที่พึงประสงค์กับความต้องการของตลาดแรงงาน ทั้งในสถานประกอบการ อุตสาหกรรม ธุรกิจขนาดย่อมและการประกอบอาชีพอิสระ การจัดการเรียนการสอน จะต้องปรับเปลี่ยนให้ทัน กับการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี โดยกรมอาชีวศึกษาได้จัดทำหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกระบบและวิธีการเรียนได้อย่างเหมาะสม ตามศักยภาพ ความสนใจ และโอกาสของผู้เรียน ส่งเสริมประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษา และพัฒนาหลักสูตรร่วมกันระหว่างสถาบัน หน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ ทั้งในระดับชาติ ท้องถิ่น และชุมชน ทั้งนี้เพื่อผลิตกำลังคนระดับช่างฝีมือที่มีความรู้ ความชำนาญ ในทักษะวิชาชีพ มีคุณธรรม วินัย เจตคติ บุคลิกภาพและเป็นผู้มีปัญญาที่เหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการประกอบ อาชีพ ได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคเอกชนเข้าร่วม หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 ได้แบ่งการจัดการศึกษาเป็นระบบปกติ กับระบบทวิภาคี (กรมอาชีวศึกษา. 2541 : 1-3) ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 20 การจัดการอาชีวศึกษา การฝึกอบรมวิชาชีพให้จัดในสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาของเอกชน สถานประกอบการหรือโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับ สถานประกอบการ

การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เกิดจากนโยบายกรมอาชีวศึกษาที่เร่งขยายโอกาสทาง การศึกษาเพื่อรองรับความต้องการของนักเรียนที่มีความต้องการเรียนด้านอาชีวศึกษา โดยให้ สถานศึกษาในสังกัดกรมอาชีวศึกษาเปิดรับนักเรียนระดับ ปวช. เพิ่มเติม ด้วยระบบทวิภาคีเพื่อช่วย ให้ผู้มีฐานะไม่สู้ดี ได้มีโอกาสเรียนวิชาชีพเพิ่มมากขึ้น เพราะการเรียนด้วยระบบทวิภาคี จะเป็นช่าง ที่มีคุณภาพเยี่ยม มีความสามารถทั้งด้านความรู้และความเลื่อมใสศรัทธาในวิชาชีพที่ได้รับ สถานประกอบการได้บุคลากรที่ตรงตามความต้องการ เนื่องจากนักเรียนได้รับการฝึกงาน ตามลักษณะงานของสถานประกอบการมาโดยตลอดและสามารถทำงานได้เมื่อสำเร็จการศึกษา (กรมอาชีวศึกษา. 2541 : 1)

การให้ภาคเอกชนหรือสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดอาชีวศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งการร่วมมือในการฝึกอาชีพ จึงเป็นแนวทางไปสู่การแก้ปัญหาในด้านคุณภาพของแรงงานระดับช่างฝีมือที่จำเป็นต้องมุ่งเน้นทักษะและประสบการณ์ตรง เพื่อให้มีคุณภาพได้มาตรฐานของตลาดแรงงาน การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (Dual Vocational Training หรือ DVT) ความร่วมมือทั้งสองฝ่าย ระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ จึงเป็นรูปแบบของการจัดอาชีวศึกษาที่อยู่ในลักษณะของความร่วมมือ (Cooperative Education and Training) ที่กำหนดให้นักเรียนเรียนภาคทฤษฎีที่สถานศึกษา สัปดาห์ละ 1-2 วัน และฝึกอาชีพที่สถานประกอบการ สัปดาห์ละ 3-4 วัน ตลอดระยะเวลา 3 ปี เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว นักเรียนจะได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วุฒิบัตรและใบรับรองการผ่านงาน ซึ่งสามารถทำงานในสถานประกอบการหรือประกอบอาชีพอิสระได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กรมอาชีวศึกษา. 2541 : 3)

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นบุคลากรส่วนหนึ่งของการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เห็นว่า แนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีขยายไปสู่สถานศึกษาอาชีวศึกษาเพิ่มมากขึ้น สถานประกอบการสนใจเข้าร่วมโครงการมากขึ้น ซึ่งหลังจากประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเปลี่ยนไป

ดังนั้นผู้วิจัยมีความสนใจเป็นอย่างมากที่จะศึกษาแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในภาคใต้ โดยระดับความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ โดยใช้เทคนิคการวิจัยเดลฟาย (Delphi Technique) เพื่อนำผลการศึกษาเป็นข้อมูลพื้นฐานเสนอแนะผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับด้านสถานประกอบการ สถานศึกษา นักเรียนและผู้ปกครอง

1.3 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในภาคใต้ ผู้วิจัยได้ยึดกรอบของ คู่มือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 กรมอาชีวศึกษา (2541 : 20-26) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของสถานศึกษา สถานประกอบการ นักเรียนและผู้ปกครอง

ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ จะทำการศึกษาแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) รวม 3 ด้าน คือ

1. สถานศึกษา
2. สถานประกอบการ
3. นักเรียนและผู้ปกครอง

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในภาคใต้ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยศึกษาด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. สถานศึกษา
  - 1.1 การจัดองค์กร
  - 1.2 การประชาสัมพันธ์
  - 1.3 การติดต่อสถานประกอบการ
  - 1.4 การนิเทศ
  - 1.5 การประเมินผล
  - 1.6 การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก
2. สถานประกอบการ
  - 2.1 คุณสมบัติของสถานประกอบการ
  - 2.2 หน้าที่รับผิดชอบของสถานประกอบการ
  - 2.3 คุณสมบัติของผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึก
  - 2.4 หน้าที่รับผิดชอบของผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึก
  - 2.5 ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการ
  - 2.6 การรับนักเรียนเข้าเรียน
3. นักเรียนและผู้ปกครอง
  - 3.1 การเข้าเรียน
  - 3.2 คุณสมบัติของนักเรียน
  - 3.3 หน้าที่รับผิดชอบของนักเรียน
  - 3.4 หน้าที่รับผิดชอบของผู้ปกครอง

1.5 ตัวแปรที่ศึกษา

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในภาคใต้ 3 ด้าน คือ

1. สถานศึกษา
  - 1.1 การจัดองค์กร
  - 1.2 การประชาสัมพันธ์
  - 1.3 การติดต่อสถานประกอบการ
  - 1.4 การนิเทศ
  - 1.5 การประเมินผล
  - 1.6 การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก
2. สถานประกอบการ
  - 2.1 คุณสมบัติของสถานประกอบการ
  - 2.2 หน้าที่รับผิดชอบของสถานประกอบการ
  - 2.3 คุณสมบัติของผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึก
  - 2.4 หน้าที่รับผิดชอบของผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึก
  - 2.5 ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการ
  - 2.6 การรับนักเรียนเข้าเรียน
3. นักเรียนและผู้ปกครอง
  - 3.1 การเข้าเรียน
  - 3.2 คุณสมบัติของนักเรียน
  - 3.3 หน้าที่รับผิดชอบของนักเรียน
  - 3.4 หน้าที่รับผิดชอบของผู้ปกครอง

1.6 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.6.1 ประชากร

เป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีบทบาทมีความรู้ มีประสบการณ์ ด้านการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จากสถานศึกษา และจากสถานประกอบการในภาคใต้ โดยให้ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 คนเสนอผู้เชี่ยวชาญจากสถานประกอบการ จำนวน 3 คน และจาก สถานศึกษา จำนวน 3 คน รวมผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด จำนวน 60 คน

1.6.2 กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญที่ถูกเสนอชื่อเข้ามามากที่สุดเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 36 คน

1.7 ขอบเขตพื้นที่หรือสภาพทางภูมิศาสตร์

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัยเฉพาะภาคใต้เท่านั้น

1.8 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1. แนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หมายถึง สิ่งที่คุณเชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า มีความเหมาะสมที่เกิดขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2554 ในการจัดการศึกษาอาชีพ โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในภาคใต้

1.1 สถานศึกษา หมายถึง สถานที่ที่จะดำเนินการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีให้กับนักเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในภาคใต้ ด้านต่าง ๆ ได้แก่ การจัดองค์กร การประชาสัมพันธ์ การติดต่อสถานประกอบการ การนิเทศ การประเมินผล การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก

1.1.1 การจัดองค์กร หมายถึง จัดตั้งคณะกรรมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี การกำหนดหน้าที่คณะกรรมการ การยกฐานะงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา

1.1.2 การประชาสัมพันธ์ หมายถึง รูปแบบการประชาสัมพันธ์ การมีแผนงานประชาสัมพันธ์ การประชาสัมพันธ์ระดับกรมและระดับสถานศึกษา

1.1.3 การติดต่อสถานประกอบการ หมายถึง การสำรวจข้อมูล การทำความเข้าใจ การทำข้อตกลง การตรวจสอบนโยบายของสถานประกอบการ

1.1.4 การนิเทศ หมายถึง การจัดตั้งหน่วยงานนิเทศในสถานประกอบการ แผนงานโครงการนิเทศ การจัดบุคลากร จำนวนครั้งการนิเทศ การรายงานผลการนิเทศ

1.1.5 การประเมินผล หมายถึง การประเมินผลครั้งหลักสูตร การประเมินผลจบหลักสูตร การประเมินผลโดยคณะกรรมการร่วมสถานศึกษาสถานประกอบการ การประเมินผลตามสภาพจริง การประเมินผลการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

1.1.6 การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง การจัดให้มีสำนักงาน เครื่องมือติดต่อสื่อสาร พาหนะในการประสานงาน เครื่องคอมพิวเตอร์ บุคลากรประจำสำนักงาน

1.2 สถานประกอบการ หมายถึง บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือโรงงาน อุตสาหกรรมที่รับนักเรียนระบบทวิภาคีเข้าฝึกอาชีพซึ่งต้องดำเนินการในเรื่องคุณสมบัติของ สถานประกอบการ หน้าที่ ความรับผิดชอบของสถานประกอบการ คุณสมบัติของผู้ควบคุมการฝึก และครูฝึกหน้าที่รับผิดชอบของผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึก ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการ การรับนักเรียนเข้าเรียน

1.2.1 คุณสมบัติของสถานประกอบการ หมายถึง การกำหนดเป็นหน่วยงานทางการศึกษา การมีครูฝึก สภาพบรรยากาศ สถานที่ตั้ง ระบบความปลอดภัย ความพร้อมของสถานประกอบการ

1.2.2 หน้าที่ความรับผิดชอบของสถานประกอบการ หมายถึง การรับผิดชอบในเรื่องเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ ความปลอดภัย ค่าใช้จ่าย ความเสียหาย การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักเรียน

1.2.3 คุณสมบัติของผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึก หมายถึง การผ่านการฝึกอบรม มีจรรยาบรรณ มีความรู้ มีเทคนิคการสอน ความสามารถประเมินผล มีทัศนคติต่อวิชาชีพ

1.2.4 หน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึก หมายถึง การดูแลความปลอดภัยและความประพฤติของนักเรียน วางแผนและฝึกอาชีพให้นักเรียนตามแผน ประสานงานและให้ความร่วมมือกับสถานศึกษา

1.2.5 ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการ หมายถึง การรวมกลุ่มกัน ฝึกอาชีพ จัดกิจกรรม จัดทำแผนการฝึกจัดสิ่งอำนวยความสะดวก การวัดผลประเมินผล ประชาสัมพันธ์ร่วมกัน

1.2.6 การรับนักเรียนเข้าเรียน หมายถึง การกำหนดการรับสมัคร การคัดเลือก การลงทะเบียนเป็นนักเรียน

1.3 นักเรียนและผู้ปกครอง หมายถึง การเข้าเรียนคุณสมบัติของนักเรียนหน้าที่ รับผิดชอบของนักเรียน และหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ปกครอง

1.3.1 การเข้าเรียน หมายถึง การเป็นนักเรียนของสถานศึกษาและสถานประกอบการ การวิชาทฤษฎีและวิชาปฏิบัติ การเข้าเรียนและฝึกอาชีพ

1.3.2 คุณสมบัติของนักเรียน หมายถึง วุฒิการศึกษา ผ่านการทดสอบ สุขภาพ ความสามารถ ความรับผิดชอบ ทัศนคติต่อวิชาชีพ ไม่เป็นโรคที่สังคมรังเกียจ

1.3.3 หน้าที่ความรับผิดชอบของนักเรียน หมายถึง การปฏิบัติตามข้อตกลง การรับผิดชอบ การเรียนรู้ การฝึกอาชีพ การขึ้นทะเบียน การรักษาความลับของสถานประกอบการ

1.3.4 หน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ปกครอง หมายถึง การให้การสนับสนุน การติดต่อประสานงานให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาและสถานประกอบการ

2. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง บุคคลที่มีบทบาท มีความรู้ มีประสบการณ์ การจัดหาชีวิตศึกษาระบบทวิภาคี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในภาคใต้ ซึ่งเป็นบุคคลในสถานศึกษาหรือสถานประกอบการหรือนักวิชาการจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

3. ผู้ทรงคุณวุฒิ หมายถึง ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดหลักสูตรทวิภาคี หรือนักวิชาการที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในภาคใต้ จึงได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ดังนี้

2.1 การอาชีวศึกษา

2.1.1 ความหมายของการจัดอาชีวศึกษา

2.1.2 หลักการจัดการอาชีวศึกษา

2.1.3 การจัดระบบการเรียนการสอนวิชาชีพ

2.2 การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

2.2.1 หลักการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

2.2.2 แนวปฏิบัติในการดำเนินการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

2.2.3 การประเมินผล การสอบและประกาศนียบัตร

2.2.4 สรุปเปรียบเทียบสาระสำคัญของการจัดการศึกษาและการประเมินผลการเรียนระบบปกติกับระบบทวิภาคี หลักสูตร ปวช. 2538

2.3 องค์ประกอบของการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

2.3.1 สถานศึกษา

2.3.2 สถานประกอบการ

2.3.3 นักเรียนและผู้ปกครอง

2.4 เทคนิคเคลฟาย

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 การอาชีวศึกษา

2.1.1 ความหมายของการอาชีวศึกษา

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพุทธศักราช 2525 (2528 : 899) ได้ให้ความหมายของอาชีวศึกษาว่า หมายถึง การศึกษาที่มุ่งไปในทางช่างฝีมือ สำหรับภาษาอังกฤษนั้น มีคำที่มีความหมายคล้ายคลึงกับคำว่า อาชีวศึกษาหลายคำ เช่น Vocational Education, Technical Education และ Technical and Vocational ซึ่งแต่ละคำมีความหมายดังนี้ (อารักษ์ ทองปาน. 2543 : 10)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Vocational Education หมายถึง โปรแกรมการศึกษาซึ่งมีระดับต่ำกว่าระดับมหาวิทยาลัย มีจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกอบรมบุคคลเพื่อออกไปประกอบอาชีพ หรือเพื่อพัฒนาแรงงานฝีมือที่มีงานทำ อยู่แล้วให้มีแรงงานฝีมือระดับสูงขึ้น การศึกษาดังกล่าวรวมแขนงวิชาชีพดังกล่าวเหล่านี้ คือ การอุตสาหกรรม ช่างเทคนิค การเกษตร การพาณิชย์ และคหกรรม (Good. 1973 : 603) Technical Education หมายถึง การศึกษาที่เน้นการเรียนรู้ด้านเทคนิค หรือการปฏิบัติการทางเทคนิคและทักษะ มีจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกฝนผู้เรียนให้เป็นช่างเทคนิค ปกติจัดในระดับที่สูงกว่าระดับมัธยมศึกษา ตอนปลายแต่ไม่ถึงระดับปริญญา (Good. 1973 : 554)

Technical and Vocational Education หมายถึง การจัดการศึกษาวิชาชีพเฉพาะอย่าง ในระดับโรงเรียนมัธยมหรือระดับวิทยาลัยชุมชน และระดับสถาบันเทคนิค (Finch and Frunkilton. 1979 : 112) นักการศึกษาของไทยได้ให้ความหมายของการอาชีวศึกษาไว้ต่าง ๆ กันดังนี้ ภิญญา สาร (2523 : 331) ได้ให้ทัศนะว่าการอาชีวศึกษา หมายถึง การศึกษาวิชาชีพที่จะนำไปประกอบ อาชีพทุกชนิดเพื่อดำรงชีวิต โดยมีโรงเรียนหรือสถานศึกษาและครูเป็นผู้สอน มีผู้สนับสนุนและ ควบคุมให้ตรงกับความต้องการของสังคมและตลาดแรงงาน วิเวก ปางวุฒิพงศ์ (2523 : 1) กล่าวว่า การอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาวิชาชีพที่มุ่งให้การศึกษาและการฝึกอบรมกำลังคนในระดับต่าง ๆ ตามความต้องการของท้องถิ่นและสังคม การศึกษาวิชาชีพนี้อาจดำเนินการได้ทั้งในระบบโรงเรียน กล่าวคือ มีหลักสูตร มีการกำหนดเวลาศึกษาอบรมแน่นอน และการดำเนินการนอกโรงเรียน เช่น จากพ่อแม่ จากครอบครัว จากการทำงาน จากโรงงาน และจากการแนะนำอบรมส่งเสริมของ หน่วยงานของเอกชนหรือราชการ เป็นต้น

วิรัช กุญมาต (2528 : 49) กล่าวว่า การอาชีวศึกษา เป็นการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมบุคคล ให้มีอาชีพเป็นหลักฐานในอนาคต และเพื่อช่วยเหลือผู้ที่มีอาชีพอยู่แล้วให้มีความเจริญก้าวหน้า ในอาชีพของตน หรือเปลี่ยนอาชีพใหม่ที่ดีกว่าเดิม

ในการวิจัยนี้จะอ้างถึงคำนิยามของการอาชีวศึกษา ดังนี้ การอาชีวศึกษา คือการศึกษาเพื่อ เตรียมบุคคลากรด้านฝีมือระดับคุณวุฒิที่ต่ำกว่าปริญญา สำหรับอาชีพหนึ่งหรือกลุ่มอาชีพช่างและ งานต่าง ๆ การศึกษาด้านอาชีวศึกษานี้ตามปกติจัดขึ้นในระดับมัธยมปลาย จะต้องจัดให้มีการศึกษา วิชาพื้นฐานทั่วไป วิชาทฤษฎีสัมพันธ์ และฝึกภาคปฏิบัติเพื่อพัฒนาฝีมือที่ต้องการ สำหรับอาชีพ หนึ่ง ๆ สัดส่วนของวิชาต่าง ๆ จะแตกต่างกัน แต่ตามปกติแล้วจะต้องเน้นการฝึกภาคปฏิบัติ

2.1.2 หลักการจัดการอาชีวศึกษา

1. การอาชีวศึกษาเป็นการเตรียมบุคคลเข้าสู่อาชีพและทำงานต่อไปด้วยความสำเร็จ
2. เป้าหมายของการอาชีวศึกษา คือมุ่งทำงานและสัมพันธ์กับการมีงานทำ
3. การอาชีวศึกษาต้องสอดคล้องกับสภาพของเศรษฐกิจและสังคม และวุฒิภาวะของ

นักศึกษา

4. การอาชีวศึกษาจัดให้ผู้สำเร็จการศึกษา สามารถร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ได้ในฐานะพลเมืองที่ดีของสังคม
5. การอาชีวศึกษา จัดให้นักศึกษามีความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการเข้าสู่อาชีพได้
6. แต่ละบุคคลมีสิทธิจะเลือกอาชีพที่ตนปรารถนาได้
7. รัฐมีหน้าที่ที่จะจัดให้รายบุคคลได้รับการฝึกเพื่อประกอบอาชีพได้ ตามที่แต่ละบุคคลได้ตั้งเป้าหมายไว้
8. ประสิทธิภาพของการอาชีวศึกษาจะสูง ถ้าจัดสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนได้รับการฝึกโดยจำลองสภาพแวดล้อมการทำงานให้เหมือนสภาพเมื่อจะไปทำงานจริง
9. การฝึกอาชีพจะมีประสิทธิผล เมื่องานฝึกกระทำในลักษณะเดียวกันกับงานจริง นั่นคือใช้ขั้นตอนการทำงานเครื่องมือและเครื่องจักรเช่นเดียวกับที่ใช้ในการทำงานจริง อาชีพนั้น
10. ประสิทธิภาพของการอาชีวศึกษาจะสูง เมื่อจัดให้ผู้เรียนเป็นรายบุคคลได้ใช้ความสนใจ นิสัย ความถนัด และมันสมองของผู้เรียนอย่างเต็มที่
11. การฝึกอาชีพของแต่ละอาชีพช่าง หรืองานจะมีประสิทธิผล ก็ต่อเมื่อ ได้จัดให้แก่กลุ่มที่ต้องการและได้รับประโยชน์จากการฝึกเท่านั้น
12. การฝึกอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพจะต้องฝึกประสบการณ์เฉพาะด้านหลาย ๆ ครั้ง เพื่อสร้างนิสัยที่ถูกต้องในการทำและคิด จนกระทั่งนิสัยที่ต้องการ ได้พัฒนาขึ้น ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นในการหางานทำ
13. การฝึกอาชีพจะมีประสิทธิผลย่อมขึ้นอยู่กับครูฝึก ซึ่งจะต้องมีประสบการณ์วิชาชีพ ในการประยุกต์ทักษะและความรู้ในการปฏิบัติงานและขบวนการ การทำงานของสิ่งที่ตนสอน
14. สำหรับแต่ละอาชีพ ผู้ฝึกจะต้องมีความสามารถในการผลิตชิ้นตำาระบบหนึ่ง เพื่อที่จะทำงานและรักษาตำแหน่งงานไว้ได้ ถ้าการอาชีวศึกษาไม่สามารถจัดได้ถึงขั้นนี้แล้ว ก็จะไม่มีความประสิทธิผลทั้งสำหรับรายบุคคลและสำหรับสังคม
15. การสร้างนิสัยการปฏิบัติงาน จะได้ผลต่อเมื่อผู้ฝึกได้ทำงานจริงไม่ใช่ทำแบบฝึกหัดหรือทำงานปลอม
16. แหล่งของเนื้อหาสาระที่เชื่อถือได้ของการฝึกเฉพาะแต่ละอาชีพ มาจากแหล่งเดียวเท่านั้น คือ จากประสบการณ์ของผู้ชำนาญงานของอาชีพนั้น
17. สำหรับแต่ละอาชีพจะมีเนื้อหาอยู่จำนวนหนึ่งซึ่งเป็นของอาชีพนั้น โดยเฉพาะ และไม่มีคุณค่าในทางปฏิบัติสำหรับอาชีพอื่น
18. การอาชีวศึกษาจะบริการแก่สังคมอย่างมีประสิทธิภาพ ต่อเมื่อสามารถบริการในเรื่องที่คนต้องการและผู้ต้องการ ได้ประโยชน์มากที่สุด
19. การอาชีวศึกษาที่มีประสิทธิภาพ จะแปรผันตามวิธีสอนและความสัมพันธ์กับผู้เรียน จึงควรพิถีพิถันพิจารณาคุณลักษณะพิเศษของกลุ่มที่เรียนและผู้สอนด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

20. การบริหารอาชีวศึกษาจะมีประสิทธิภาพต่อเมื่อการจัดการในลักษณะยืดหยุ่น แทนการมีมาตรฐานที่ตายตัวเกินไป

21. ขณะที่ความพยายามลดค่าใช้จ่ายต่อหัว แต่ก็ต้องใช้งบประมาณขั้นต่ำจำนวนหนึ่ง ซึ่งถ้าจ่ายต่ำกว่านี้แล้ว จะไม่สามารถจัดการอาชีวศึกษาให้มีประสิทธิผลได้ และถ้าไม่สามารถสนับสนุนงบประมาณขั้นต่ำนี้แล้ว ก็ไม่สมควรที่จะจัดให้มีระบบอาชีวศึกษา (เมธี ปีฉันทานนท์. 2533 : 148 -149)

2.1.3 การจัดระบบการเรียนการสอนวิชาชีพ

ชนะ กสิถาวร (2523) ได้กล่าวถึงแนวทางการจัดระบบการเรียนการสอนวิชาชีพ ช่างอุตสาหกรรมว่า มี 4 ระบบ คือ

1. ระบบโรงเรียนอาชีวศึกษา เป็นระบบซึ่งประเทศที่มีการขยายตัวทางด้านอุตสาหกรรม ไม่มากนัก นิยมเริ่มจัดทำก่อน เช่น ประเทศไทย เป็นต้น วิธีการในระบบนี้อาศัยช่างที่สำเร็จ การศึกษาจากโรงเรียนและวิทยาลัยอาชีวศึกษา ซึ่งมีหลักในการฝึกอาชีพด้วยการเน้นหนักการฝึก ทักษะเป็นอย่างมาก นำการถ่ายทอดความรู้และทักษะการปฏิบัติงานให้กับผู้เรียน

2. ระบบช่างฝึกหัด (Apprenticeship) เป็นระบบที่มีการจัดการเรียนการสอน โดยอาศัย ความร่วมมือหรือการทำงานอย่างประสานกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ กล่าวคือ ผู้เรียนจะเรียนภาคทฤษฎีในสถานศึกษาและฝึกภาคปฏิบัติในโรงงานอุตสาหกรรมของ สถานประกอบการ ถ้าโรงงานของสถานประกอบการมีขนาดใหญ่ก็สามารถแบ่งเวลาการฝึกสำหรับ ผู้เรียนแยกไว้ต่างหากได้

3. ระบบโรงเรียนหรือโรงงานอุตสาหกรรมสลับกัน หรือประกอบกัน ระบบนี้มีวิธีการ ดังเช่นสถาบันการศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษากำลังปฏิบัติอยู่ นั่นคือ การส่งนักเรียนออกไปฝึกงาน ในสถานประกอบการ

4. ระบบศูนย์ฝึกวิชาชีพ เป็นระบบที่อาจจัดขึ้นในโรงงานอุตสาหกรรมหรือในศูนย์ฝึก อาชีพของหน่วยงานอุตสาหกรรมแต่ละหน่วย อาจเป็นของรัฐบาลหรือเอกชนก็ได้ เช่น โรงเรียน วิศวกรรมรถไฟ ศูนย์ฝึกช่างไฟฟ้าของการไฟฟ้านครหลวง เป็นต้น

สำหรับกรณีของการฝึกงานซึ่งมีส่วนสัมพันธ์กับการเรียนวิชาชีพนั้น ได้มีการจัดรูปแบบ ของการฝึกงานอาชีพหลายรูป สำหรับงานเลขานุการคณะกรรมการประสานงานกับภาคเอกชน ในการพัฒนากำลังคนระดับกลางด้านอาชีวะเทคนิคศึกษาและการฝึกอาชีพ ได้จำแนกออกเป็น 3 รูปแบบใหญ่ ๆ คือ

รูปแบบที่ 1 จัดในสถานศึกษาฝึกอาชีพแต่เพียงอย่างเดียว ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ

รูปแบบที่ 2 จัดในสถานศึกษา ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ โดยส่วนหนึ่งของการฝึกปฏิบัติจะส่ง นักศึกษาไปฝึกงานในสถานประกอบการ

รูปแบบที่ 3 จัดในลักษณะของนักศึกษาฝึกหัด โดยเรียนทฤษฎีในสถานศึกษาและฝึกงาน ส่วนใหญ่ในสถานประกอบการ บุคลากรนั้นเป็นบุคลากรของสถานประกอบการ รูปแบบนี้เป็นที่รู้จักกันว่าเป็นการฝึกในระบบทวิภาคีหรือช่างฝึกหัด (Dual System)

จากความจำเป็นดังกล่าว กรมอาชีวศึกษาในฐานะที่ผลิตกำลังคนระดับกลางจำเป็นต้องปรับทิศทางเพื่อช่วยเร่งรัดแก้ไขการขาดแคลนกำลังคนส่วนหนึ่ง ในขณะเดียวกันก็ต้องวางแผนรุก เพื่อเตรียมกำลังคน สำหรับการขยายตัวของเศรษฐกิจที่มีแนวโน้มจะเป็นไปอย่างต่อเนื่องในอนาคต การปรับทิศทางการอาชีวศึกษาเพื่อให้สามารถผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจ ควรดำเนินการโดยใช้กลยุทธ์หลักที่จะเป็นเกณฑ์ในการชี้วัดคุณลักษณะของกำลังคนที่พึงประสงค์ 3 ประการ คือ

1. สร้างซ่อม คือ การเร่งผลิตส่วนที่ขาดให้เพียงพอพร้อมทั้งเร่งพัฒนาทักษะอาชีพของกำลังคนที่เป็นแรงงานไร้ฝีมือ ให้มีศักยภาพ ในการผลิตสูงสุดตามกำลังความสามารถ
2. สร้างเสริม คือ การส่งเสริมงานวิเคราะห์วิจัย วิทยาการ และเทคโนโลยีการพัฒนา เพื่อประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ
3. สร้างสรรค์ คือ การปรับเปลี่ยน จากการผลิตกำลังคนจากการซ่อมและบำรุงรักษา มาเป็นกำลังคนที่มีความสามารถในการผลิตและการสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์และเทคโนโลยีที่เหมาะสม ดังนั้น การที่จะให้เยาวชนของชาติ โดยเฉพาะผู้เรียนอาชีวศึกษาได้มีความรู้ มีทักษะ มีวินัย มีความรับผิดชอบรวมถึงคุณลักษณะอื่น ๆ ที่เหมาะสมกับการประกอบอาชีพ ไม่ว่าจะเป็นด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม หัตถกรรม ศิลปกรรม และคหกรรม เป็นกระบวนการพัฒนาที่ต่อเนื่องและยั่งยืน โดยการเร่งฝึกให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการทำงาน มีวินัยในตนเอง รับผิดชอบและตั้งใจทำงานรวมถึงการฝึกทักษะเพื่อการประกอบอาชีพควบคู่กันไปกับยุทธศาสตร์การพัฒนา กำลังคนทางด้านอาชีพ ที่ควรคำนึงถึงคือ การระดมความร่วมมือจากภาคเอกชน เพื่อจัดการอาชีวศึกษา ซึ่งเงื่อนไขสู่ความสำเร็จการจัดการอาชีวศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้มีความรู้ มีทักษะ รวมทั้งการยกระดับฝีมือแรงงาน ช่างเทคนิค สามารถขีดหยักอยู่ในโลกของอาชีพ สามารถพัฒนา ก้าวทันความต้องการใหม่ ๆ ในตลาดแรงงานรวมถึงการเปลี่ยนแปลงของงานอาชีพ ที่มีการปรับเปลี่ยนเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วก็คือ การระดมสรรพกำลังจากภาคธุรกิจเอกชนและสถานประกอบการ ในการระดมความร่วมมือจากภาคเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษา เพราะภาคเอกชนเป็นผู้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการอาชีพนั้น เป็นผู้จ้างงาน ตรวจสอบ ประเมินคุณภาพฝีมือแรงงานรวมถึงการพัฒนาแรงงานและการสร้างงาน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องการความร่วมมือดังกล่าว (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2539 : 18)

จากการรวบรวมข้อเสนอแนะจากสถานประกอบการ โดยกองแผนงาน (2536 : 3) ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ซึ่งนอกจากจะประหยัดงบประมาณค่าใช้จ่ายแล้วยังจะสามารถจัดประสบการณ์จริงให้กับผู้เรียนได้โดยตรงซึ่งในการนี้ จะต้องมีมาตรการเปลี่ยนแปลงเจตคติของ

ภาคเอกชนให้ยอมรับว่า ภาระหน้าที่ในการเตรียมกำลังคนนั้นไม่ใช่ภาระหน้าที่ของรัฐแต่ฝ่ายเดียว แต่เป็นภาระหน้าที่ของผู้ใช้กำลังคนด้วย เพราะถือว่าการเตรียมกำลังคนที่ได้คุณภาพจะเกิดประโยชน์โดยตรงต่อผู้ใช้กำลังคน

2.2 การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีหรือระบบช่างฝึกหัด (Dual System) เป็นการอาชีวศึกษาที่จัดขึ้นโดยความร่วมมือระหว่าง 2 องค์กรใหญ่ ๆ คือ โรงเรียน ซึ่งจะเป็นผู้ให้ความรู้ทางด้านทฤษฎีและอีกองค์กรหนึ่ง คือ สถานประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรม ซึ่งจะเป็นผู้ให้ความรู้และทักษะทางด้านปฏิบัติทั้งสององค์กรนี้จะทำหน้าที่ที่ตนถนัดในลักษณะที่สัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โดยมีหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของรัฐเป็นผู้ดูแล เกชา ลาวัลยะวัฒน์ (2536 : 22) ได้กล่าวถึงลักษณะพิเศษของการฝึกหัดระบบทวิภาคีของเยอรมันว่าเป็นการนำเอาอุตสาหกรรมและโรงเรียนช่างมาร่วมกันจัดการฝึกในลักษณะที่ช่วยกันเสริมส่วนที่ขาดให้สมบูรณ์ ฝ่ายโรงงานจะรับเด็กฝึกหัดเข้ามาและฝึกภาคปฏิบัติให้ ส่วนโรงเรียนจะสอนภาคทฤษฎีให้สัปดาห์ละ 1-2 วัน หรืออาจไปเรียนเป็นช่วงเวลาติดต่อกันครั้งละหลายสัปดาห์ (Block Release)

2.2.1 หลักการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

มงคล วงศ์อนุ (2540 : 16 -17) ได้กล่าวถึงหลักการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีไว้ดังนี้

1. เกิดจากความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ ตามความต้องการของสถานประกอบการ
2. นักเรียนจะเป็นคนของสถานประกอบการ ซึ่งสถานประกอบการเป็นผู้รับสมัครและคัดเลือกเองหรืออาจทำร่วมกับสถานศึกษา
3. หลักสูตรที่ใช้จะต้องได้รับความเห็นชอบจากทั้ง 2 ฝ่าย (สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันจัดทำหลักสูตร)
4. โดยทั่วไปหลักสูตรระดับนี้จะใช้เวลาในการเรียนและปฏิบัติ 3 ปี (โดยรับผู้สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อายุไม่ต่ำกว่า 15 ปี)
5. สถานศึกษามีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบในการสอนวิชาภาคทฤษฎีและปฏิบัติเบื้องต้น ส่วนสถานประกอบการจะดูแลรับผิดชอบในการฝึกภาคปฏิบัติวิชาชีพเฉพาะตามหลักสูตร ซึ่งระยะเวลาเรียนและฝึกอบรมส่วนใหญ่จะอยู่ในสถานประกอบการ เช่น ใน 1 สัปดาห์ จะเรียนในสถานศึกษา 1 – 2 วัน และฝึกงานอยู่ในสถานประกอบการ 3 – 4 วัน
6. นักเรียนจะต้องทำข้อตกลงการฝึกอาชีพกับสถานประกอบการ และสำเนาให้สถานศึกษารับทราบด้วย

7. ในระหว่างการศึกษาอบรม จะต้องมีส่วนรายงานผลการศึกษาประจำตัว ซึ่งจัดทำโดยนักเรียนเอง แต่ครูอาจารย์ผู้สอนจากสถานศึกษาและครูฝึกจากสถานประกอบการจะต้องร่วมกันพิจารณาผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามหลักสูตร ซึ่งสถานศึกษาและสถานประกอบการได้เห็นชอบร่วมกันตั้งแต่ต้น

8. เมื่อสิ้นสุดการศึกษาอบรมตามหลักสูตรแล้ว นักเรียนจะต้องผ่านการทดสอบและประเมินผลด้วยข้อสอบของคณะกรรมการร่วมของสถานศึกษาและสถานประกอบการ

9. เมื่อสำเร็จการศึกษาอบรมจะได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ของกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และประกาศนียบัตรรับรองความสามารถจากสถานประกอบการหรือสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้องด้วย ถ้าจะศึกษาต่อระดับ ปวส. จะต้องทำงานในสถานประกอบการก่อนอย่างน้อย 2 ปี หลังจากได้รับประกาศนียบัตร ปวช.

2.2.2 แนวปฏิบัติในการดำเนินการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

1. สถานศึกษาต้องทำหน้าที่ประสานสัมพันธ์ ติดต่อกับสถานประกอบการเชิญชวนให้เข้าร่วมการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
2. สถานประกอบการที่ประสงค์จะรับนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี แข็งความจำนงและความร่วมมือไปยังสถานศึกษา
3. สถานศึกษาต้องวิเคราะห์การประกอบกิจการความพร้อมของสถานประกอบการและความพร้อมของสถานศึกษา ก่อนกำหนดสาขาวิชาที่จะร่วมกันฝึก
4. สถานศึกษาและสถานประกอบการ ร่วมกันทำความเข้าใจในหลักการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
5. สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมมือกันดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้
  - 5.1 กำหนดสาขาวิชาชีพ ที่จะฝึกนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
  - 5.2 กำหนดเป้าหมาย จำนวนนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ที่สถานศึกษาต้องการในแต่ละปี
  - 5.3 กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
  - 5.4 จัดทำรายละเอียดการฝึกภาคปฏิบัติในแต่ละรายวิชา ตามความเหมาะสมของสถานประกอบการ ให้ครอบคลุมเนื้อหาของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538
  - 5.5 จัดทำแผนการฝึกภาคปฏิบัติ ให้เป็นไปตามโครงสร้างหลักสูตร
  - 5.6 ดำเนินการจัดการเรียนการสอน การฝึกภาคปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนการเรียน
  - 5.7 นิเทศการเรียนการสอน การฝึกภาคปฏิบัติและติดตามผล
  - 5.8 จัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผล
  - 5.9 สถานศึกษาและสถานประกอบการ ทำการทดสอบมาตรฐานฝีมือของนักเรียน

5.10 สถานประกอบการออกใบรับรอง การผ่านงานให้นักเรียนที่สำเร็จการศึกษา

5.11 สถานศึกษามอบประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) แก่ผู้สำเร็จการศึกษา

(กรมอาชีวศึกษา. 2541 : 19)

2.2.3 การประเมินผล การสอบและประกาศนียบัตร

กฎเกณฑ์และระเบียบการประเมินผลการเรียนในระบบทวิภาคี ให้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 โดยสถานประกอบการจะประเมินผลการเรียนในรายวิชาที่เรียนหรือฝึกอาชีพที่สถานประกอบการทุกภาคเรียน และร่วมกับสถานศึกษาและสถานประกอบการอื่น ๆ จัดคณะสอบมาตรฐานฝีมือสำหรับนักเรียน ในรูปแบบของคณะกรรมการประเมินผล ประกอบด้วยกรรมการร่วมระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการไม่น้อยกว่า 7 คน โดยผู้แทนจากสถานประกอบการทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนจากสถานศึกษาทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการ รับผิดชอบในการดำเนินการสอบมาตรฐานฝีมือทั้งประเมินผลครึ่งหลักสูตร (Interim) และประเมินผลสิ้นสุดหลักสูตร (Final) โดยนำผลการประเมินทั้งสองครั้งมารวมกันตามอัตราส่วน 3 : 7

1. การประเมินผลครึ่งหลักสูตร (Interim)

หลังจากดำเนินการฝึกไปแล้ว 3 ภาคเรียน คณะกรรมการประเมินผลจะประชุมกันเพื่อกำหนดการสอบและวิธีการสอบ โดยสอบข้อเขียนเพื่อประเมินความรู้ทางทฤษฎี และสอบสัมภาษณ์ตามบันทึกจากสมุดรายงานของนักเรียนเพื่อประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน

2. การประเมินผลสิ้นสุดหลักสูตร (Final)

หลังจากนักเรียนผ่านการประเมินผลครึ่งหลักสูตร (Interim) ไปแล้วอีก 3 ภาคเรียน หรือเรียนไปแล้ว 6 ภาคเรียน คณะกรรมการประเมินผลจัดให้มีการสอบมาตรฐานฝีมือเพื่อประเมินผลสิ้นสุดหลักสูตร โดยสอบข้อเขียนเพื่อประเมินความรู้ทางทฤษฎี และประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยการทำโครงการหรือโครงการวิชาชีพ หรือผลิตชิ้นงานหรือวิเคราะห์งาน

3. การให้ระดับผลการเรียนในการสอบมาตรฐานฝีมือให้เป็น 3 ระดับ ดังนี้ คือ

- ดี หมายถึง ได้คะแนนรวมจากผลการวัดหรือประเมินสูงกว่าร้อยละ 70 ผ่าน หมายถึง ได้คะแนนรวมจากผลการวัดหรือประเมินร้อยละ 50 – 70 ไม่ผ่าน หมายถึง ได้คะแนนรวมจากผลการวัดหรือประเมินต่ำกว่าร้อยละ 50

การสอบ

1. สถานประกอบการจะต้องจัดการทดสอบของนักเรียน ในรายวิชาที่กำหนดให้ฝึกอาชีพ ที่สถานประกอบการ

2. การสอบมาตรฐานฝีมือ สำหรับนักเรียนในระบบทวิภาคีให้ปฏิบัติดังนี้

2.1 ประเมินผลครึ่งหลักสูตร (Interim) โดยวิธีการดังนี้

2.1.1 ประเมินความรู้ทางทฤษฎี

2.1.2 ประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยการสอบสัมภาษณ์ตามบันทึก

จากสมุดรายงานของนักเรียน

2.2 ประเมินผลสิ้นสุดหลักสูตร (Final) โดยวิธีการดังนี้

2.2.1 ประเมินความรู้ทางทฤษฎี โดยการสอบข้อเขียนและการสัมภาษณ์ตามบันทึก

จากสมุดรายงานของนักเรียน

2.2.2 ประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยการทำโครงการหรือการทำโครงการวิชาชีพ หรือผลิตชิ้นงานหรือการวิเคราะห์งาน

2.3 อัตราส่วนของการประเมินผลครึ่งหลักสูตร (Interim) รวมกับการประเมินสิ้นสุดหลักสูตร(Final) ตามอัตราส่วน 3 : 7

ประกาศนียบัตรวิชาชีพสำหรับนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ที่สำเร็จการศึกษา นักเรียนที่เรียนในระบบทวิภาคี เมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เช่นเดียวกับนักเรียนในภาคปกติ ซึ่งจะต้องผ่านเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

1. สอบได้รายวิชาในหมวดวิชาพื้นฐาน หมวดวิชาชีพ และหมวดวิชาเลือกเสรีครบตามกำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละประเภทวิชาและ3สาขาวิชา
2. ได้จำนวนหน่วยกิตสะสมครบถ้วนตาม โครงสร้างที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา
3. ได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00
4. ได้เข้าร่วมกิจกรรมที่สถานประกอบการจัดขึ้น (กรมอาชีวศึกษา. 2541 : 9-30)

2.2.4 สรุปเปรียบเทียบสาระสำคัญของการจัดการศึกษาและการประเมินผลการเรียนระบบปกติกับระบบทวิภาคี

ตารางที่ 2.1 แสดงการเปรียบเทียบการจัดการศึกษาและการประเมินผลการเรียนของระบบปกติกับระบบทวิภาคี หลักสูตร ปวช. 2538

ระบบปกติ	ระบบทวิภาคี
การจัดการศึกษา	การจัดการศึกษา
1. การรับนักเรียน สถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินการหรือดำเนินการร่วมกัน	1. การรับนักเรียน สถานประกอบการเป็นผู้ดำเนินการหรือดำเนินการร่วมกัน
2. คุณสมบัติพิเศษไม่มีสัญญาการฝึกและมีความตั้งใจที่จะรับการฝึกอาชีพในสาขาวิชาที่สมัคร	2. มีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปีบริบูรณ์ในวันทำสัญญาการฝึก
3. ขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนกับสถานศึกษา	3. ขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนกับสถานศึกษาและทำสัญญาการฝึกอาชีพกับสถานประกอบการ โดยการรับรู้ของสถานศึกษา
4. ลงทะเบียนรายวิชากับสถานศึกษาและแจ้งความประสงค์ว่าจะเลือกเรียนวิธีใด	4. ลงทะเบียนรายวิชากับสถานศึกษา (รวมทั้งรายวิชาที่ไปฝึกกับสถานประกอบการ) รายวิชาที่เรียนกับสถานศึกษาแจ้งความประสงค์ว่าจะเลือกเรียนวิธีใด
5. วิธีดำเนินการ (เรียน)	5. วิธีดำเนินการ (เรียน)
5.1 เรียนทฤษฎีและปฏิบัติกับสถานศึกษา	5.1 เรียนรายวิชาในหมวดวิชาพื้นฐาน
5.2 ให้มีการฝึกงานในสถานประกอบการภายใต้การดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษา	5.2 เรียนรายวิชาในหมวดวิชาชีพ (ส่วนทฤษฎี) หมวดวิชาเลือกเสรี อยู่ที่ข้อตกลง)
	5.3 ฝึกปฏิบัติกับสถานประกอบการ
6. กำหนดเวลาเรียนต่อสัปดาห์ขึ้นอยู่กับวิธีการเรียน	6. กำหนดเวลาเรียนต่อสัปดาห์เรียนในสถานศึกษา 1-2 วัน และฝึกอาชีพในสถานประกอบการ 3-5 วัน
7. วิธีเรียน	7. วิธีเรียนรายวิชาที่เรียนกับสถานศึกษา

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ระบบปกติ	ระบบทวิภาคี
การจัดการศึกษา	การจัดการศึกษา
7.1 เรียนแบบชั้นเรียน (เรียน + สอบเทียบ ความรู้ หรือประสบการณ์+ขอ โอนผล การเรียนภาคนอกเวลาราชการปกติ	7.1 เรียนแบบชั้นเรียน
7.2 เรียนทางไกล	7.2 เรียนทางไกล
7.3 เรียนด้วยตนเอง	7.3 เรียนด้วยตนเอง
7.4 เรียนแบบผสมผสาน (ชั้นเรียน+ ทางไกล+ตนเอง)	7.4 เรียนแบบผสมผสาน
7.5 เรียนสะสมหน่วยกิต (ชั้นเรียน+ ทางไกล+ตนเอง)	รายวิชาที่ฝึกอาชีพกับสถานประกอบการจะ มอบหมายให้ผู้ควบคุมการฝึก ครูฝึก ทำหน้าที่ ดูแลสอนและฝึก
การประเมินผลการเรียน	การประเมินผลการเรียน
1. รายวิชา/โครงการ/โครงการวิชาชีพครู ผู้สอนหรืออาจารย์ที่ปรึกษา โครงการหรือ โครงการวิชาชีพเป็นผู้ประเมิน	1. รายวิชาที่เรียนกับสถานศึกษา ครูผู้สอน เป็นผู้ประเมินการประเมินผลการเรียน
2. การฝึกงานสถานศึกษาและสถานฝึกงาน อาชีพประเมินร่วมกับผู้ประเมินผู้ควบคุม การฝึกเป็นผู้อนุมัติผลการเรียน	2. รายวิชาที่ฝึกอาชีพกับสถานประกอบการ/ โครงการ/โครงการวิชาชีพ ครูฝึกเป็นผู้ ประเมินผลการเรียน
3. หัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้อนุมัติผลการเรียน	3. หัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้อนุมัติผลการเรียน
4. วิธีการประเมินผลการเรียน ประเมินผลเรียน เป็นรายวิชา	4. วิธีประเมินผลการเรียน 4.1 ประเมินผลการเรียนเป็นรายวิชา 4.2 ประเมินผลการเรียนเพื่อการจบหลักสูตร หรือการสอบมาตรฐานฝีมือ โดยคณะ
5. การให้ระดับผลการเรียนรายวิชาเป็นตัวเลข และอักษร	5. การให้ระดับผลการเรียนรายวิชาเป็นตัวเลข และตัวอักษรมาตรฐานฝีมือ เป็น ดี ผ่าน ไม่ผ่าน
6. การจบหลักสูตร	6. การจบหลักสูตร
6.1 สอบ ได้ (ระดับคะแนนผลการเรียนตั้งแต่ 1 ขึ้นไป) ในรายวิชาต่าง ๆ ตามที่กำหนด ไว้ในหลักสูตรแต่ละประเภทวิชาและ สาขาวิชา	6.1 สอบ ได้ (ระดับคะแนนผลการเรียนตั้งแต่ 1 ขึ้นไป) ในรายวิชาต่าง ๆ ตามที่กำหนด ไว้ในหลักสูตรแต่ละประเภทวิชาและ สาขาวิชา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ระบบปกติ	ระบบทวิภาคี
6.2 ได้หน่วยกิตสะสมครบตามโครงสร้าง	6.2 ได้หน่วยกิตสะสมครบตามโครงสร้าง
6.3 ได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00	6.3 ได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00
6.4 ผ่านการประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมตามที่สถานศึกษาและสถานประกอบการกำหนด	6.4 ผ่านการประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมตามที่สถานศึกษาและสถานประกอบการกำหนด
7. หัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้อนุมัติผลจบหลักสูตร	6.5 สอบผ่านมาตรฐานฝีมือ
8. เอกสารการศึกษาที่นักเรียนจะได้รับเมื่อเรียนจบหลักสูตร	7. หัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้อนุมัติผลจบหลักสูตร
8.1 รบ.1 ปวช.	8. เอกสารการศึกษาที่นักเรียนจะได้รับเมื่อเรียนจบหลักสูตร
8.2 ประกาศนียบัตร	8.1 รบ.1 ปวช.
	8.2 ประกาศนียบัตร
	8.3 วุฒิบัตรของกรมอาชีวศึกษาและสถานประกอบการ (หรือสมาคมวิชาชีพ
	8.4 หนังสือรับรองการผ่านงานของสถานประกอบการ

ที่มา : พัชรี สว่างทรัพย์ (2538 : 12-14)

2.3 องค์ประกอบของการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

2.3.1 สถานศึกษา

ณรงค์ ไทยทอง (2541 : 44-45) ได้กล่าวไว้ว่า สถานศึกษา เป็นกลไกองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งของโครงการระบบทวิภาคี เพราะสถานศึกษามีหน้าที่โดยตรง ในการพัฒนากำลังคน มีความสันทัดในการดำเนินการเป็นอย่างดี ซึ่งการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี จำเป็นจะต้องจัดเตรียมปัจจัยการดำเนินการที่มีความพร้อมค่อนข้างมากกว่าการจัดการศึกษาในระบบปกติ

ดังนั้น สถานศึกษา ควรมีการเตรียมการในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การจัดการ ต้องมีการจัดการเรียนการสอนเป็นที่น่าเชื่อถือแก่สังคม มีนักเรียนสนใจ เข้าเรียนระบบทวิภาคีเพียงพอ มีความพยายามพัฒนาเครื่องมืออุปกรณ์การเรียนการสอนให้ทันสมัย มีความพร้อมในด้านบุคลากรที่จะดำเนินงาน มีการจัดโรงฝึกงานที่เอื้อต่อการฝึก สามารถให้คำแนะนำชี้แจง หลักการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี และมีหน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินงานที่สามารถติดต่อประสานงานได้สะดวก
2. บุคลากร สถานศึกษา ต้องให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดการและดำเนินการอย่างมีระบบ และสนับสนุนให้บุคลากรมีความสามารถ มีความคล่องตัวในการทำงาน ผู้บริหารของสถานศึกษาต้องสนใจ เข้าใจ และมุ่งมั่นสนับสนุนโครงการ และมีการติดตามผล มีการมอบหมายหน้าที่แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการ มีการทำแผนและโครงการโดยให้ทุกคนมีส่วนร่วม มีการสรรหาบุคลากรที่มีความสามารถในการทำงานร่วมกัน ประสานงาน หรือขอความร่วมมือกับองค์กรอื่น มีความเข้าใจในระบบทวิภาคี เข้าใจระบบการทำงานของเอกชน
3. การประชาสัมพันธ์ สถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการประชาสัมพันธ์ให้แก่บุคลากรในสถานศึกษาและบุคคลทั่วไปทราบ มีการจัดทำแผนประชาสัมพันธ์ เชื่อมเยือนสถานประกอบการ ให้คำแนะนำในการศึกษาต่อวิชาชีพแก่นักเรียนมัธยมตอนต้น มีการใช้สื่อโฆษณา ประชาสัมพันธ์ การจัดการศึกษาระบบทวิภาคี
4. การติดต่อสถานประกอบการ สถานศึกษาควรติดต่อสถานประกอบการที่มีความพร้อมในระดับหนึ่งเข้าร่วมโครงการ มีการทำบัญชีรายชื่อ พิจารณาคุณสมบัติของสถานประกอบการ
5. ผู้นำเสนอโครงการ สถานศึกษาต้องจัดหาทีมงาน ทำหน้าที่ติดต่อหาสถานประกอบการ เชิญชวนเข้าร่วมโครงการ ซึ่งคุณสมบัติของผู้นำเสนอต้องเป็นคนมีความรู้ เข้าใจรายละเอียดของการดำเนินการ มีประสบการณ์ที่เคยทำงานหรือเกี่ยวข้องกับโครงการ เคยทำงานด้านกรนิเทศ ในสถานประกอบการ เป็นครูผู้สอนในสาขาวิชาชีพนั้น และมีบุคลิกดี สุภาพอ่อนน้อม พุดคุยกับคนทุกระดับได้ดี น่าเชื่อถือ
6. การจัดแผนการเรียน การจัดแผนการเรียนของนักเรียนระบบทวิภาคี ต้องมีการยืดหยุ่น และหลายหลาก คือ จัดให้ครบตามโครงสร้างหลักสูตร ในแต่ละภาคเรียนสถานศึกษาและสถานประกอบการสามารถกำหนดวัน เวลา และคาบเรียนได้ตามความเหมาะสมการเรียนวิชาพื้นฐานสามารถจัดให้มีการเรียน ทั้งในและนอกสถานศึกษาวิชาชีพพื้นฐาน ชีฟเฉพาะ ชีฟเลือก จัดให้มีการเรียนการสอนในสถานศึกษา นอกสถานศึกษา และในสถานประกอบการ
7. การนิเทศ สถานศึกษาต้องจัดระบบการนิเทศ ให้มีประสิทธิภาพโดยสนับสนุนให้มีอาจารย์นิเทศ ออกนิเทศการฝึกอาชีพอย่างสม่ำเสมอ มีการนำผลการนิเทศมาปรับปรุงประเมิน
8. การประเมินผล สถานศึกษาต้องจัดให้มีการประเมินผลตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีการจัดการสอบมาตรฐานฝีมือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9. ปัจจัยที่เอื้ออำนวยในการดำเนินงานในสถานศึกษาควรมีปัจจัยต่าง ๆ สนับสนุนดังนี้ คือ มีสำนักงานที่เป็นสัดส่วนสะดวกต่อการติดต่อประสานงาน มีเครื่องใช้สำนักงาน วัสดุอุปกรณ์ในการอำนวยความสะดวก และมียานพาหนะสำหรับใช้ในการติดต่อประสานงานและการนิเทศ

การจัดองค์กร

การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษาถือว่าเป็นการจัดการศึกษาตามระเบียบกรมอาชีวศึกษา ว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2529 เพิ่มเติม พ.ศ. 2537 กำหนดให้บุคลากรทุกฝ่ายในองค์กร มีส่วนร่วมรับผิดชอบ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

1. หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ดังนี้

- 1.1 วางแผนสำรวจความต้องการ และพิจารณาความเหมาะสมของสถานประกอบการ
- 1.2 ประชาสัมพันธ์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
- 1.3 ประสานงานการฝึกอาชีพของนักเรียนทั้งในสถานศึกษาและในสถานประกอบการ
- 1.4 ประสานงานกับสถานประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำ

แผนการเรียนการสอน

- 1.5 จัดปฐมนิเทศนักเรียน
- 1.6 จัดประชุมผู้ปกครอง
- 1.7 วางแผนจัดการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ
- 1.8 จัดประชุมสัมมนาผู้ควบคุมการฝึกให้กับครูฝึก และอาจารย์นิเทศก์
- 1.9 ประสานงานจัดการทดสอบมาตรฐานฝีมือ
- 1.10 เสนอ โครงการปฏิบัติงานตามลำดับขั้นตอน

2. เจ้าหน้าที่งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ดังนี้

- 2.1 ช่วยติดต่อ ประสานงานกับสถานประกอบการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 2.2 เก็บข้อมูลของนักเรียนและสถานประกอบการ
- 2.3 ช่วยประสานงานและดำเนินการจัดปฐมนิเทศนักเรียนจัดประชุมผู้ปกครอง จัดประชุมสัมมนาผู้ควบคุมการฝึก ครูฝึก อาจารย์นิเทศก์ ปฏิบัติและจัดการทดสอบมาตรฐานฝีมือ
- 2.4 จัดการกำกับดูแลผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในองค์กร
- 2.5 รายงานการปฏิบัติงานในหน้าที่ตามลำดับขั้น
- 2.6 ปฏิบัติงานตามโครงการ
- 2.7 ช่วยติดตามการประเมินผลของนักเรียนในสถานประกอบการ

3. อาจารย์ที่ปรึกษา มีหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ดังนี้
  - 3.1 ให้คำปรึกษาแนะนำการทำ และตรวจสอบหลักฐานสัญญาการเป็นนักเรียนและสัญญาการฝึกอาชีพ
  - 3.2 ประมุขนิเทศนักเรียนในความรับผิดชอบในด้านการเรียน ความประพฤติ ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ของสถานศึกษา รวมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งบริการ
  - 3.3 ให้ความเห็นชอบในการลงทะเบียนรายวิชา การขอเปลี่ยนแปลง และขอลอนรายวิชา
  - 3.4 ให้คำปรึกษา และให้ความเห็นชอบในการขออนุญาตชำระเงินค่าลงทะเบียนรายวิชาของนักเรียน
  - 3.5 จัดทำ เก็บ รวบรวมประวัติ ข้อมูลการเรียนและพฤติกรรมของนักเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบ เพื่อเป็นข้อมูลในการออกหนังสือรับรองต่าง ๆ
  - 3.6 ติดตาม ช่วยเหลือและให้คำปรึกษา เกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมชมรมตามที่กำหนดไว้ ในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนในแต่ละระดับให้แก่ นักเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบ
  - 3.7 ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเรียน การคำนวณหาค่าระดับคะแนนเฉลี่ยแก่นักเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบ
  - 3.8 แนะนำ หาทางป้องกัน และติดตามนักเรียนที่ขาดเรียน
  - 3.9 เสนอความคิดและข้อมูลเกี่ยวกับการกำหนดรายวิชาในการลงทะเบียนในแต่ละภาคเรียน
  - 3.10 ติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองพร้อมทั้งรายงานผลการเรียน และพฤติกรรมของนักเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบให้ผู้ปกครองทราบ
  - 3.11 ติดตามแนะนำ และช่วยแก้ปัญหาให้นักเรียนที่ขออนุญาตชำระเงินค่าลงทะเบียนรายวิชาก่อนวันสอบปลายภาคเรียน และรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ
  - 3.12 ให้คำปรึกษา ตักเตือน ดูแล แก้ไขและปรับปรุง ความประพฤติของนักเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบ
  - 3.13 ประสานงานกับแผนกวิชาหรืองานอื่นที่เกี่ยวข้อง
  - 3.14 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย
4. อาจารย์นิเทศก์ มีหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ดังนี้
  - 4.1 จัดทำแผนการฝึกอาชีพร่วมกับครูฝึก
  - 4.2 ให้คำแนะนำ ปรึกษา และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานประกอบการ
  - 4.3 ให้คำปรึกษาในการสอนงาน และการประเมินผลแก่ครูฝึก
  - 4.4 ติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนในสถานประกอบการ

4.5 คู่มือ ติดตามการฝึกอาชีพให้เป็นไปตามเนื้อหาในรายวิชา

4.6 รายงานผลการนิเทศตามลำดับขั้น

5. พนักงานธุรการ มีหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเกี่ยวกับการปฏิบัติงานทั่วไปตามที่ได้รับมอบหมาย (กรมอาชีวศึกษา. 2541 : 9-11)

หน้าที่ของสถานศึกษา

1. ดำรงข้อมูลความต้องการของสถานประกอบการ ในการร่วมมือจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

1.1 หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ร่วมกับหัวหน้าคณะวิชาหรือหัวหน้าแผนกวิชาตามสาขาที่จะเปิดสอน ร่วมสำรวจความต้องการของสถานประกอบการ และพิจารณาความเหมาะสมตลอดจนความเป็นไปได้ในความร่วมมือ

1.2 นำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจทั้งหมดมาประชุมปรึกษาหารือในการวางแผนการจัดการ

1.3 กำหนดขอบข่าย ความรับผิดชอบ ในการร่วมมือจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

2. ประสานงานกับสถานประกอบการ ที่ร่วมมือจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในการกำหนดเป้าหมายการรับนักเรียนสาขาวิชาชีพ ที่เปิดสอนตลอดจนการรับสมัครนักเรียน

กำหนดจำนวนนักเรียน ร่วมกับสถานประกอบการ ให้มีความเหมาะสมกับพื้นที่ การฝึกเครื่องมือวัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนอัตราส่วนของนักเรียนกับครูฝึก และสาขาวิชาชีพที่เปิดสอน

3. รับขึ้นทะเบียนนักเรียน ภายหลังจากที่สถานประกอบการ รับเข้าเรียนและทำสัญญาการฝึกอาชีพแล้ว

3.1 รับนักเรียนที่ผ่านการทำสัญญา การฝึกอาชีพกับสถานประกอบการแล้ว ทำการขึ้นทะเบียน เป็นนักเรียนของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ

3.2 รับมอบตัวจากผู้ปกครอง ภายหลังจากการขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียน

3.3 ตรวจสอบสุขภาพ

4. รับลงทะเบียนตามรายวิชา ที่เปิดสอนตลอดหลักสูตร

4.1 รับลงทะเบียนรายวิชา

4.2 จัดอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเรียน

5. จัดปฐมนิเทศให้แก่ นักเรียนและผู้ปกครอง ก่อนเข้าเรียนร่วมกับสถานประกอบการ

5.1 ให้ความรู้ ความเข้าใจเพิ่มเติมแก่นักเรียน และผู้ปกครองในการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

5.2 จัดให้ผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึกพบกับผู้ปกครอง เพื่อร่วมดูแลความประพฤติและการเรียนของนักเรียน

6. จัดทำแผนการเรียนตลอดหลักสูตร ร่วมกับสถานประกอบการ
  - 6.1 จัดการประชุมสัมมนา ให้แก่ครูฝึกของสถานประกอบการ และครู-อาจารย์ของสถานศึกษาเพื่อจัดทำแผนการเรียนการฝึก ตลอดหลักสูตร
  - 6.2 จัดพิธีลงนามความร่วมมือ ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
7. จัดสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเบื้องต้นให้แก่นักเรียนที่ลงทะเบียนเรียนตามหลักสูตร
  - 7.1 จัดให้ครู-อาจารย์ แต่ละสาขาวิชาดำเนินการเรียนการสอน ให้เป็นไปตามหลักสูตร
  - 7.2 จัดฝึกอบรมเพิ่มเติมให้แก่นักเรียนตามความต้องการ ของสถานประกอบการ
  - 7.3 ราชวิชาใด หากสถานประกอบการไม่สามารถจัดการเรียนการสอน ได้ตามหลักสูตร ให้สถานศึกษาจัดสอนเพิ่มเติมให้จนครบหลักสูตร
8. จัดครู-อาจารย์ ทำหน้าที่ติดตามและกำกับการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ
  - 8.1 จัดทำแผนการติดตามและกำกับแต่ละสาขาวิชา
  - 8.2 จัดส่งอำนาจความสะดวกให้แก่ครู-อาจารย์ที่ทำหน้าที่ติดตามและกำกับการฝึกอาชีพ
  - 8.3 จัดให้มีการติดตามและกำกับตามแผน
  - 8.4 ติดตามรวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการพัฒนาต่อไป
9. จัดการอบรม ผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึก ในสถานประกอบการเกี่ยวกับการวางแผนการฝึก การวัดและประเมินผลการฝึก
  - 9.1 ให้ความรู้ ความเข้าใจ หลักการ วิธีการ ตลอดจนข้อปฏิบัติในการดำเนินการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
  - 9.2 ร่วมดำเนินการจัดรายละเอียดวิชาชีพ ในหมวดวิชาชีพเลือกให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ
  - 9.3 จัดทำแผนการฝึกอาชีพตามรายวิชา ตลอดหลักสูตร
  - 9.4 จัดทำแผนการวัดและประเมินผลการเรียนภาคทฤษฎีและการฝึกอาชีพ
10. วัดและประเมินผลรายวิชาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของนักเรียน ตลอดหลักสูตร
  - 10.1 วัดและประเมินผลการเรียนภาคทฤษฎี ในสถานศึกษาทุกภาคเรียน
  - 10.2 เสนอรายชื่อคณะครู-อาจารย์และคณะครูฝึกในสถานประกอบการร่วมเป็นคณะกรรมการประเมินผลครั้งหลักสูตร และสิ้นสุดหลักสูตร เพื่อให้กรมอาชีวศึกษาแต่งตั้ง
11. แจ้งผลการเรียนของนักเรียน ให้สถานประกอบการทราบทุกครั้งที่มีการประเมินผล
12. จัดพิธีมอบประกาศนียบัตรวิชาชีพและใบรับรองการผ่านงานแก่ผู้สำเร็จการศึกษา
13. จัดมอบป้ายประกาศความร่วมมือและเกียรติคุณบัตรให้แก่สถานประกอบการ ที่ร่วมจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

14. การจัดการประชุมสัมมนาสถานประกอบการ ประเมินผลความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อการวางแผนการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีต่อไป (กรมอาชีวศึกษา. 2541 : 20-22)

การรับนักเรียน

1. คัดเลือกสถานประกอบการ เพื่อเข้าร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
2. ร่วมกับสถานประกอบการกำหนดเป้าหมายการรับนักเรียน
3. ประสานงานให้กับสถานประกอบการ เพื่อดำเนินการรับสมัครสอบคัดเลือกนักเรียนให้เป็นไปตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ
4. ขึ้นทะเบียนนักเรียนที่ทำสัญญาการฝึกอาชีพกับสถานประกอบการแล้ว เป็นนักเรียนของสถานศึกษา (กรมอาชีวศึกษา. 2541 : 11)

การจัดแผนการเรียน

สถานศึกษาและสถานประกอบการ ร่วมจัดทำหลักสูตรและแผนการเรียน ตามความต้องการของสถานประกอบการ

1. งานหลักสูตรและการสอน จัดทำแผนการเรียนในสถานศึกษา
2. ครูฝึกในสถานประกอบการ ร่วมกับอาจารย์นิเทศก์แต่ละสาขาวิชา รวมทั้งงานหลักสูตรและการสอนจัดทำแผนการเรียนและเขียนคำอธิบายรายวิชาที่จะฝึกในสถานประกอบการ
3. งานหลักสูตรและการสอน จะต้องควบคุมดูแลการจัดการเรียนการสอน ให้จำนวนหน่วยกิตครบถ้วนตามโครงสร้างหลักสูตร (กรมอาชีวศึกษา. 2541 : 11)

การสอนนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

1. สถานศึกษาสอนวิชาพื้นฐาน วิชาชีพพื้นฐาน วิชาเลือกเสรี สัปดาห์ละ 1-2 วัน ตลอดหลักสูตร
2. สถานประกอบการสอนวิชาชีพเฉพาะ วิชาชีพเลือก กิจกรรมและ โครงการ หรือ โครงการวิชาชีพ สัปดาห์ละ 3-4 วัน ตลอดหลักสูตร
3. รายวิชาใด หากสถานประกอบการ ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ ตามหลักสูตร ให้สถานศึกษาจัดสอนเพิ่มเติมให้จนครบหลักสูตร (กรมอาชีวศึกษา. 2541 : 12)

การพิจารณาเลือกสถานประกอบการเข้าร่วมโครงการ

1. เป็นสถานประกอบการที่มั่นคง ซึ่งดำเนินกิจการมาแล้วเป็นเวลานานพอสมควร (ไม่ควรต่ำกว่า 3 ปี)
2. เป็นสถานประกอบการซึ่งประกอบธุรกิจ เกี่ยวข้องกับหลักสูตรวิชาชีพในโครงการความร่วมมือโดยตรง
3. มีภาพพจน์การประกอบธุรกิจที่ดี ในสายตาของประชาชนหรือลูกค้าที่รับบริการหรือเป็นผู้บริโภค

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. เห็นได้ชัดว่ามีการบริหารธุรกิจอย่างเป็นระบบ มีสายการบังคับบัญชา
5. การคมนาคมสะดวกปลอดภัย มีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่มีความพร้อมสมบูรณ์พอสมควร
6. สถานประกอบการจัดระบบการทำงานที่มีระเบียบ มีความปลอดภัยในการทำงานสูง และสิ่งแวดล้อมดี
7. สถานประกอบการมีอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักรเพียงพอและทันสมัย
8. มีครูฝึกที่เชี่ยวชาญ
9. มีค่าตอบแทน และสวัสดิการแก่นักเรียนตามสมควร (กรมอาชีวศึกษา. 2541 : 30)

วิธีการประสานงานกับสถานประกอบการ

1. เตรียมทีมงานที่จะประสานงานกับสถานประกอบการ
2. เตรียมข้อมูล และสื่อในการนำเสนอแก่สถานประกอบการ
3. มีการนัดหมาย เพื่อขอเข้าพบเจ้าของสถานประกอบการ
4. นำเสนอรูปแบบการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
5. ชี้แจงผลประโยชน์ที่สถานประกอบการจะได้รับ (กรมอาชีวศึกษา. 2541 : 30)

ความร่วมมือกับสถานประกอบการในรูปของคณะกรรมการ

1. คณะกรรมการดำเนินการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาประกอบด้วย ผู้ควบคุมการฝึก ครูฝึก อาจารย์นิเทศก์ และบุคลากรของสถานศึกษา ที่เกี่ยวข้องทำหน้าที่บริหารการจัดการเรียนการสอน ทั้งในสถานประกอบการ และสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
2. คณะกรรมการประเมินผล ประกอบด้วย คณะกรรมการร่วมระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ไม่น้อยกว่า 7 คน โดยผู้แทนจากสถานประกอบการ ทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนจากสถานศึกษาทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการ มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการสอบมาตรฐานฝีมือ และกรรมการสอบมาตรฐานฝีมือเฉพาะสาขาไม่น้อยกว่า สาขาละ 3 คน (กรมอาชีวศึกษา. 2541 : 12)

การติดตามและการประเมินผล

1. จัดอาจารย์นิเทศก์ไปนิเทศการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ
  2. ประสานงานและให้ความรู้ในการวัดและประเมินผล การเรียนรายวิชา ที่ฝึกอาชีพ
- ในสถานประกอบการแก่ครูฝึก
3. ติดตามผลการเรียนทุกภาคเรียน
  4. ประสานงานเพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผล
  5. ประเมินผลการเรียนเป็นรายวิชา ทั้งในสถานศึกษาและสถานประกอบการต้องผ่านการประเมินผลการเรียนจบหลักสูตร การสอบมาตรฐานฝีมือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. ส่งแบบสำรวจข้อมูล ไปยังผู้สำเร็จการศึกษา
7. ติดตามผู้สำเร็จการศึกษาจากสถานประกอบการ (กรมอาชีวศึกษา. 2541 : 12)

2.3.2 สถานประกอบการ

สถานประกอบการที่ร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ต้องตระหนักว่าเป็นเสมือนสถานศึกษาแห่งที่ 2 ของนักเรียนและมีความพร้อมดังต่อไปนี้ คือ

1. เป็นผู้ประกอบกิจการที่ดำเนินการฝึกอาชีพได้
2. มีความพร้อมในการฝึกอาชีพตามสาขาวิชาชีพนั้น
3. สามารถจัดให้มีผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึก ทำหน้าที่ประสานงาน ดูแล การฝึกและการสอนอาชีพให้แก่ นักเรียน ได้
4. สามารถจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการฝึกอาชีพได้
5. สามารถจัดการฝึกอาชีพ ได้ตลอดระยะเวลา 3 ปี หรือจนจบหลักสูตร ปวช.
6. สามารถจัดส่งบุคลากรเข้าร่วมประชุมสัมมนา กับสถานศึกษาได้
7. สามารถจัดสวัสดิการ ตลอดจนมาตรการเกี่ยวกับสวัสดิภาพให้แก่ นักเรียนที่เข้ารับ การฝึกได้

การฝึกได้

วัตถุประสงค์ของการฝึกอาชีพ

สถานประกอบการ

1. เพื่อพัฒนาบุคลากร ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อพัฒนาบุคลากร ให้มีฝีมือ ความรู้ ความสามารถ ตรงตามความต้องการของ

สถานประกอบการ

3. เพื่อเตรียมบุคลากร ไว้ทดแทนการขาดแคลน ในอนาคต (กรมอาชีวศึกษา. 2541 : 13)

คุณสมบัติของสถานประกอบการ

1. มีชื่อเสียง ความมั่นคงในกิจการ มีมาตรฐาน
2. เป็นสถานประกอบการจดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย
3. เป็นสถานประกอบการที่มีสภาพแวดล้อมในการทำงานดี มีความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน
4. เป็นสถานประกอบการที่มีการบริหารงานอย่างมีระเบียบ
5. เป็นสถานประกอบการที่มีอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร ครบและทันสมัย
6. เป็นสถานประกอบการมีงานที่สามารถฝึกอาชีพได้ตรงตามสาขาวิชา
7. เป็นสถานประกอบการที่มีครูฝึกที่เชี่ยวชาญ
8. เป็นสถานประกอบการที่มีความพร้อมที่จะเข้าร่วมโครงการ
9. สามารถให้คำตอบแทน และสวัสดิการแก่นักศึกษาได้ตามต้องการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หน้าที่ของสถานประกอบการ

1. ร่วมสอบคัดเลือกผู้สนใจ เพื่อเข้าร่วมโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ให้มีคุณสมบัติและจำนวนตามเกณฑ์ และปริมาณที่กำหนดไว้
2. จัดให้ผู้เรียนในโครงการเข้าทำงานในหน่วยงานตามความเหมาะสม โดยมีสถานภาพเป็นพนักงานคนหนึ่งของสถานประกอบการอย่างมีสมบูรณ์
3. จัดการให้มีอยู่ควบคุมดูแล และเป็นที่เลี้ยงแก่นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ ซึ่งเข้าฝึกอาชีพในสถานประกอบการระยะเริ่มต้น
4. ส่งเสริมให้มีการฝึกอบรม การถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการ การฝึกหัดทักษะในงานวิชาชีพให้กับนักเรียนที่เข้าร่วมในโครงการ ตามที่ระบุไว้ในรายการงานสำหรับรายวิชาต่าง ๆ
5. จัดให้มีการวัดและประเมินผลสมรรถภาพการปฏิบัติงานของผู้เรียน ทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
6. ประสานงานกับสถานศึกษาในการควบคุมดูแล แก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียน ความประพฤติของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ
7. ทำสัญญาการฝึกอาชีพกับนักเรียน โดยได้รับความยินยอมจากบิดาและมารดาหรือผู้ปกครอง
8. ออกใบรับรองการผ่านงานให้นักเรียน เมื่อสิ้นสุดการฝึก และสำเร็จการศึกษา

(ณรงค์ ไทยทอง. 2541 : 45-46)

1. รับนักเรียน

- 1.1 แจ้งจำนวนนักเรียนที่ต้องการรับให้สถานศึกษาทราบ
- 1.2 ประกาศรับสมัครนักเรียน
- 1.3 คัดเลือกและประกาศผล
- 1.4 ทำสัญญาการฝึกอาชีพ เพื่อการเป็นนักเรียนของสถานประกอบการอย่างสมบูรณ์
- 1.5 ส่งนักเรียนที่ทำสัญญาการฝึกอาชีพแล้ว ไปขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนที่สถานศึกษา

2. จัดให้มีบุคลากรที่รับผิดชอบทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึก

- 2.1 จัดให้มีผู้ควบคุมการฝึก ทำหน้าที่ประสานงานกับสถานศึกษา และรับผิดชอบ ดูแลการฝึกอาชีพของนักเรียน
- 2.2 จัดให้มีครูฝึกทำหน้าที่ฝึกอาชีพและอบรมให้แก่ นักเรียน
- 2.3 ติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองและสถานศึกษา ในการฝึกอาชีพและดูแลความประพฤติของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

3. ทำสัญญาการฝึกอาชีพต้องทำสัญญาเป็นหนังสือกับนักเรียน โดยได้รับความยินยอมจากบิดามารดา หรือผู้ปกครองสัญญาการฝึกอย่างน้อยต้องประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

3.1 ระยะเวลาการฝึก สถานประกอบการต้องรับนักเรียนเข้าฝึกอาชีพตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2538 จนจบหลักสูตร

3.2 ข้อบังคับหรือระเบียบเกี่ยวกับการฝึกอาชีพ

3.2.1 จัดสถานที่ฝึกที่เหมาะสม ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ

3.2.2 จัดให้มีผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึก ที่มีความรู้ความสามารถ

3.2.3 จัดเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ สำหรับการฝึกอาชีพให้แก่นักเรียน ตลอดระยะเวลาตามหลักสูตร

3.3 เวลาฝึก เวลาพักและวันหยุดของผู้รับการฝึกอาชีพ สถานประกอบการจะให้การฝึกแก่นักเรียน ไม่เกินวันละ 8 ชั่วโมง มีเวลาพักในแต่ละวันอย่างน้อย 1 ชั่วโมง และให้มีวันหยุดตามระเบียบของสถานประกอบการ

3.4 เบี้ยเลี้ยงระหว่างการฝึกอาชีพ สถานประกอบการควรจ่ายเบี้ยเลี้ยงให้แก่นักเรียนเป็นรายเดือนหรือรายวันในอัตราที่ตกลงกับสถานศึกษา ตลอดระยะเวลาการฝึกอาชีพ

3.5 สวัสดิการ ตลอดจนมาตรการเกี่ยวกับสวัสดิการของนักเรียน สถานประกอบการควรจัดสวัสดิการต่าง ๆ และสวัสดิภาพให้แก่นักเรียน ตลอดจนข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ ในเรื่องเกี่ยวกับสวัสดิการ ดังต่อไปนี้

3.5.1 ค่าใช้จ่ายในการศึกษาเล่าเรียน

3.5.2 ค่าเช่าที่พัก หรือจัดที่พักอาศัย

3.5.3 ค่าชุดฝึก หรือชุดนักเรียน

3.5.4 ค่าประกันสุขภาพ

3.5.5 ประกันอุบัติเหตุ/ประกันชีวิต

3.6 หลักเกณฑ์การลา ต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของสถานประกอบการ

3.7 เงื่อนไขการเลิกสัญญาการฝึกอาชีพ หากนักเรียนฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของสถานประกอบการ ที่ถือว่าเป็นความผิดอย่างร้ายแรง สถานประกอบการสามารถยกเลิกสัญญาได้ทันที ซึ่งจะผลทำให้หมดสภาพการเป็นนักเรียน

3.8 การรับเข้าทำงาน และค่าจ้างเมื่อเสร็จสิ้นการฝึกอาชีพ และสำเร็จการศึกษาแล้ว สถานประกอบการ จะรับนักเรียนเข้าทำงานหลังจากสำเร็จการศึกษาแล้ว จะต้องแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรให้นักเรียนทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 30 วัน พร้อมทั้งกำหนดอัตราเงินเดือนและสวัสดิการที่จะได้รับไว้ด้วย

4. จัดการฝึกอาชีพ

4.1 จัดทำแผนการฝึกอาชีพในสถานประกอบการร่วมกับสถานศึกษา

4.2 จัดให้มีการฝึกอาชีพให้เป็นไปตามแผนการฝึกที่จัดทำร่วมกันกับสถานศึกษา

4.3 จัดวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ให้โดยคำนึงถึงความปลอดภัยในการฝึกอาชีพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.4 คู่มือให้คำแนะนำแก่นักเรียน ในการบันทึกสมุดรายงานการฝึกอาชีพ และตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ

4.5 กำหนดระเบียบข้อปฏิบัติในการฝึกอาชีพให้กับนักเรียน

4.6 วัตถุประสงค์และประเมินผลการฝึกอาชีพ ตามเกณฑ์ที่สถานประกอบการและสถานศึกษา กำหนดร่วมกัน

4.7 หากสถานศึกษาไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ ให้สถานประกอบการจัดการสอนเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็น

5. ต้องส่งผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึก เข้าร่วมประชุมสัมมนาที่สถานศึกษา

5.1 เพื่อทำความเข้าใจในหลักการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

5.2 เพื่อทราบบทบาทหน้าที่ของตนเอง

5.3 เพื่อจัดทำแผนการเรียนและหลักเกณฑ์วัตถุประสงค์และประเมินผลการเรียน

5.4 เพื่อดำเนินการฝึกอาชีพให้สอดคล้องกับหลักสูตร

5.5 เพื่อแลกเปลี่ยนแนวคิดและวิธีการจัดการฝึกอาชีพ

6. ประชาสัมพันธ์ให้เจ้าหน้าที่และพนักงานของสถานประกอบการ ทราบถึงการเข้าร่วมจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีกับสถานศึกษา

7. ต้องจัดปฐมฤกษ์ให้แก่ผู้ปกครองและนักเรียน

8. ต้องออกใบรับรองการผ่านงานให้กับนักเรียน เมื่อสิ้นสุดการฝึกอาชีพและสำเร็จการศึกษา (กรมอาชีวศึกษา. 2541 : 23-25)

ครูฝึกอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

1. สถานภาพ

1.1 เป็นวิศวกร ช่างเทคนิค หรือช่างชำนาญงานในสถานประกอบการ

1.2 มีความรู้ ความสามารถ ในสาขาวิชาที่รับนักเรียนเข้าฝึก

1.3 มีบุคลิกภาพ และเจตคติที่ดีต่อการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้อื่น

1.4 สามารถเข้ารับการสัมมนาความรู้ เกี่ยวกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีกับสถานศึกษาได้

2. ตำแหน่งขององค์กร

สถานประกอบการจะจัดให้มีบุคลากร ที่ทำหน้าที่ดำเนินการฝึกอาชีพ ให้แก่นักเรียน ดังนี้ คือ

2.1 ผู้ควบคุมการฝึก หมายถึง ผู้ที่สถานประกอบการมอบหมายให้ทำหน้าที่ประสานงานกับสถานศึกษาในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และรับผิดชอบดูแลการฝึกอาชีพ ของนักเรียนในสถานประกอบการ

2.2 ครูฝึก หมายความว่า ผู้ทำหน้าที่สอน ฝึกอบรมในสถานประกอบการ

การคัดเลือกนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

1. จำนวนนักเรียนที่จะรับ

1.1 สํารวจความต้องการ การรับนักเรียนเข้าฝึกอาชีพจากหน่วยต่าง ๆ ภายในสถานประกอบการ

1.2 พิจารณาความพร้อมของครูฝึก ที่จะดูแลการฝึกให้เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน

1.3 แจกแจงจำนวนนักเรียนที่ต้องการไปยังสถานศึกษา

2. คุณสมบัติที่ต้องการ

2.1 ผู้สมัครต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปีบริบูรณ์

2.2 สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า

2.3 มีความตั้งใจในการที่จะเรียนและฝึกอาชีพ ในสาขาวิชาที่สถานประกอบการ

มีความพร้อม

2.4 มีคุณสมบัติอื่น ๆ ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ และตามที่สถานประกอบการ

ต้องการ

3. วิธีการคัดเลือก

ผู้ประสานงานกับสถานประกอบการ ที่เข้าร่วมการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อดำเนินการรับสมัคร สอบคัดเลือกและสัมภาษณ์ นักเรียนที่สถานศึกษาหรือสถานประกอบการ จะรับเข้าเรียน

สัญญาการฝึกอาชีพ

1. สถานประกอบการ ต้องทำสัญญาการฝึกอาชีพกับนักเรียน โดยได้รับความยินยอมจาก ผู้ปกครองและสถานศึกษารับทราบสัญญา สัญญาการฝึกอาชีพ อย่างน้อยควรประกอบด้วยรายการ ดังต่อไปนี้

1.1 ระยะเวลาการฝึก

1.2 ข้อบังคับหรือระเบียบเกี่ยวกับการฝึกอาชีพ

1.3 เวลาฝึก เวลาพัก และวันหยุดของนักเรียน

1.4 เบี้ยเลี้ยงระหว่างเข้ารับการฝึกอาชีพ

1.5 สวัสดิการตลอดจนมาตรการเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียน

1.6 หลักเกณฑ์การลา

1.7 เงื่อนไขการเลิกสัญญาการฝึกอาชีพ

1.8 หลักเกณฑ์การจ่ายค่าตอบแทน ในกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยอันเกิดจาก

การฝึกอาชีพ

1.9 หลักเกณฑ์การรับนักเรียนเข้าทำงานและค่าจ้าง เมื่อสำเร็จการศึกษา

1.10 รายการอื่น ๆ ตามที่สถานประกอบการและนักเรียนกำหนดร่วมกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ระเบียบการฝึกอาชีพ

สถานประกอบการต้องกำหนด ระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการฝึกอาชีพ ให้แก่นักเรียน
การจัดการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ

1. เครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์

สถานประกอบการควรสนับสนุนและจัดหาอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ที่จำเป็นต่อ
การฝึกให้แก่นักเรียนตามสมควร

2. การวางแผนการฝึก

สถานประกอบการและสถานศึกษาต้องร่วมมือกันวางแผน การฝึกให้ครอบคลุม
เนื้อหาวิชาตามหลักสูตร

3. สมุดรายงานการฝึก

ครูฝึกมีหน้าที่ควบคุมดูแลให้นักเรียนบันทึกสมุดรายงานการฝึกอาชีพ พร้อมทั้งตรวจ
การบันทึกเพื่อเป็นหลักฐานในการฝึกและนำไปประกอบการสอบมาตรฐานฝีมือทั้งครั้งหลักสูตร
(Interim) และสิ้นสุดหลักสูตร (Final)

ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการในการฝึกอาชีพ

1. สถานประกอบการต้องส่งผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึกเข้าร่วมสัมมนากับสถานศึกษา
เพื่อแลกเปลี่ยนแนวคิดวิธีการฝึกกับสถานศึกษา

2. ให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือแก่สถานประกอบการอื่น ในการรับนักเรียน
เข้าฝึกหัวข้อเรื่องที่สถานประกอบการอื่น ไม่พร้อม

3. เปิดโอกาสให้ผู้ควบคุมการฝึก ครูฝึกและนักเรียนของสถานประกอบการอื่นเข้าไป
ศึกษาดูงานการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ

4. สถานประกอบการอาจจะแลกเปลี่ยนให้ความช่วยเหลือในด้านอุปกรณ์เครื่องมือและ
เครื่องใช้แก่สถานประกอบการอื่น ๆ ที่ร่วมจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเพื่อฝึกอาชีพนักเรียน
ให้ครบถ้วนตามหลักสูตร และทันต่อความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

การร่วมมือกับบุคลากรของสถานศึกษา

1. ผู้เชี่ยวชาญจากสถานประกอบการในฐานะอาจารย์พิเศษ ให้ความช่วยเหลือ
จัดผู้ชำนาญการพิเศษในสาขาวิชาชีพเฉพาะมาให้ความรู้แก่ครูอาจารย์และนักเรียนของสถานศึกษา
ตามที่สถานศึกษาขอความอนุเคราะห์

2. อาจารย์ในฐานะผู้ฝึกหรือครูฝึก สถานศึกษาจัดบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญ
ในสาขาวิชาที่ร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ทำหน้าที่เป็นครูตามที่สถานประกอบการ
ขอความอนุเคราะห์

3. จัดให้มีผู้ควบคุมการฝึก

การเปลี่ยนสภาพจากนักเรียนเป็นพนักงานของสถานประกอบการ

หากสถานประกอบการมีความประสงค์จะรับนักเรียนเข้าทำงาน ในสถานประกอบการ ภายหลังจากสำเร็จการศึกษาแล้ว สถานประกอบการจะต้องแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรให้นักเรียนทราบล่วงหน้าก่อนสำเร็จการศึกษาไม่น้อยกว่า 30 วัน

ประโยชน์ที่สถานประกอบการได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ

1. พัฒนาศักยภาพของสถานประกอบการ
2. วางแผนกำลังคนระยะยาว
3. ผลิตบุคคลากรตรงความต้องการของสถานประกอบการ
4. ลดปัญหาอัตราการเข้า-ออกของพนักงานประจำ
5. ลดต้นทุนค่าจ้างแรงงาน
6. ช่วยเหลือสังคมด้านการศึกษา

2.3.3 นักเรียนและผู้ปกครอง

นักเรียนและผู้ปกครอง ต้องเข้าใจว่าการเรียนอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีเป็นการเรียนอาชีวศึกษาอีกระบบหนึ่ง ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2538 นักเรียนจะต้องเรียนทั้งในสถานศึกษาและฝึกอาชีพในสถานประกอบการ เพื่อให้เกิดทักษะในวิชาชีพ และมีประสบการณ์ตรงจากสถานประกอบการ เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว มีความรู้ความสามารถได้รับวุฒิการศึกษาระดับ ปวช. เป็นที่ยอมรับของสถานประกอบการ สามารถเข้าทำงานในสถานประกอบการ หรือศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้

การเข้าเรียน

1. ผู้ที่มีความประสงค์จะเข้าเรียนอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี ต้องปฏิบัติดังนี้
  - 1.1 สอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับสถานประกอบการที่ร่วมจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีที่สถานศึกษา
  - 1.2 สมัครเข้าเรียนกับสถานประกอบการและ /หรือสถานศึกษา
  - 1.3 คัดเลือกตามที่สถานประกอบการและ /หรือสถานศึกษากำหนด
  - 1.4 เมื่อผ่านการคัดเลือกและสถานประกอบการรับเข้าเป็นนักเรียนแล้ว จะต้องทำสัญญาการฝึกอาชีพกับสถานประกอบการนั้น ๆ
  - 1.5 รายงานตัวและขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนที่สถานศึกษา
2. คุณสมบัติของผู้เข้าเรียน ดังนี้
  - 2.1 มีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปีบริบูรณ์ในวันทำสัญญาการฝึกอาชีพกับสถานประกอบการ
  - 2.2 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า
  - 2.3 ความประพฤติเรียบร้อย

2.4 มีร่างกายแข็งแรงเหมาะสมในการเรียน การฝึก ในสาขาวิชาชีพนั้น

2.5 ไม่เป็นโรคที่ส่งผลกระทบต่อหรือติดยาเสพติด

2.6 ผู้เคยถูกลงโทษให้ออกจากสถานศึกษา เพราะความผิดร้ายแรงจะต้องฟื้นฟูสภาพมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี นับถึงวันสมัครเข้าเรียน

2.7 เป็นผู้ผ่านการคัดเลือกจากสถานประกอบการให้เข้าเรียนได้

หน้าที่ความรับผิดชอบของผู้เรียน

1. จะต้องปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของสถานประกอบการเสมอเหมือนกับพนักงานคนอื่น ๆ ในสถานประกอบการ

2. จะต้องถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติงานและทำกิจกรรมต่าง ๆ ประจำเต็มเวลาตามคำสั่งหรือที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าหรือผู้บังคับบัญชา

3. จะต้องอุทิศสติปัญญา ความเสียสละ และความพากเพียรในการปฏิบัติงานให้เต็มกำลังเพื่อพัฒนาสถานประกอบการให้เจริญก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้นไป

4. สร้างและรักษาชื่อเสียงของสถานประกอบการให้เป็นที่รู้จักแพร่หลาย ทั้งยังจะต้องรักษาความลับของสถานประกอบการอย่างเคร่งครัด

5. จะต้องไม่ทำการใด ๆ ที่จะก่อให้เกิดความแตกแยกหรือแบ่งกลุ่ม แบ่งพวกในสถานประกอบการ

6. จะต้องติดตามข้อมูลข่าวสารด้านการเรียนการสอน จากสำนักงานทวิภาคี

7. จะต้องตั้งใจศึกษาอย่างจริงจังโดยต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นการเรียนในภาคทฤษฎีที่จัดในศูนย์การเรียน หรือการฝึกหัดทักษะในสถานประกอบการ

8. ต้องดำเนินการติดต่อขอรับรางวัล และตรวจสอบสมรรถภาพการปฏิบัติงานในวิชาปฏิบัติด้วยตนเอง และจะต้องนำข้อมูลส่งสำนักงานทวิภาคีตามเวลาที่กำหนด

9. จะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่าย ๆ ทั้งหมดในการเรียนด้วยตนเอง (นอกจากได้รับการช่วยเหลือเป็นพิเศษจากสถานประกอบการ)

10. จะต้องซื่อสัตย์และจริงจังต่อตนเองและสถานประกอบการ ไม่ถือเอาข้ออ้างในการเรียนเพื่อผลประโยชน์ต่อตนเองแทนการทำงานในสถานประกอบการ

11. จะต้องปฏิบัติตนให้อยู่ในระเบียบตามข้อตกลง และสัญญาที่ได้ให้ไว้กับสถานประกอบการอย่างเคร่งครัด

12. จะต้องปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของสถานศึกษาเหมือนนักเรียนปกติทุกประการ (ณรงค์ ไทยทอง, 2541 : 46-47)

หน้าที่รับผิดชอบของผู้ปกครอง

1. ยินยอมให้นักเรียนในปกครอง เข้าฝึกงานตลอดหลักสูตร ปวช. ระบบทวิภาคีตามเงื่อนไขและข้อตกลงที่ทางสถานศึกษาและสถานประกอบการกำหนด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ดูแลความประพฤติของนักเรียนระหว่างที่เรียนตามหลักสูตร
3. ยินยอมทำสัญญาการฝึกงานในสถานประกอบการ
4. ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษา และสถานประกอบการในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างเรียน
5. ยินยอมชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นแก่สถานศึกษาและสถานประกอบการในระหว่างเรียน หลังจากที่สอบสวนแล้วว่านักเรียนมีเจตนาในการกระทำที่เสียหาย (เพ็ญใจ คันธารัตน์. 2540 : 61-62)

2.4 เทคนิคเดลฟาย

การพิจารณาตัดสินใจเรื่องใดเรื่องหนึ่ง มีความจำเป็นจะต้องอาศัยข้อมูลที่ผ่านการพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบ ยิ่งหากการตัดสินใจเรื่องดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับการวางแผนหรือนโยบายสำคัญ ข้อมูลที่ได้มายังจำเป็นต้องเป็นข้อพิจารณาจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ โดยตรงการระดมความคิดเพื่อหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจ ซึ่งโดยปกติจะเป็นข้อมูลเชิงอนาคต หากได้มาโดยวิธีการอันเป็นระบบระเบียบจะช่วยให้ทราบข้อมูลน่าเชื่อถือและเป็นแนวทางสร้างอนาคตที่ดียิ่งขึ้นได้ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงได้เกิดการวิจัยอนาคต (Future Research) มาหลายวิธีหนึ่งในวิธีที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายได้แก่ การวิจัยแบบเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) (สมุจจิตต์ แห่งจัน. 2528 : 101)

คำว่า เดลฟาย (Delphi) เป็นชื่อวิหารศักดิ์สิทธิ์สมัยกรีกโบราณ ซึ่งประชาชนนิยมไปขอคำทำนายอนาคตหรือเหตุการณ์สำคัญ ๆ (ชนิดา รักษ์พลเมือง. 2525 : 90)

เทคนิคเดลฟาย เริ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2495 โดยกองทัพอากาศอเมริกันใช้ในการศึกษาและวิจัยสิ่งต่าง ๆ โดยการถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่ต้องการวิจัยแต่เทคนิคนี้ได้ถูกปกปิดเป็นความลับเสมอมา (สมบุญรัตน์ ต้นยะ. 2524 : 11-12)

ในปี พ.ศ. 2505 เทคนิคนี้ได้รับการเปิดเผยครั้งแรกโดย Olaf Helmer และ Norman Dalley นักวิจัยของบริษัทแรนด์ คอร์ปอเรชั่น (Rand Corporation) ได้พัฒนาเทคนิคเดลฟายมาใช้และเขียนบทความเรื่อง "An Experimental Application of Delphi Method to the Use of Experts" ตีพิมพ์ในวารสาร Management Science ปีที่ 9 ฉบับที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2506 อันเป็นการกระจายเทคนิคเดลฟายออกไปอย่างกว้างขวางและได้รับความนิยมอย่างรวดเร็ว ในปี พ.ศ. 2515 พบว่ามีงานวิจัยในต่างประเทศที่ใช้เทคนิคนี้ประมาณ 1,000 เรื่อง (ประยูร ศรีประสาธน์. 2532 : 50)

การวิจัยอนาคตเป็นการศึกษาเพื่อมองเหตุการณ์หรือพฤติกรรมในอนาคตจะเป็นระยะยาวหรือระยะสั้นก็ตามที่เกี่ยวข้องกับการทำนายการฉายภาพ และการคาดการณ์ ซึ่งกล่าวโดยสรุปได้ดังนี้ (จุมพล พูนภัทรชีวิน. 2529 : 22-24)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรยายอนาคตรูปแบบต่าง ๆ ที่เป็นไปได้หรือน่าจะเป็นของกลุ่มประชากรที่ศึกษา

1. ประเมินสภาพในปัจจุบันกับความรู้ต่าง ๆ ที่เรามีอยู่ในปัจจุบันกับอนาคตที่เป็นไปได้ในแต่ละทาง
2. บ่งชี้ผลกระทบ และผลต่อเนื้อที่เป็นไปได้ต่าง ๆ ของแต่ละอนาคต
3. ให้สัญญาเตือนภัยล่วงหน้าเกี่ยวกับอนาคตที่ไม่พึงประสงค์ที่อาจเกิดขึ้นได้
4. เข้าใจเบื้องหลังของกระบวนการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

2.4.1 ความหมายของเทคนิคเดลฟาย

ได้มีผู้ให้คำนิยามไว้พอสรุปรวบรวมได้คือ

อัลเฟรด (1973) (อ้างในประยูร ศรีประสาธน์. 2532 : 30) ได้ให้ความหมายของเทคนิคเดลฟายว่าเป็นเทคนิคของการรวบรวมการพิจารณาตัดสินใจที่มุ่งเพื่อเอาชนะจุดอ่อนของการตัดสินใจแต่เดิมที่จำกัดขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนใดคนหนึ่ง โดยเฉพาะหรือความคิดเห็นของกลุ่มหรือที่ประชุม

แอนเดอร์สัน (1975) (อ้างในประยูร ศรีประสาธน์. 2526 : 30) ได้ให้ความหมายของเทคนิคเดลฟาย ว่าคือ กระบวนการที่เสาะหาความคิดเห็นที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวของกลุ่มคนเกี่ยวกับความเป็นไปในอนาคตเกี่ยวกับเวลา ปริมาณ สภาพที่ต้องการจะให้เป็นที่นี้โดยใช้วิธีการเสาะแสวงหาความคิดเห็นด้วยการใช้แบบสอบถามแทนการเรียกประชุม

สุวรรณา เชื้อรัตนพงศ์ (2528 : 24) ได้ให้ความหมายของเทคนิคเดลฟายว่า เป็นกระบวนการที่รวบรวมความคิดเห็นหรือการตัดสินใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเกี่ยวกับอนาคตจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและมีความถูกต้องน่าเชื่อถือมากที่สุด

เทียนฉาย กิระนันท์ (2532 : 122) กล่าวถึงเทคนิคเดลฟายว่า เป็นเทคนิคการวิเคราะห์ที่ได้รับการประดิษฐ์และพัฒนาขึ้นมาเพื่อใช้ในการวิจัยอนาคตโดยเฉพาะอาจจะเรียกได้ว่า เทคนิคเดลฟายเป็นวิธีการที่ใช้สำหรับกำหนด โครงสร้างของกระบวนการสื่อสารระหว่างสมาชิกในกลุ่มเพื่อให้บรรลุผลในการร่วมกันพิจารณาที่ซับซ้อนมาก ๆ โดยเฉพาะปัญหาที่เกี่ยวกับอนาคตที่ยังยากซับซ้อน มากเกินกว่าที่คนใดคนหนึ่งจะสามารถวิเคราะห์ได้ถี่ถ้วน และรอบคอบพอ

สรุปเทคนิคเดลฟาย เป็นวิธีการตัดสินใจเลือกความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในปัญหาที่เกี่ยวข้องกับอนาคต เพื่ออนาคตเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างอนาคตที่ดียิ่งขึ้น

2.4.2 คุณลักษณะของเทคนิคเดลฟาย

เทคนิคเดลฟายมีลักษณะสำคัญดังนี้

1. เทคนิคนี้มุ่งเพื่อแสวงหาความคิดเห็นของกลุ่ม ด้วยแบบสอบถาม ดังนั้น ผู้เข้าร่วมโครงการจึงจำเป็นต้องตอบแบบสอบถามที่ผู้ทำการวิจัยได้กำหนดขึ้นในแต่ละขั้นตอน (Pill. 1971 : 58)

2. เทคนิคนี้ไม่ต้องการให้ความคิดเห็นของผู้อื่น มีอิทธิพลต่อการพิจารณาตัดสินใจของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละคนจึงไม่ทราบว่ามีผู้ใดบ้างที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมโครงการและจะไม่ทราบว่าผู้เข้าร่วมโครงการแต่ละคนมีความคิดเห็นแต่ละข้ออย่างไรผู้ตอบแบบสอบถามจะมีความคิดเห็นโดยอิสระ

3. เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละตอบแบบสอบถามด้วยความคิดเห็นที่ถ้อยแถลงอย่างละเอียดรอบคอบและเพื่อให้คำตอบที่ได้รับมีความเป็นอันเดียวกันยิ่งขึ้นผู้ทำการวิจัยจะแสดงตำแหน่งของความคิดเห็นที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นสอดคล้องกันในคำตอบแต่ละข้อของแบบสอบถามที่ตอบไปในครั้งนี้อย่างไรก่อนในรูปสถิติและผู้ทำการวิจัยจะส่งกลับไปให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนทราบ เพื่อจะได้พิจารณาตัดสินใจว่าจะคงคำตอบเดิมหรือจะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงคำตอบจากเดิมอย่างไรบ้าง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงคำตอบจากเดิมนั้นควรจะบอกเหตุผลให้ทราบด้วย ดังนั้น ในการตอบแบบสอบถามแต่ละครั้งของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนนั้นเขาจะทราบว่าความคิดเห็นของเขาเป็นอย่างไรต่างกับคนอื่นหรือไม่ อย่างไร (เกษม บุญอ่อน. 2522 : 27)

4. ใช้สถิติวิเคราะห์การทำนายของกลุ่มทุก ๆ ครั้ง สถิติที่นำมาใช้ในการพิจารณาคำตอบจากแบบสอบถามรอบที่ 2 และรอบที่ 3 ก็คือสถิติการวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง (Central Tendency) อันได้แก่ฐานนิยม (Mode) มัชยฐาน (Median) หรือค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่อแสดงตำแหน่งของความคิดเห็น เนื่องจากมาตราที่ใช้กับคำตอบมีเพียงเล็กน้อย ดังนั้น ในการใช้ค่าเฉลี่ยจึงไม่เหมาะสม จะมีการใช้มัชยฐาน หรือฐานนิยมมากกว่า ในกรณีที่เป็นการวัดความคิดเห็นเรื่อง เวลา ปริมาณ หรือสภาพการณ์ในอนาคต

2.4.3 กระบวนการของเทคนิคเดลฟาย

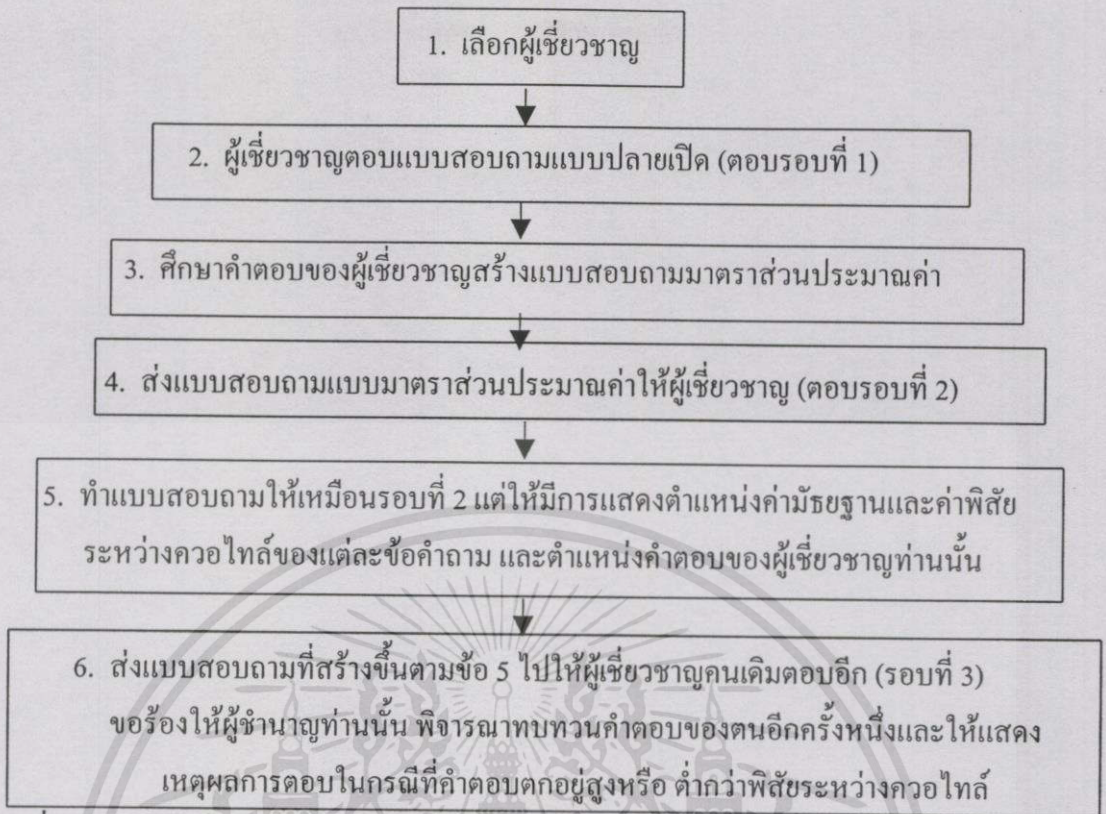
กระบวนการของการวิจัย จะเริ่มจากการคัดเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อตอบแบบสอบถาม และเพื่อให้ได้ความคิดเห็นที่ตรงความเป็นจริงและน่าเชื่อถือมากขึ้น จึงต้องถามซ้ำโดยส่งแบบสอบถามฉบับแรกจะกำหนดให้ผู้เชี่ยวชาญตอบแบบกว้าง ๆ เกี่ยวกับประเด็นปัญหาที่ผู้วิจัยทราบและสอบถามฉบับต่อ ๆ มาแต่ละฉบับจะสร้างโดยการปรับปรุงจากแบบสอบถามฉบับก่อน กระบวนการนี้จะสิ้นสุดลงเมื่อได้รับความเห็นสอดคล้องกันหรือเมื่อได้ข้อมูลที่ชัดเจนเพียงพอแล้ว

รอบที่ 1 มักจะเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-end) ซึ่งได้ผู้ตอบในประเด็นกว้าง ๆ โดยมีจุดมุ่งหมายของการถามเพื่อจะเก็บรวบรวมความคิดเห็นจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

รอบที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่พัฒนามาจากคำตอบในรอบที่ 1 โดยการนำความคิดเห็นทั้งหมดที่ได้รับจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 1 มาสร้างให้อยู่ในรูปประโยคหรือข้อความที่เกี่ยวข้องกับปัญหาหรือหัวข้อที่ต้องการศึกษา ในแบบสอบถามรอบที่ 2 นี้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญต้องลงมติจัดลำดับความสำคัญหรือให้เปอร์เซ็นต์หรือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จะเป็นคะแนนก็ได้

รอบที่ 3 ผู้วิจัยจะพัฒนาแบบสอบถามจากการวิเคราะห์คำตอบในแบบสอบถาม รอบที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่ประกอบไปด้วยประโยคหรือข้อความที่เหมือนเดิม แต่ได้เพิ่มการแสดงถึงตำแหน่งค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interguartile Range) ของแต่ละข้อความรวมทั้งตำแหน่งที่ผู้เชี่ยวชาญคนนั้น ๆ ตอบในแบบสอบถามรอบที่ 2 ส่งกลับไปให้ผู้เชี่ยวชาญคนเดิมตอบกลับมาอีกครั้งหนึ่ง แบบสอบถามในรอบนี้จะแสดงให้เห็นว่าคำตอบเดิมในรอบที่ 2 ของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนเป็นอย่างไร มีความแตกต่างไปจากค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของคำตอบทั้งหมดอย่างไร พร้อมกับให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาว่ามีความเห็นด้วยกับตำแหน่งที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นสอดคล้องต้องกันหรือไม่ โดยการทบทวนและพิจารณา คำตอบของตนเองอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งอาจจะเปลี่ยนแปลงคำตอบของเขาใหม่ หรือจะยังคงยืนยันในคำตอบเดิมของตนเองก็ได้ ในกรณีที่คำตอบของผู้เชี่ยวชาญคนใดตกอยู่สูงหรือต่ำกว่าพิสัยระหว่างควอไทล์ก็จะได้รับการขอร้องให้แสดงเหตุผลในการตอบด้วย

ตามปกติเทคนิคเคลฟายนี้จะใช้แบบสอบถาม 4 รอบด้วยกัน แต่ในบางกรณีอาจจะใช้แบบสอบถามเพียง 2 - 3 รอบเท่านั้น เพราะคำตอบของผู้เชี่ยวชาญอาจจะไม่มีการเปลี่ยนแปลงหรือเปลี่ยนแปลงกันน้อยมาก หรือค่าพิสัยระหว่างควอไทล์แคบมาก ดังนั้น จึงมักจะตัดการส่งแบบสอบถามในรอบที่ 4 ออกแล้วใช้ผลในรอบที่ 3 พิจารณาเสนอผลการวิจัย (Alfred. 1973 : 31) ซึ่งสอดคล้องกับ ไชยศ เรืองสุวรรณ (2533 : 157) ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 2.1 กระบวนการเทคนิคเดลฟาย

2.4.4 ปัจจัยที่มีประสิทธิภาพของเทคนิคเดลฟาย

1. เวลาผู้วิจัยควรมีเวลามากเพียงพอประมาณ 2 เดือน จึงจะเสร็จสิ้นกระบวนการหรืออาจจะใช้เวลาช้าหรือเร็วกว่านั้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจะส่งแบบสอบถามแต่ละรอบคืนมาช้าหรือเร็วเพียงใด

2. ผู้เชี่ยวชาญในการเลือกสรรผู้เชี่ยวชาญควรคำนึงถึง

1. ความสามารถของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญควรเลือกผู้มีความรู้ความสามารถเป็นเลิศในสาขานั้น ๆ อย่างแท้จริง ไม่ควรเลือกโดยอาศัยความคุ้นเคยหรือติดต่อกันง่าย

2. ความร่วมมือของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ควรเลือกผู้ที่เต็มใจ ตั้งใจและมั่นใจในการให้ความร่วมมือกับงานวิจัยโดยตลอด รวมทั้งยินยอมสละเวลาอีกด้วย

3. จำนวนผู้เชี่ยวชาญ ควรเลือกมากพอเพื่อจะได้ความคิดเห็นใหม่ ๆ และได้คำตอบที่มีน้ำหนักน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น โดยทั่วไปไม่มีข้อกำหนดตายตัวว่าควรมีจำนวนผู้เชี่ยวชาญกี่คน นักวิจัยบางคนให้ความเห็นว่าผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5-10 คน 10-15 คน ในกลุ่มเดียวกันก็มากพอแล้ว ส่วน Thomas T. Macmillan ได้เสนอผลการวิจัยเกี่ยวกับจำนวนผู้เชี่ยวชาญในการวิจัยแบบเดลฟายว่าควรมีจำนวนเท่าใดจึงจะเหมาะสม ในการประชุมประจำปีสมาคมโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นแห่งรัฐแคลิฟอร์เนีย (California Junior Colleges Association) เมื่อปี พ.ศ. 2514 พบว่า หากมีจำนวนตั้งแต่ 17 ขึ้นไป อัตราการลดลงของความคลาดเคลื่อน (Error) จึงมีน้อยมาก (ฉวีญา สรรพศรี. 2525 : 27 อ้างถึง Macmillan. 2514) ดังแสดงในตารางที่ 2.2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.2 แสดงความลดลงของความคลาดเคลื่อนของจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ

จำนวนผู้เข้าร่วม	ช่วงของเวลาความคลาดเคลื่อน	ความคลาดเคลื่อนลดลง
1-5	1.02-0.70	0.50
5-9	0.70-0.58	0.12
9-13	0.58-0.54	0.04
13-17	0.54-0.50	0.04
17-21	0.50-0.48	0.02
21-25	0.48-0.46	0.02
25-29	0.46-0.44	0.02

นอกจากนี้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้เข้าร่วมฯ ยังมีปัจจัยอื่นที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อถือได้ของคำตอบ คือ การอุทิศตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม หากผู้ตอบเห็นความสำคัญและอุทิศตัวต่อการตอบอย่างแท้จริงแล้วข้อมูลที่ได้น่าเชื่อถือ และตรงกับความเป็นจริงมากขึ้น ตรงกันข้ามหากผู้ตอบไม่เห็นความสำคัญ และตอบเพียงเพื่อให้เสร็จไปเท่านั้นแล้ว โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาดก็จะมีมากยิ่งขึ้น

3. แบบสอบถาม ควรเขียนให้ชัดเจน สดสะดวกง่ายแก่การอ่านและเข้าใจนอกจากนี้ การเว้นระยะในการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มผู้เข้าร่วมแต่ละรอบ ไม่ควรให้ห่างนานเกินไป เพราะอาจมีผลให้ผู้ตอบลืมเหตุผลที่เลือก หรือตอบในรอบที่ผ่านมาได้

4. ผู้ทำการวิจัยต้องมีความละเอียดรอบคอบในการพิจารณาคำตอบ และให้ความสำคัญในการตอบที่ได้รับอย่างเสมอกันทุกข้อ โดยไม่มีความลำเอียงแม้ว่าในข้อนั้น ๆ จะมีบางคนไม่ตอบก็ตาม ทั้งยังควรมีการวางแผนล่วงหน้าอย่างดี ในการดำเนินงานตามขั้นตอนของกระบวนการวิจัยแบบเดลฟายด้วย (สุวรรณฯ เชื้อรัตน์พงศ์. 2528 : 25-26)

2.4.5 ประเภทของการวิจัยที่ใช้เทคนิคเดลฟาย

Richard and Karen (1974 : 97-112) ได้แบ่งการวิจัยใช้เทคนิคเดลฟายเป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้ คือ

1. การวิจัยเพื่อคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
2. การตรวจสอบกลวิธีในการปฏิบัติ (Strategy Probe) ในการวิจัยที่มุ่งหวังผลเช่นนี้

แบบสอบถามจะต้องเป็นแบบที่มีข้อเสนอให้เลือกหลาย ๆ ทาง ตลอดจนแนวทางที่จะให้โครงการนั้นประสบผลสำเร็จได้ โดยพิจารณาจากประสิทธิภาพของโครงการนั้นประสบผลสำเร็จได้ โดยพิจารณาจากประสิทธิภาพของโครงการ ค่าใช้จ่ายและความเป็นไปได้เป็นต้น แบบสอบถามประเภทนี้จะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมฯ แสดงเหตุผลในการตอบ

3. การตรวจสอบความนิยม (Preference Probe) ในกรณีนี้ผู้วิจัยจะต้องพยายามตั้งคำถาม เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญตอบในสิ่งที่เห็นว่า ควรจะเป็นมากกว่าสิ่งที่จะเป็นจริง ๆ

4. การรับรู้สภาพที่เป็นอยู่ การศึกษาประเภทนี้ได้แก่การศึกษายาทบาทที่แตกต่างกันของ ศึกษานิเทศก์ในทัศนะของกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ซึ่งความคิดเห็นดังกล่าวนี้จะสามารถนำมาใช้ประโยชน์ ในการจัดฝึกอบรมศึกษานิเทศก์ (บุญเนตร ห้องตรง. 2543 : 53)

2.4.6 ลักษณะเด่นและลักษณะด้วยของเทคนิคเดลฟาย

กระบวนการวิจัยทุกชนิดย่อมมีจุดเด่นและจุดอ่อนอยู่เสมอ การที่นักวิจัยจะตัดสินใจเลือก กระบวนการวิจัยแบบใด จะต้องพิจารณาถึงจุดเด่นและจุดด้อยดังกล่าวด้วย เพื่อจะเลือกใช้ กระบวนการวิจัยได้เหมาะสมกับประเด็นปัญหาที่ต้องการศึกษา โดยให้มีข้อบกพร่องน้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ เทคนิคเดลฟายก็เช่นเดียวกับกระบวนการวิจัยแบบอื่น ๆ ซึ่งพอจะสรุปในประเด็น ที่สำคัญได้ดังนี้ (สุวรรณา เชื้อรัตนพงศ์. 2528 : 27-28)

ลักษณะเด่น

1. สามารถหาความสอดคล้องของความคิดเห็นจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญได้โดยไม่ต้องจัดให้มีการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งทำได้ยากสำหรับประเทศไทย ในกรณีที่ผู้ทำวิจัยไม่มีอำนาจพอที่จะทำได้

2. ข้อมูลที่จะได้เป็นคำตอบที่น่าเชื่อถือ เพราะว่าเป็นความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ในสาขาวิชานั้น อย่างแท้จริง และได้มาจากการข้ถามหลายรอบ จึงเป็นคำตอบที่ได้มาจากการ กั่นกรองหลายรอบ นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนแสดงความคิดเห็นของตนอย่างเต็มที่และเป็นอิสระไม่ตกอยู่ใต้อิทธิพลทางความคิด หรืออำนาจเสียงส่วนใหญ่ เพราะผู้เชี่ยวชาญเหล่านั้น จะไม่ทราบว่ามีใครอยู่ในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญใดบ้าง และไม่ทราบว่าแต่ละคนมีความคิดเห็นอย่างไร

3. เทคนิคเดลฟายสามารถรับข้อมูลจากคนจำนวนมาก โดยไม่มีข้อจำกัดทาง สหภาพภูมิศาสตร์

4. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่ำ

5. เป็นวิธีการระดมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพสูง

6. ผู้ทำการวิจัยสามารถทราบลำดับความสำคัญของข้อมูลและเหตุผลในการตอบรวมทั้ง ความสอดคล้องในเรื่องความคิดเห็นได้อย่างดี

ลักษณะด้อย

1. ผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับการคัดเลือกอาจไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญด้านนั้น ๆ อย่างแท้จริงซึ่งทำให้ ข้อมูลที่ได้ขาดความเชื่อมั่น

2. ผู้เชี่ยวชาญไม่เต็มใจให้ความร่วมมือในการวิจัยอย่างแท้จริงโดยตลอด

3. แบบสอบถามที่ส่งไปอาจสูญหายระหว่างทางหรือไม่ได้รับการตอบกลับมาครบในแต่ละรอบ

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อุทัย ภูริพัฒน์ (2536) (อ้างใน อารักษ์ ทองปาน. 2543 : 13) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การอาชีวศึกษาในอนาคตของสถานศึกษา สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ด้านการมีบทบาทร่วมกัน การร่วมมือกับสถานประกอบการ สถานศึกษา สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา ให้ดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาที่จะผลิตคนออกมาประกอบอาชีพตามความต้องการของตลาดแรงงาน ภาคเอกชนเป็นส่วนใหญ่ การประสานงานระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการและชุมชน จึงทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้นเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องร่วมกันในเรื่องภาวะการจ้างคนตลอดจนการใช้วัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่น อันเป็นขั้นตอนที่มีลักษณะต่อเนื่อง และเกี่ยวเนื่องผลประโยชน์ตอบแทนซึ่งกันและกัน อันจะนำไปสู่การพัฒนาในขั้นสุดท้าย ด้วยเหตุดังกล่าว ความร่วมมือของภาคเอกชนในทุกรูปแบบและขั้นตอน เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษาจึงมีความเป็นมาโดยเฉพาะในภาวะที่มีความจำกัดของงบประมาณ การใช้ทรัพยากรของรัฐจะต้องเป็นไปอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การผลิตกำลังคนสอดคล้องกันกับการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม

มยุรี จารุปาน สุรางค์ วิจารณ์พนิชย์ และผานิต วิมลรัตน์ปัญญา (2537 : 46-47) ศึกษาวิจัยประสิทธิภาพของการอาชีวศึกษา พบว่า หลักสูตรทั้งกรมอาชีวศึกษาและสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลจะถูกกำหนดจากส่วนกลาง กระบวนการพัฒนาหลักสูตรใช้เวลาค่อนข้างนาน โดยเฉพาะในกรณีของกรมอาชีวศึกษา แม้ว่าวิทยาลัยแต่ละแห่งอาจมีอิสระที่จะพัฒนาวิชาใหม่ ๆ (ภายใต้ขอบเขตของวิชาเลือก) แต่การขออนุมัติจะกินเวลา 6 เดือน ถึง 2 ปี ในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล การแก้ไขหลักสูตรจะทำโดยแต่ละคณะวิชา แต่ขั้นตอนคล้ายคลึงกันกับกรมอาชีวศึกษาสำหรับจุดอ่อนของการพัฒนาหลักสูตรของสถาบันทั้งสอง คือ ไม่มีการวิเคราะห์งาน (Occupation and job analysis) ซึ่งแตกต่างจากหลักสูตรของสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน และกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ต้องจัดวิชาสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและนายจ้าง ในด้านความสัมพันธ์กับตลาดแรงงานพบว่า สถาบันที่มีความสัมพันธ์กับบริษัทเอกชนมากที่สุด ได้แก่ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เพราะมีโครงการฝึกอบรมพนักงานให้เข้ารับการฝึกระหว่างทำงานเป็นเวลา 3 ปี โดยในแต่ละสัปดาห์จะมีการเรียนภาคทฤษฎี 1 วัน ส่วนสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลไม่มีโครงการดังกล่าว อย่างไรก็ตามทุกสถาบันจะมีการติดต่อกับนายจ้าง เพื่อหางานให้นักศึกษาหรือส่งนักศึกษาและครูไปดูงานหรือฝึกงาน ผลการสำรวจของคณะที่ปรึกษาของธนาคารโลกและ สกศ. ในปี 2535 พบว่าสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลมีความสัมพันธ์กับนายจ้างน้อยที่สุด สาขาวิชาที่มีความสัมพันธ์

กับนายจ้างมากที่สุด ได้แก่ พณิชยการ รองลงมาคือ สาขา อุตสาหกรรมสำหรับปัจจัยสำคัญประการหนึ่งต่อการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับตลาดแรงงานนั้น คือ ความเต็มใจในการให้ความร่วมมือของนายจ้างในสถานประกอบการต่าง ๆ ซึ่งในปัจจุบันนายจ้างส่วนใหญ่ยังขาดความเข้าใจถึงประโยชน์ของการประสานความร่วมมือในด้านนี้ ดังนั้นสิ่งหนึ่งที่สถาบันอาชีวศึกษาควรดำเนินการ คือ การประชาสัมพันธ์ให้เจ้าของสถานประกอบการตระหนักถึงความสำคัญของการร่วมมือกันทางการศึกษาในด้านต่าง ๆ

ฉวีวรรณ สุกรวัชรินทร์ (2536) (อ้างใน อารักษ์ ทองปาน. 2543 : 16) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ การฝึกงานของนักศึกษาประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า

1. การวางแผนและเตรียมการ

แหล่งวิทยากรและสถานประกอบการในภาพรวมมีความคิดเห็นสอดคล้องทั้ง 3 ด้าน คือ การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาน้อย และมีความต้องการปานกลาง หัวหน้าคณะบริหารธุรกิจ และอาจารย์นิเทศก์ ในภาพรวมมีความคิดเห็นสอดคล้องกันทั้ง 3 ด้าน คือ การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาปานกลางและมีความต้องการปานกลาง นักศึกษาระดับ ปวท. และ ปวส. ทุกสาขาในภาพรวมมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางมีความต้องการมาก ส่วนความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน คือ นักศึกษาระดับ ปวท. มีปัญหาปานกลาง ส่วนนักศึกษาระดับ ปวส. มีปัญหาอยู่น้อย

2. การดำเนินการระหว่างฝึกงาน

แหล่งวิทยากรและสถานประกอบการ ในภาพรวมมีความคิดเห็นสอดคล้องกันทั้ง 3 ด้าน คือ การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาน้อย และมีความต้องการปานกลาง หัวหน้าคณะบริหารธุรกิจ และอาจารย์นิเทศก์ ในภาพรวมมีความคิดเห็นสอดคล้องกันทั้ง 3 ด้าน คือ การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาน้อย และมีความต้องการปานกลาง นักศึกษาระดับ ปวท. และ ปวส. ทุกสาขาในภาพรวม มีความคิดเห็นสอดคล้องกันทั้ง 3 ด้าน คือ การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีปัญหาน้อยและมีความต้องการ

3. การประเมินผลการฝึกงาน

แหล่งวิทยากรในภาพรวมมีความคิดเห็นในระดับปฏิบัติมาก ไม่มีปัญหาและมีความพอใจมาก สถานประกอบการในภาพรวมมีความคิดเห็นในระดับปฏิบัติการปานกลาง มีปัญหาน้อยและมีความพอใจปานกลาง หัวหน้าคณะบริหารธุรกิจ และอาจารย์นิเทศก์ ในภาพรวมมีความคิดเห็นสอดคล้องกันทั้ง 3 ด้าน คือ การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาน้อยและมีความพอใจปานกลาง นักศึกษาระดับ ปวท. และ ปวส. ทุกสาขาในภาพรวมมีความคิดเห็นสอดคล้องกันทั้ง 3 ด้านคือ การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีปัญหาอยู่น้อยและมีความพอใจมาก

เพียงใจ คันธารัตน์ (2540 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พบว่า

1. ความคิดเห็นของสถานประกอบการที่ร่วมดำเนินการกับวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกมหานคร และวิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี ที่มีต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการศึกษา ด้านนักเรียน ด้านผู้ประกอบการ และด้านสถานประกอบการ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของสถานประกอบการทั้ง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ประเภทช่างไฟฟ้า และประเภทช่างอิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มที่ 2 ประเภทช่างกลโรงงาน ประเภทช่างพิมพ์ และประเภทช่างยนต์ และกลุ่มที่ 3 ประเภทช่างก่อสร้าง ที่มีต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง และสถานประกอบการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ความคิดเห็นของสถานประกอบการที่ร่วมดำเนินการกับวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก และวิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี ที่มีต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่

2.1 ด้านสถานศึกษา ต้องปรับปรุงบทบาทหน้าที่ โดยเฉพาะในเรื่องการประชาสัมพันธ์การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ให้แพร่หลายกว้างขวางยิ่งขึ้น สถานประกอบการมีความคิดเห็นในด้านสถานศึกษามีความเหมาะสมอยู่ในระดับกลาง

2.2 ด้านนักเรียน บทบาทหน้าที่ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะเรื่องที่นักเรียนต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษาและสถานประกอบการอย่างเคร่งครัด

2.3 ด้านผู้ประกอบการ บทบาทหน้าที่ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะเรื่องที่ยินยอมให้นักเรียนในความปกครองเข้ารับการศึกษาฝึกภาคปฏิบัติตลอดหลักสูตรตามเงื่อนไขและข้อตกลงที่สถานศึกษา และสถานประกอบการกำหนดด้านสถานประกอบการ บทบาทหน้าที่ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะในเรื่องสถานประกอบการควรจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงให้นักเรียน ตามอัตราที่สถานประกอบการได้ตกลงไว้ โดยไม่อยู่ภายใต้กฎหมายแรงงานขั้นต่ำเป็นบทบาทหน้าที่ ที่สถานประกอบการส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าเหมาะสมมาก

มยุรา ศรีพงษ์วิวัฒน์ (2541 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2538 ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า

1. ปัญหาของสถานศึกษาในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2538 ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยภาพรวมมีปัญหาในระดับปานกลาง ทั้งปัญหาในการเตรียมการจัดการ

อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยภาพรวมการสรรหาและการคัดเลือกสถานประกอบการเข้าร่วมโครงการและด้านการเตรียมการของสถานศึกษา ก่อนการดำเนินการ ประเด็นที่สถานศึกษาพบปัญหามาก คือ สถานประกอบการที่มีความพร้อมในการฝึกอาชีพของนักศึกษาที่มีไม่เพียงพอ การขาดความเข้าใจของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในหลักการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และที่สำคัญก็คือ ครู-อาจารย์ผู้สอน บุคลากรที่รับผิดชอบในการบริหารหลักสูตรมีภาระงานสอนและภาระงานที่รับผิดชอบอยู่แล้ว ส่วนการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา มีปัญหาอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะปัญหาในการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานของสถานศึกษา เป็นต้นว่า ขาดงบประมาณในการจัดหาวัสดุฝึก อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในวิชาชีพพื้นฐานที่ต้องเรียนกับสถานศึกษา การสัมมนาการดำเนินการและการฝึกอาชีพ พบปัญหามากเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภาระงานของบุคคลของสถานศึกษาที่รับผิดชอบในการนิเทศการฝึกอาชีพ และสถานศึกษาไม่สามารถจัดเวลาและค่าตอบแทนในการนิเทศการฝึกอาชีพได้อย่างเหมาะสม ส่วนปัญหาในการประสานงานกับสถานประกอบการโดยภาพรวมแล้ว มีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาที่สถานศึกษาพบมากคือ บุคลากรผู้รับผิดชอบในการประสานงานมีภาระงานมาก ไม่สามารถประสานงานได้อย่างเต็มที่ และเนื้อหาวิชาตามหลักสูตรกับการฝึกอาชีพ ในสถานประกอบการ ไม่มีความสอดคล้องกันเท่าที่ควร ในการประเมินผลการดำเนินงานและการฝึกอาชีพ มีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาที่สถานศึกษาพบมาก คือ สถานศึกษายังไม่มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรในด้านการเรียนการสอนและการฝึกอาชีพ ให้กับนักศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อให้ครอบคลุมหลักสูตร สถานศึกษายังไม่มีการสำรวจการฝึกอาชีพในสถานประกอบการว่า ครอบคลุมหลักสูตรหรือไม่ การขาดความเข้าใจอย่างเพียงพอของบุคลากรที่เกี่ยวข้องของสถานประกอบการเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การวัดผลและประเมินผลการเรียน รายวิชาชีพที่ฝึกอาชีพ ในสถานประกอบการ

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและครู-อาจารย์เกี่ยวกับปัญหาในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา ทั้ง 3 ด้าน ปรากฏว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาทั้ง 3 ด้าน และโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

วรวิทย์ ศรีตระกูล (2540 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของสถานประกอบการที่เข้าร่วมการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขาวิชาช่างยนต์ กับวิทยาลัยเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่า การวางแผนและการเตรียมการมีระดับความคิดเห็นที่ประเมินอยู่ในระดับมาก คือ สถานประกอบการเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนต่อการฝึกอาชีพของนักศึกษาระบบทวิภาคี ได้มีการกำหนดบุคลากรหรือทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุมการฝึกอาชีพของนักศึกษาระบบทวิภาคี ได้อย่างเหมาะสม การดำเนินการมีระดับความคิดเห็นที่ประเมินอยู่ในระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือ สถานประกอบการได้ประโยชน์จากการฝึกอาชีพของนักศึกษาระบบทวิภาคี สถานประกอบการได้มีการแนะนำความรู้เบื้องต้นก่อนการฝึกอาชีพของนักศึกษา การประเมินผลเกี่ยวกับพุทธพิสัย

มีระดับความคิดเห็นที่ประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด คือ นักศึกษาสามารถพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองได้พร้อมทั้งมีความรู้ความเข้าใจการปฏิบัติงาน สาขาวิชาช่างยนต์ หลังจากได้ฝึกอาชีพในสถานประกอบการ การประเมินผลเกี่ยวกับจิตพิสัย มีระดับความคิดเห็นที่ประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด คือ นักศึกษามีมนุษยสัมพันธ์กับผู้ร่วมงานและบุคคลทั่วไป พร้อมทั้งรับฟังความคิดเห็นผู้ร่วมงานและครูฝึก การประเมินผลเกี่ยวกับทักษะพิสัย มีระดับความคิดเห็นที่ประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด คือ นักศึกษามีความสามารถในการพัฒนาทักษะฝีมือ ในการฝึกอาชีพสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติงานเองได้

กมล สวรรณรงค์ (2530 : 37) ทำการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพของการจัดส่งนักศึกษาฝึกงานในสถานประกอบการ พบว่า สถานประกอบการเห็นควรให้ปรับปรุงแก้ไขงานในชิ้นงานในการทำงานของนักศึกษาปรับปรุงการประสานงานระหว่างวิทยาลัยฯ และสถานประกอบการและผู้บริหาร และครู-อาจารย์เห็นควรให้ปรับปรุงและเน้นเรื่องการอบรมและนิเทศเป็นพิเศษและนักศึกษาที่ผ่านการฝึกงาน เห็นควรแก้ไขปรับปรุง คือ ต้องการให้ครู-อาจารย์ ไปตรวจเยี่ยมนิเทศและติดตามผลโดยสม่ำเสมอให้ได้พบพูดคุยกับนักศึกษา ณ สถานที่ฝึกงาน

สุราษฎร์ พรหมจันทร์ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา ในการพัฒนาบุคลากรของสถานประกอบการ ประเภทอุตสาหกรรมบริการ ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบความร่วมมือ และคู่มือปฏิบัติการ ดำเนินโครงการ โดยพัฒนาแบบความร่วมมือขึ้นในปี 2538 หลังจากปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ในปี 2539 ได้นำไปจัดการศึกษาที่โรงเรียนเทคโนโลยีสยาม ร่วมกับศูนย์บริการรถยนต์ในเขตปริมณฑล จำนวน 23 ศูนย์ เมื่อดำเนินการไปแล้ว 4 เดือน จึงเก็บข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นผู้เรียนในโครงการ 80 คน ผู้ประสานงานจากสถานประกอบการ 26 คน และสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ต่อรูปแบบความร่วมมือที่พัฒนาขึ้น จำนวน 10 คน ด้วยแบบสอบถาม จำนวน 3 ชุด แปลผลข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างระหว่างจำนวนคำตอบในแต่ละระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง โดยสถิติ The Kolmogorov Smimov One Sample Test ที่ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.01$

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการ กับสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้น โดยจัดให้มีหน่วยงานหนึ่งในสถานศึกษา ทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบการจัดการศึกษาในส่วนนี้ เฉพาะ รับผู้สนใจที่สำเร็จ ปวช. ช่างยนต์ เข้าเป็นพนักงานของสถานประกอบการและเป็นผู้เรียนในโครงการ จัดการเรียนภาคทฤษฎีที่ศูนย์การเรียน โดยสถานศึกษาและฝึกทักษะในสถานประกอบการ โดยครูฝึกจากสถานประกอบการใช้เวลาศึกษา 2 ปี เมื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรแล้ว ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ช่างยนต์นั้น ผู้เรียนในโครงการ ผู้ประสานงานจาก

สถานประกอบการ และผู้เชี่ยวชาญ ต่างก็เห็นด้วยกับกับการจัดการศึกษารูปแบบความร่วมมือ ดังกล่าว ในระดับสูง กล่าวคือ

ทั้งผู้เรียน ผู้ประสานงานจากสถานประกอบการและผู้เชี่ยวชาญ เห็นด้วยสอดคล้องกัน ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องการเข้าเป็นผู้เรียนในโครงการ สถานภาพของผู้เรียนในโครงการ การจัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎีที่ศูนย์การเรียน การฝึกทักษะในสถานประกอบการ ตลอดจนภาพรวมในการจัดการศึกษารูปแบบความร่วมมือนี้ โดยผู้เรียนส่วนใหญ่ให้เหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาในโครงการว่า อยากทำงานและเรียนด้วยตนเอง เมื่อเข้าศึกษาในโครงการแล้วแม้จะต้องรับผิดชอบตัวเองมากขึ้น แต่ก็ได้ความรู้ และประสบการณ์ในการทำงานมากขึ้น มีความมั่นใจในการปฏิบัติงานสูง ซึ่งตรงกับความเห็นของผู้ประสานงานจากสถานประกอบการและผู้เชี่ยวชาญที่ว่า การจัดการศึกษาด้วยรูปแบบความร่วมมือนี้ สามารถที่จะผลิตช่างเทคนิคที่มีความรู้ความสามารถ มีทักษะฝีมือ มีประสบการณ์ในการทำงาน และสามารถที่จะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการและตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้จริง

อย่างไรก็ดีแม้ว่าผู้ประสานงานจากสถานประกอบการส่วนใหญ่จะเห็นด้วยกับรูปแบบความร่วมมือนี้ แต่ก็ยังมีในบางประเด็นที่ความเห็นกระจายกันอยู่บ้าง อาทิ เกี่ยวกับการให้ศูนย์ฝึกอบรมของสถานประกอบการเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบผู้เรียนในโครงการ หรือในประเด็นความไม่เท่าเทียมกันของพนักงานที่อาจเกิดความตักตั่นกันบ้าง ระหว่างพนักงานที่มีโอกาสเรียนกับพนักงานที่ไม่ได้เรียน นอกจากนี้ มีบางประเด็นที่แม้ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่จะเห็นด้วย แต่ก็ยังมีความเห็นที่กระจายอยู่บ้างเช่นกัน ซึ่งได้แก่ วิธีการในการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลงานปฏิบัติ ที่มีบางท่านเสนอให้สถานประกอบการ ร่วมวิเคราะห์หลักสูตรและจัดทำเครื่องมือวัดแบบง่าย ๆ ส่วนประเด็นการประเมินผลการเรียนในวิชาต่าง ๆ ของผู้เรียนในโครงการความร่วมมือนั้น บางท่านเสนอแนะว่า ควรจะจัดให้มีการประเมินผลรวม (Final Evaluation) ตอนจบหลักสูตรด้วย ในส่วนคู่มือและเอกสารที่ใช้ในการดำเนินการจัดการศึกษานั้น ผู้เชี่ยวชาญเสนอว่าควรจัดเตรียมสมุดบันทึกงาน มอบให้แก่ผู้เรียนบันทึกงานที่ฝึกหรืองานที่ปฏิบัติเป็นประจำทุกวัน เก็บรวบรวมไว้ประกอบในการประเมินผลการเรียนด้วย ก็จะทำให้รูปแบบความร่วมมือในการจัดการศึกษาที่พัฒนาขึ้นมาี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น (สุราษฎร์ พรหมจันทร์. 2539 : ก-ง)

วัชรินทร์ ศิริพานิช (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงความต้องการแรงงานระดับช่างฝีมือ และช่างเทคนิคและการพัฒนาเทคโนโลยีของธุรกิจอุตสาหกรรมในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าสถานประกอบการ กลุ่มธุรกิจอุตสาหกรรมเกษตรและกลุ่มธุรกิจอุตสาหกรรมและบริการ มีความต้องการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในการผลิตและบริการมากขึ้น มีความต้องการแรงงาน ระดับช่างฝีมือและช่างเทคนิคที่มีความรู้ความสามารถในการใช้เครื่องมือ เครื่องจักรและอุปกรณ์ นอกจากนี้ ยังต้องการพัฒนาเทคโนโลยีในองค์ประกอบด้านต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น แต่แรงงานในระดับ

ดังกล่าว ในท้องถิ่นยังมีขีดจำกัดและขาดแคลน และยังพบว่าปัจจัยพื้นฐานทางด้านอุตสาหกรรม ในท้องถิ่นชนบทยังไม่ดีพอที่จะรองรับการนำเทคโนโลยีมาใช้ให้มีประสิทธิภาพได้

Pong Horadal (1987 : 73-78) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง The Future of Vocational Education in Thailand Toward the Year 2009 A.D. Using the Delphi Approach ซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษาวิจัยเป็นประเด็นใหญ่ ๆ ดังนี้

1. หลักการ มีแนวโน้มที่เป็นไปได้ดังนี้ คือ สามารถนำไปประกอบอาชีพในการดำรงชีวิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน การเรียนด้านทฤษฎีและปฏิบัติสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลง
2. การจัดการและการบริหารองค์กร มีความสอดคล้องของความเป็นไปได้ดังนี้ คือ ควรมีหน่วยงานระดับชาติร่วมประสานความร่วมมือ ระหว่างภาครัฐบาลและเอกชนสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและสภาพสังคม ควรมีความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เช่น กรมแรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานเอกชนอื่น ๆ
3. หลักสูตร ควรเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคม เศรษฐกิจและเทคโนโลยีและพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของแต่ละบุคคล สามารถแบ่งการจัดให้เป็น 2 แนวทาง คือ แบบกว้าง และแบบลึก ทั้งระยะสั้นและระยะยาว รับเปลี่ยนให้ทันกับการพัฒนาเทคโนโลยี
4. การเงินและงบประมาณ รัฐบาลควรจะหาแนวทางร่วมมือกับภาคเอกชนให้ร่วมสนับสนุนในด้านงบประมาณในการจัดอาชีวศึกษา
5. ผู้สอน ควรมีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพอย่างน้อย 3 ปี และได้รับการฝึกโดยตรงในสถานประกอบการประจำปี ตลอดจนการศึกษอบรมทุกช่วงเวลา
6. เครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์ ปรับให้สอดคล้องกับหลักสูตร และลักษณะของงานในสถานประกอบการ เครื่องมือ เครื่องจักรใหม่ ๆ ต้องทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป
7. การนิเทศ ควรเป็นในลักษณะของการประสานงานมากกว่าการควบคุมบังคับบัญชา ผู้นิเทศควรมีความรู้ ความชำนาญ หรือชี้แนะ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การนิเทศควรเน้นด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ไปพร้อมกับการพัฒนาความรู้และทักษะ
8. การประเมินผล ควรประเมินผลเพื่อนำไปพัฒนาบุคลากรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี ควรกำหนดช่วงเวลาที่เหมาะสมและต่อเนื่อง เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) มุ่งศึกษาและรวบรวมความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) โดยใช้กระบวนการวิจัยแบบเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีบทบาท มีความรู้ มีประสบการณ์ด้านการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในภาคใต้จากสถานประกอบการ และสถานศึกษา โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ 1 คน เสนอรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ 6 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญจากสถานศึกษา 3 คน และสถานประกอบการ 3 คน รวม 60 คน

ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน ประกอบด้วย

1. นายจรัส ศรีประสม   ผู้อำนวยการศูนย์เศรษฐกิจลงทุนภาคใต้ 1
2. นายวิชัย สมบูรณ์วงศ์   ผู้จัดการโรงแรมหาดใหญ่เซ็นทรัล
3. นายสุรเชษฐ์ ประย็นยง   ผู้ช่วยผู้จัดการบริษัทพิธานพานิช จำกัด
4. นางรอยพิมพ์ใจ เพชรกุล   ผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพ
นครศรีธรรมราช
5. นายอำนาจ นาคทัต   ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคสุราษฎร์ธานี
6. นายสุเมธ อรุณกมล   ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่
7. นายเอี่ยม สมใจ   ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคยะลา
8. นางสมจิตต์ สุธาทองกุล   ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาภูเก็ต

9. นางสาวทัศนาศ ฌ สงขลา ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา
 10. นางถนอมศรี รัญบุตร ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

จากผู้เชี่ยวชาญ 60 คน ผู้วิจัยเลือกผู้เชี่ยวชาญที่ถูกเสนอชื่อเข้ามาที่สุด จำนวน 36 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ เป็นเครื่องมือวิจัยตามเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ประกอบด้วยแบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 รอบ

รอบที่ 1 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended Form) เพื่อให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ดังนี้

1. สถานประกอบการ
2. สถานศึกษา
3. นักเรียนและผู้ปกครอง

รอบที่ 2 เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scales) และผู้วิจัยได้นำน้ำหนักความสำคัญของแต่ละข้อความ หลังจากนั้นแล้วจึงนำข้อมูลที่ได้รอบที่ 2 นำมาวิเคราะห์และหาค่าทางสถิติของข้อมูลต่าง ๆ และจึงส่งกลับไปเป็นรอบที่ 3

รอบที่ 3 เพื่อให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาทบทวนหรือเปลี่ยนแปลงคำตอบที่ไม่ได้อยู่ในขอบเขตของพิสัยควอไทล์ (Interquartile Range)

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีวิธีการดำเนินการดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษานำ

เพื่อกำหนดขอบเขตในการสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ยึดกรอบ คู่มือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ.2538 กล่าวถึงหน้าที่ของสถานประกอบการ สถานศึกษา นักเรียนและผู้ปกครอง และผู้วิจัยถือว่าทั้ง 3 ด้านมีความสำคัญเท่ากัน

ขั้นตอนที่ 2

รวบรวมสิ่งพิมพ์ เอกสาร วารสาร หนังสือ วิทยานิพนธ์ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เพิ่มเติมเพื่อกำหนดเนื้อเรื่องเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended Form) โดยแบ่งคำถามออกเป็น 3 ด้านดังนี้

ด้านที่ 1 สถานศึกษา ได้แก่ การจัดองค์กร การประชาสัมพันธ์ การติดต่อสถานประกอบการ การนิเทศ การประเมินผล การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก

ด้านที่ 2 สถานประกอบการ ได้แก่ คุณสมบัติ หน้าที่ ความร่วมมือ การรับนักเรียน
ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือ โรงงานอุตสาหกรรมในภาคใต้ที่ร่วมกับสถานศึกษา
จัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และคุณสมบัติและหน้าที่ของครูฝึก

ด้านที่ 3 นักเรียนและผู้ปกครอง ได้แก่ การเข้าเรียนคุณสมบัติหน้าที่รับผิดชอบของนักเรียน
ที่ศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระบบทวิภาคีในภาคใต้ และหน้าที่รับผิดชอบของพ่อ
แม่หรือผู้ที่รับผิดชอบนักเรียนในระหว่างศึกษา

ขั้นตอนที่ 3

นำส่งผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและสำนวนภาษา แล้วนำมา
ปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามรอบที่ 1 ตามความคิดเห็นของตนเอง
อย่างอิสระ

ขั้นตอนที่ 4

นำคำตอบจากแบบสอบถามรอบที่ 1 ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมาเรียบเรียงตามเนื้อเรื่อง
แล้วตัดความซ้ำซ้อนของข้อความรวมทั้ง ได้ศึกษาเพิ่มเติมจากเอกสารต่าง ๆ เพื่อนำมาเพิ่มเติม
รายละเอียดและปรับปรุงข้อความสำหรับเป็นแบบสอบถามรอบที่ 2 ซึ่งใช้มาตราส่วน ประมาณค่า
5 ระดับ (Rating Scales) จากนั้นนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถาม แล้วนำมา
ปรับปรุงแก้ไข

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย

1. ผศ.ดร. สุจิตรา จรจิตร อาจารย์ประจำคณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2. ผศ.นรา บุรณราช อาจารย์ประจำภาควิชาการประเมินผลและวิจัย
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
3. นายบรรเลง คำพรรณ ผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพหลวงประจักษ์
ราษฎร์นิกร
4. นายสุธรรม เดชนครินทร์ ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคจะนะปฏิบัติราชการ
ศูนย์นิเทศอาชีวศึกษาภาคใต้
5. นายเผก สิทธิพันธ์ ศึกษานิเทศก์7 ศูนย์นิเทศอาชีวศึกษาภาคใต้

เมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้วได้นำส่งให้ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นกลุ่มตัวอย่างชุดเดิมให้นำหนักระดับ
ความเหมาะสมของแต่ละข้อความ โดยกำหนดน้ำหนักคะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก
- 3 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 5

แบบสอบถามรอบที่ 2 มาคำนวณหาค่ามัธยฐาน (Median) ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ค่าฐานนิยม (Mode) และผลต่างระหว่างค่ามัธยฐาน กับฐานนิยมของข้อคำถามแต่ละข้อ สร้างเป็นแบบสอบถามรอบที่ 3 ที่มีข้อความเหมือนกับแบบ สอบถามรอบที่ 2 เพียงแต่เพิ่มค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญท่านนั้น ๆ ตอบในรอบที่ 2 ลงไปและเพิ่มช่องเหตุผลสำหรับในกรณีที่คำตอบเดิมของผู้เชี่ยวชาญแตกต่างจากความคิดเห็นของกลุ่มนำส่งผู้เชี่ยวชาญที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้แต่ละท่าน ได้ทบทวนคำตอบ ของตนเองในรอบที่ 2

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำส่งและรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดทุกรอบ โดยนำส่งและขอรับด้วยตนเอง บางส่วนสำหรับผู้เชี่ยวชาญที่อยู่ในจังหวัดสงขลา สำหรับผู้เชี่ยวชาญที่อยู่ในจังหวัดอื่น ๆ โดยดำเนินการดังนี้

1. นำหนังสือจากงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ข้อมูลในการวิจัย เพื่อแจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยพร้อมทั้งขอความสมัครใจในการร่วมเป็นผู้เชี่ยวชาญ สำหรับการวิจัย โดยใช้เทคนิคเคลฟายครั้งนี้
2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามรอบที่ 1 ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ให้ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็น จำนวน 36 ฉบับ จัดส่งและเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองจากผู้เชี่ยวชาญที่อยู่ในเขตจังหวัดสงขลา ส่วนผู้เชี่ยวชาญที่อยู่จังหวัดอื่น ๆ ได้นำส่งและรับกลับทางไปรษณีย์ ได้รับคืน 25 ฉบับ
3. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามรอบที่ 2 ซึ่งเป็นการรวบรวมความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบสอบถามในรอบที่ 1 แล้วนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 25 ท่าน เพื่อจัดลำดับความสำคัญของแต่ละข้อความ โดยจัดส่งและเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองจากผู้เชี่ยวชาญที่อยู่ในเขตจังหวัดสงขลาส่วนผู้เชี่ยวชาญที่อยู่จังหวัดอื่น ๆ นำส่งและรับกลับทางไปรษณีย์ ได้รับคืน 25 ฉบับ
4. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามรอบที่ 3 ให้กับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม จำนวน 25 ฉบับ เพื่อต้องการให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญได้ทราบผลการตอบแบบสอบถามในรอบที่ 2 ที่เกี่ยวกับความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ โดยให้แต่ละท่านได้มีโอกาสตรวจคำตอบของตนเองและยืนยัน

การตัดสินใจอีกครั้ง แบบสอบถามรอบที่ 3 นี้จะมีข้อความเหมือนกับแบบสอบถามรอบที่ 2 เพียงแต่เพิ่มตำแหน่งค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ตำแหน่งที่ผู้เชี่ยวชาญท่านนั้น ๆ ตอบในรอบที่ 2 รวมทั้งเพิ่มช่องเหตุผล นำส่งและรับกลับทางไปรษณีย์ ได้รับคืน 25 ฉบับ

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามในรอบที่ 1 ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิดให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และทำการวิเคราะห์เนื้อเรื่อง (Content Analysis) จากคำตอบรอบที่ 1 นำมาสร้างเป็นแบบสอบถามรอบที่ 2 ในแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จากคำตอบรอบที่ 2 นำมาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ แล้วแสดงค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และตำแหน่งที่ผู้เชี่ยวชาญท่านนั้น ๆ ตอบในรอบที่ 2 ของแต่ละข้อความ เป็นแบบสอบถามรอบที่ 3 จากคำตอบรอบที่ 3 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยม ในการวิเคราะห์ค่าสถิติดังกล่าวในรอบที่ 2 และรอบที่ 3 ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistical Package for the Social Sciences/Personal Computer Plus) ทำการประมวลผลข้อมูลโดยมีวิธีการคำนวณและความหมายของค่าสถิติ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. มัธยฐาน (Median)

มัธยฐาน หมายถึง ข้อมูลที่อยู่ตรงกลางของข้อมูลทั้งหมด เมื่อได้จัดเรียงลำดับแล้วการคำนวณหาค่ามัธยฐานของแต่ละชุดข้อมูลใช้สูตรดังนี้

$$\text{Mdn} = \frac{Lo + i(N/2 - cf)}{f}$$

Lo คือ ขีดจำกัดล่างของคะแนนในชั้นที่มีมัธยฐาน

N คือ จำนวนความถี่

Cf คือ ความถี่สะสมจากคะแนนต่ำสุดถึงคะแนนที่เป็นขีดจำกัดบนของคะแนน

ในชั้นก่อนชั้นมัธยฐาน

f คือ ความถี่ของคะแนนในชั้นที่มีมัธยฐาน

i คือ อัตรากำหนด

จากแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับให้น้ำหนักคะแนน ดังนี้

5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

4 หมายถึง เหมาะสมมาก

3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

2 หมายถึง เหมาะสมน้อย

1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

ค่ามัธยฐานที่คำนวณได้จากคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแปลความหมายตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้และจะถือระดับความเหมาะสมมากที่สุดเป็นแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เท่านั้นดังนี้

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 4.50 - 5.00 หมายถึง เหมาะสมระดับมากที่สุด

ค่ามัธยฐานอยู่ระหว่าง 3.50 - 4.49 หมายถึง เหมาะสมระดับมาก

ค่ามัธยฐานอยู่ระหว่าง 2.50 - 3.49 หมายถึง เหมาะสมระดับปานกลาง

ค่ามัธยฐานอยู่ระหว่าง 1.50 - 2.49 หมายถึง เหมาะสมระดับน้อย

ค่ามัธยฐานอยู่ระหว่าง 1.00 - 1.49 หมายถึง เหมาะสมระดับน้อยที่สุด

2. พิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range)

พิสัยระหว่างควอไทล์ คือ ค่าความแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่ 3 กับควอไทล์ที่ 1 ของแต่ละข้อความใช้สูตรดังนี้

$$Q1 = \frac{Lo + i(N/4 - F1)}{(F2 - F1)}$$

$$Q3 = \frac{Lo + i(3N/4 - F1)}{(F2 - F1)}$$

Lo คือ ขีดจำกัดล่างจริงของชั้นที่มีควอไทล์ที่ต้องการทราบค่าอยู่

i คือ อัตรากวอไทล์

N คือ จำนวนข้อมูลทั้งหมด

F1 คือ ความถี่สะสมของชั้นที่อยู่ข้างชั้นควอไทล์แต่เป็นชั้นที่มีค่าน้อยกว่า

F2 คือ ความถี่สะสมชั้นควอไทล์

ผู้วิจัยคำนวณหาค่าพิสัยระหว่างควอไทล์โดยการคำนวณค่าความแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่ 3 กับควอไทล์ที่ 1 ถ้าข้อคำถามใดมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่มากกว่า 1.50 แสดงว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อคำถามนั้นสอดคล้องกัน และถ้าค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของข้อความใดมีค่ามากกว่า 1.50 แสดงว่าข้อคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกัน เกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นนี้ผู้วิจัยยึดตามแนวทางการวิจัยแบบเดลฟายซึ่งกล่าวไว้ในเรื่องวิธีการวิจัย ของไพศาล หวังพานิช (2531 : 362-363)

3. ฐานนิยม (Mode)

ฐานนิยม หมายถึง อันดับคะแนนที่มีความถี่มากที่สุด การคำนวณหาค่าฐานนิยมของแต่ละข้อความใช้สูตรดังนี้

$$Mo = \frac{Lo + i(\Delta 1)}{(\Delta 1 + \Delta 2)}$$

Lo คือ ขีดจำกัดล่างจริงของคะแนนในชั้นที่มีฐานนิยมอยู่

i คือ อัตรากว้างชั้น

$\Delta 1$ คือ ผลต่างของความถี่ของชั้นที่มีฐานนิยมตกอยู่กับชั้นที่ติดกันซึ่งมีข้อมูลต่ำกว่า ($\Delta 1 = f1 - f0$)

$\Delta 2$ คือ ผลต่างของความถี่ของชั้นที่มีฐานนิยมตกอยู่กับชั้นที่ติดกันซึ่งมีข้อมูลสูงกว่า ($\Delta 2 = f1 - f0$)

ผู้วิจัยหาค่าฐานนิยมของแต่ละข้อความ โดยการหาค่าความถี่สูงสุดของระดับคะแนนของแต่ละข้อคำถามที่มีระดับคะแนนจาก 1-5 โดยใช้สูตรดังกล่าว แต่ในกรณีที่มีความถี่สูงสุดของระดับคะแนนเท่ากัน จะถือว่าระดับคะแนนทั้งสองนั้นเป็นฐานนิยม เกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นนี้ผู้วิจัยยึดตามแนวทางการวิจัยแบบเดลฟาย ซึ่งกล่าวไว้ในเรื่องวิธีการวิจัย ของไพศาล หวังพานิช (2531 : 362-363)

ผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยม

เมื่อคำนวณหาค่ามัธยฐานและค่าฐานนิยมของแต่ละข้อความแล้ว ผู้วิจัยจะนำมาหาค่าผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยมของแต่ละข้อความเพื่อเป็นการสนับสนุนความสอดคล้องกันของความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการตัดสินใจว่าข้อความที่มีค่าผลต่างไม่เกิน 1.00 แสดงว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกับข้อคำถามนั้น เกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นนี้ผู้วิจัยยึดตามแนวทางการวิจัยแบบเดลฟาย ซึ่งกล่าวไว้ในเรื่องวิธีการวิจัย ของ ไพศาล หวังพานิช (2531 : 362-363)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ โดยนำวิธีวิจัยแบบเทคนิคเดลฟายมาใช้ในการเก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 25 คน สอบถาม เป็น 3 รอบ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นผลจากการตอบข้อคำถามแต่ละข้อของผู้เชี่ยวชาญที่มีความคิดเห็นระดับความเหมาะสมมากที่สุดไปหาข้อที่น้อยที่สุดโดยพิจารณาจากค่ามัธยฐาน ฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ในรอบที่ 2 และรอบที่ 3 ดังนี้

จากแบบสอบถามในรอบที่ 2 นำมาหาค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยมและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยมของแต่ละข้อ ผลปรากฏว่าความคิดเห็นระดับความเหมาะสมมากที่สุดเป็นส่วนมาก รองลงไปเป็นความคิดเห็นระดับความเหมาะสมมาก และมีผู้เชี่ยวชาญที่มีความคิดเห็นไม่สอดคล้องจำนวนเล็กน้อย

จากแบบสอบถามในรอบที่ 3 นำมาหาค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยมและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยม จากคำตอบของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 3 อีกครั้งหนึ่ง ผลการวิจัยนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย มีด้านต่างๆ ดังนี้

4.1 สถานศึกษา

4.1.1 การจัดองค์กร

4.1.2 การประชาสัมพันธ์

4.1.3 การติดต่อสถานประกอบการ

4.1.4 การนิเทศ

4.1.5 การประเมินผล

4.1.6 การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก

4.2 สถานประกอบการ

4.2.1 คุณสมบัติของสถานประกอบการ

4.2.2 หน้าที่รับผิดชอบของสถานประกอบการ

4.2.3 คุณสมบัติของผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึก

4.2.4 หน้าที่รับผิดชอบของผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึก

4.2.5 ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการ

4.2.6 การรับนักเรียนเข้าเรียน

4.3 นักเรียนและผู้ปกครอง

4.3.1 การเข้าเรียน

4.3.2 คุณสมบัติของนักเรียน

4.3.3 หน้าที่รับผิดชอบของนักเรียน

4.3.4 หน้าที่รับผิดชอบของผู้ปกครอง

4.1 สถานศึกษา

ตารางที่ 4.1 แสดงค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยม ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระดับความเหมาะสม และความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ ในภาพรวมด้านสถานศึกษา

ข้อ ที่	รายการ	มัธย ฐาน	ฐาน นิยม	ผลต่าง ระหว่าง มัธยฐานกับ ฐานนิยม	ค่าพิสัย ระหว่าง ควอไทล์	ระดับ ความ เหมาะสม	ความ สอดคล้อง ของ ผู้ เชี่ยวชาญ
1.	การจัดองค์กร	4.35	3.92	0.43	0.81	มาก	สอดคล้อง
2.	การประชาสัมพันธ์	4.40	4.00	0.40	0.80	มาก	สอดคล้อง
3.	การติดต่อสถานประกอบการ	4.33	4.33	0.00	0.61	มาก	สอดคล้อง
4.	การนิเทศ	4.50	4.50	0.00	0.50	มากที่สุด	สอดคล้อง
5.	การประเมินผล	4.45	4.46	-0.01	0.55	มาก	สอดคล้อง
6.	การจัดตั้งอำนวยการควบคุม	4.57	5.00	-0.43	0.79	มากที่สุด	สอดคล้อง
	เฉลี่ยรวม	4.42	4.39	-0.03	0.54	มาก	สอดคล้อง

จากตารางที่ 4.1 พบว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ ในภาพรวมด้านสถานศึกษาช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2554 สอดคล้องกัน และมีระดับความเหมาะสมมากที่สุด จำนวน 2 ข้อ เรียงลำดับตามค่ามัธยฐาน ดังนี้

ข้อที่ 6. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก

ข้อที่ 4. การนิเทศ

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ ในภาพรวมด้านสถานศึกษาในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2554 สอดคล้องกัน และมีระดับความเหมาะสมมาก จำนวน 4 ข้อ เรียงลำดับตามค่ามัธยฐาน ดังนี้

ข้อที่ 5. การประเมินผล

ข้อที่ 2. การประชาสัมพันธ์

ข้อที่ 1. การจัดองค์กร

ข้อที่ 3. การติดต่อสถานประกอบการ

ตารางที่ 4.2 แสดงค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยม ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระดับความเหมาะสม และความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องการจัดองค์กร

ข้อ ที่	รายการ	มัธย ฐาน	ฐาน นิยม	ผลต่าง ระหว่าง มัธยฐานกับ ฐานนิยม	ค่าพิสัย ระหว่าง ควอไทล์	ระดับ ความ เหมาะสม	ความ สอดคล้อง ของ ผู้ เชี่ยวชาญ
1.	จัดตั้งคณะกรรมการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีในสถานศึกษา	4.00	5	-1.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
2.	ยกฐานะงานอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคีในสถานศึกษาขึ้นเป็น ฝ่ายการจัดการศึกษาระบบ ทวิภาคี	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
3.	คณะกรรมการมีหน้าที่กำหนด แนวทางการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
4.	คณะกรรมการมีหน้าที่ติดตาม ผลการจัดการอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคี	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
5.	คณะกรรมการมีหน้าที่ สนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
6.	องค์กรที่จัดตั้งควรมีกฎหมาย รองรับ	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
7.	จัดตั้งคณะกรรมการบริหารงาน อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในภาคใต้	4.00	5	-1.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
8.	จัดตั้งคณะกรรมการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีระดับจังหวัด	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
9.	กำหนดอำนาจหน้าที่ความ รับผิดชอบของคณะกรรมการ ให้ชัดเจน	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
10.	จัดองค์กรตามรูปแบบที่มีอยู่ ในปัจจุบันตามระเบียบ กรมอาชีวศึกษา	3.00	3	0.00	1.00	ปานกลาง	สอดคล้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการ	มัธย ฐาน	ฐาน นิยม	ผลต่าง ระหว่าง มัธยฐานกับ ฐานนิยม	ค่าพิสัย ระหว่าง ควอไทล์	ระดับ ความ เหมาะสม	ความ สอดคล้อง ของ ผู้เชี่ยวชาญ
11.	มีจำนวนบุคลากรรับผิดชอบงาน อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยตรง	4.00	5	-1.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
12.	จัดให้มีสำนักงานอุปกรณ์และ เครื่องมือเพียงพอกับการใช้งาน	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
13.	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นที่ ปรึกษาให้แนวคิดและหลักการ เพื่อปรับปรุงพัฒนาการจัด อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	4.00	4	0.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
เฉลี่ยรวม		4.35	3.92	0.43	0.81	มาก	สอดคล้อง

จากตารางที่ 4.2 พบว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มนำการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องการจกองค์กรในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2554 สอดคล้องกันและมีระดับความเหมาะสมมากที่สุด จำนวน 8 ข้อ เรียงลำดับตามค่ามัธยฐาน ดังนี้

ข้อที่ 2. ยกฐานะงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษาขึ้นเป็นฝ่ายการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี

ข้อที่ 3. คณะกรรมการมีหน้าที่กำหนดแนวทางการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ข้อที่ 4. คณะกรรมการมีหน้าที่ติดตามผลการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ข้อที่ 5. คณะกรรมการมีหน้าที่สนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ข้อที่ 6. องค์กรที่จัดตั้งควรมีกฎหมายรองรับ

ข้อที่ 8. จัดตั้งคณะกรรมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีระดับจังหวัด

ข้อที่ 9. กำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการให้ชัดเจน

ข้อที่ 12. จัดให้มีสำนักงานอุปกรณ์และเครื่องมือเพียงพอกับการใช้งาน

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องการจัดองค์กรในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2554 สอดคล้องและมีระดับความเหมาะสมมาก จำนวน 4 ข้อ ดังนี้

ข้อ 1. จัดตั้งคณะกรรมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา

ข้อ 7. จัดตั้งคณะกรรมการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้

ข้อ 11. มีจำนวนบุคลากรรับผิดชอบงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโดยตรง

ข้อ 13. ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นที่ปรึกษาให้แนวคิดและหลักการเพื่อปรับปรุงพัฒนาการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องการจัดองค์กรในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2554 สอดคล้องกัน และมีระดับความเหมาะสมปานกลาง จำนวน 1 ข้อ คือ

ข้อที่ 10. จัดองค์กรตามรูปแบบที่มีอยู่ในปัจจุบันตามระเบียบกรมอาชีวศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 แสดงค่ามัชฌม ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างค่ามัชฌมกับฐานนิยม ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระดับความเหมาะสม และความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องการประชาสัมพันธ์

ข้อ ที่	รายการ	มัช ฌม	ฐาน นิยม	ผลต่าง ระหว่าง มัชฌมกับ ฐานนิยม	ค่าพิสัย ระหว่าง ควอไทล์	ระดับ ความ เหมาะสม	ความ สอดคล้อง ของ ผู้ เชี่ยวชาญ
1.	สถานศึกษาและมีแผนงานประชาสัมพันธ์ร่วมกับสถานประกอบการ	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
2.	จัดทำป้ายหน่วยงานการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีไว้ที่สถานประกอบการ	4.00	4	0.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
3.	ระดับกรม จะต้องประชาสัมพันธ์ในลักษณะภาพรวมของการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	4.00	4	0.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
4.	ระดับสถานศึกษา ต้องใช้สื่อในท้องถิ่น ทั้งวิทยุ, โทรทัศน์ พุดคุยในที่ประชุมระดับท้องถิ่น	4.00	4	0.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
5.	สถานศึกษา ต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น เพราะคนส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจการศึกษาระบบทวิภาคี	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
6.	จัดทำ website เผยแพร่ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต	4.00	5	-1.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
7.	สถานศึกษาทำการผลิตแผ่นพับส่งไปยังโรงเรียนมัธยมและสถานประกอบการ	4.00	5	-1.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
8.	สถานศึกษาแนะแนวการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น	4.00	4	0.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
9.	สถานศึกษานำผลงานดีเด่นของนักเรียนระบบทวิภาคีมาเผยแพร่	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
10.	แสดงนิทรรศการร่วมกับหน่วยงานอื่น	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
	เฉลี่ยรวม	4.40	4.00	0.40	0.80	มาก	สอดคล้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.3 พบว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องการประชาสัมพันธ์ในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2554 สอดคล้องกัน และมีระดับความเหมาะสมมากที่สุดจำนวน 4 ข้อ ดังนี้

ข้อที่ 1. สถานศึกษาและมีแผนงานประชาสัมพันธ์ร่วมกันสถานประกอบการ

ข้อที่ 5. สถานศึกษา ต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้นเพราะคนส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจ การศึกษาระบบทวิภาคี

ข้อที่ 9. สถานศึกษานำผลงานดีเด่นของนักเรียนระบบทวิภาคีมาเผยแพร่

ข้อที่ 10. แสลงนิทรรศการร่วมกับหน่วยงานอื่น

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องการประชาสัมพันธ์ในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2554 สอดคล้องกัน และมีความเหมาะสมมาก จำนวน 6 ข้อ ดังนี้

ข้อที่ 2. จัดทำป้ายหน่วยงานการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีไว้ที่สถานประกอบการ

ข้อที่ 3. ระดับกรม จะต้องประชาสัมพันธ์ในลักษณะภาพรวมของการจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี

ข้อที่ 4. ระดับสถานศึกษา ต้องใช้สื่อในท้องถิ่น ทั้งวิทยุ, โทรทัศน์ พุดคุยในที่ประชุม ระดับท้องถิ่น

ข้อที่ 6. จัดทำ website เผยแพร่ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

ข้อที่ 7. สถานศึกษาทำการผลิตแผ่นพับส่งไปยังโรงเรียนมัธยมและสถานประกอบการ

ข้อที่ 8. สถานศึกษาแนะแนวการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

ตารางที่ 4.4 แสดงค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยม ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระดับความเหมาะสม และความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องการติดต่อสถานประกอบการ

ข้อ ที่	รายการ	มัธ ฐาน	ฐา นนิ ยม	ผลต่าง ระหว่าง มัธฐานกับ ฐานนิยม	ค่าพิสัย ระหว่าง ควอไทล์	ระดับ ความ เหมาะสม	ความ สอดคล้อง ของ ผู้ เชี่ยวชาญ
1.	สถานศึกษาต้องสำรวจข้อมูลของสถานประกอบการในพื้นที่ที่มีความพร้อมในการจัดการศึกษา การศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกับสถานศึกษา	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
2.	ผู้บริหารสถานศึกษาติดต่อทำความเข้าใจกับสถานประกอบการที่มีความพร้อมในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับสถานประกอบการและประเทศชาติ	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
3.	ทำความเข้าใจให้สถานประกอบการเป็นผู้รับนักเรียนตามกำลังและความพร้อมของทรัพยากร	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
4.	ทำความเข้าใจเงื่อนไขคุณสมบัติการเป็นนักเรียนที่สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกัน	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
5.	สถานศึกษาควรมีความยืดหยุ่นให้เข้ากับระบบของสถานประกอบการ	4.00	4	0.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
6.	สถานศึกษาจะต้องพัฒนาความรู้ให้กับครูฝึกอย่างต่อเนื่อง	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
7.	ติดต่ออย่างเป็นทางการ มีหนังสือถึงสถานประกอบการ	4.00	4	0.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
8.	ต้องตรวจสอบนโยบายของสถานประกอบการแต่ละแห่งว่าต้องการจัดอาชีวศึกษาทวิภาคี	4.00	4	0.00	1.00	มาก	สอดคล้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการ	มัธย ฐาน	ฐาน นิยม	ผลต่าง ระหว่าง มัธยฐานกับ ฐานนิยม	ค่าพิสัย ระหว่าง ควอไทล์	ระดับ ความ เหมาะสม	ความ สอดคล้อง ของ ผู้เชี่ยวชาญ
9.	สถานประกอบการเข้ามาติดต่อกับสถานศึกษาเพื่อร่วมมือกันจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	4.00	4	0.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
เฉลี่ยรวม		4.33	4.33	0.00	0.61	มาก	สอดคล้อง

จากตารางที่ 4.4 พบว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องการติดต่อสถานประกอบการในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2554 สอดคล้องกัน และมีระดับความเหมาะสมมากที่สุดจำนวน 5 ข้อ ดังนี้

ข้อที่ 1. สถานศึกษาต้องสำรวจข้อมูลของสถานประกอบการในพื้นที่ที่มีความพร้อมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกับสถานศึกษา

ข้อที่ 2. ผู้บริหารสถานศึกษาติดต่อทำความเข้าใจกับสถานประกอบการที่มีความพร้อมในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับสถานประกอบการและประเทศชาติ

ข้อที่ 3. ทำความตกลงให้สถานประกอบการเป็นผู้รับนักเรียนตามกำลังและความพร้อมของทรัพยากร

ข้อที่ 4. ทำความตกลงเงื่อนไขคุณสมบัติการเป็นนักเรียนที่สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกัน

ข้อที่ 6. สถานศึกษาจะต้องพัฒนาความรู้ให้กับครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง
 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องการติดต่อสถานประกอบการในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2554 สอดคล้องกัน และมีระดับความเหมาะสมมาก จำนวน 4 ข้อ ดังนี้

ข้อที่ 5. สถานศึกษาควรมีความยืดหยุ่นให้เข้ากับระบบของสถานประกอบการ

ข้อที่ 7. ติดต่อย่างเป็นทางการมีหนังสือถึงสถานประกอบการ

ข้อที่ 8. ต้องตรวจสอบนโยบายของสถานประกอบการแต่ละแห่งว่าต้องการจัดอาชีวศึกษาทวิภาคีหรือไม่

ข้อที่ 9. สถานประกอบการเข้ามาติดต่อกับสถานศึกษาเพื่อร่วมมือกันจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ตารางที่ 4.5 แสดงค่ามัชฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างค่ามัชฐานกับฐานนิยม ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระดับความเหมาะสม และความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องการนิเทศ

ข้อ ที่	รายการ	มัช ฐาน	ฐ าน น ิ ย ม	ผลต่าง ระ ห ว าง มัช ฐานกับ ฐ าน น ิ ย ม	ค่าพิสัย ระ ห ว าง ควอไทล์	ระดับ ความ ห ม า ห ม	ความ ส อ ด ค ล ี่ ง ของ ผู้ เ า ห ว า ญ
1.	สถานศึกษาจัดให้มีหน่วยงาน นิเทศและติดตามผลการจัด อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในสถานประกอบการด้วย	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
2.	มีแผนงาน โครงการนิเทศติดตาม ผลการจัดอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคี	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
3.	จัดบุคลากรรับผิดชอบการนิเทศ ชัดเจน	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
4.	ครูนิเทศเฝ้าสังเกตพฤติกรรม การปฏิบัติงานของนักเรียนด้วย	4.00	5	-1.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
5.	นิเทศติดตามประเมินผล อย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง	4.00	4	0.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
6.	หลังจากการนิเทศจะต้องรายงาน ผลการนิเทศต่อสถานศึกษา ทุกครั้ง	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
	เฉลี่ยรวม	4.50	4.50	0.00	0.50	มากที่สุด	สอดคล้อง

จากตารางที่ 4.5 พบว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องการนิเทศในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2554 สอดคล้องกันและมีระดับความเหมาะสมมากที่สุด จำนวน 4 ข้อ ดังนี้

ข้อที่ 1. สถานศึกษาจัดให้มีหน่วยงานทำการนิเทศและติดตามผลการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีทั้งในสถานประกอบการ

ข้อที่ 2. มีแผนงาน โครงการนิเทศติดตามผลการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

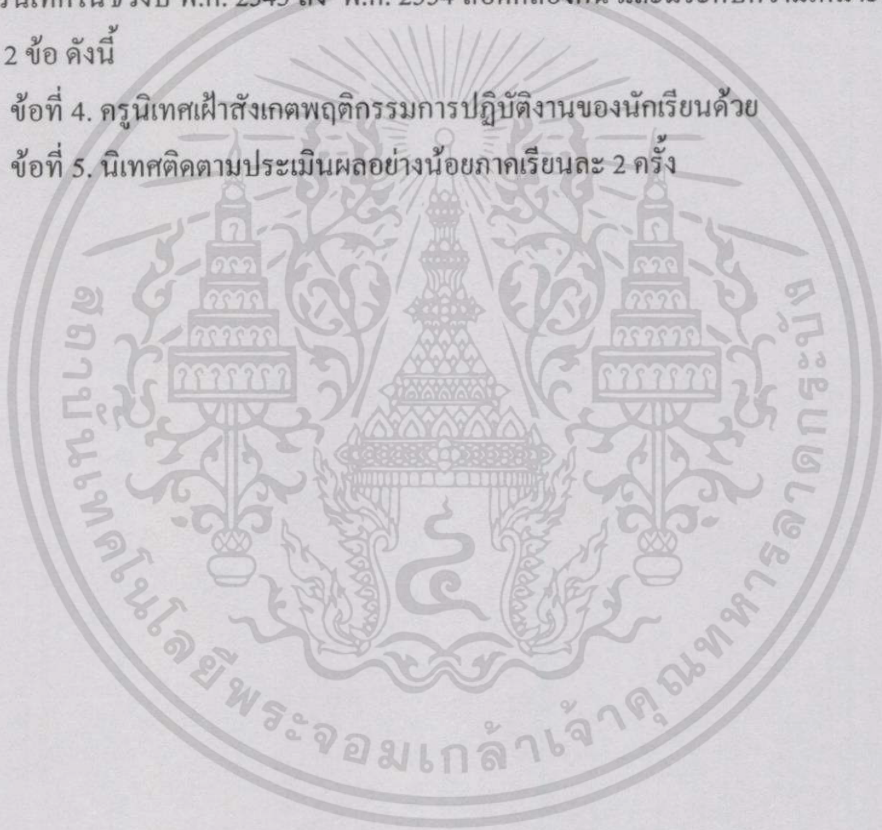
ข้อที่ 3. จัดบุคลากรรับผิดชอบการนิเทศชัดเจน

ข้อที่ 6. หลังจากริเทศจะต้องรายงานผลการนิเทศต่อสถานศึกษาทุกครั้ง

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องการนิเทศในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2554 สอดคล้องกัน และมีระดับความเหมาะสมมากที่สุด จำนวน 2 ข้อ ดังนี้

ข้อที่ 4. ครูนิเทศเฝ้าสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานของนักเรียนด้วย

ข้อที่ 5. นิเทศติดตามประเมินผลอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง

ตารางที่ 4.6 แสดงค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยม ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระดับความเหมาะสม และความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องการประเมินผล

ข้อ ที่	รายการ	มัธ ฐาน	ฐ าน นิ ยม	ผลต่าง ระหว่าง มัธยฐานกับ ฐานนิยม	ค่าพิสัย ระหว่าง ควอไทล์	ระดับ ความ เหมาะสม	ความ สอดคล้อง ของ ผู้ เชี่ยวชาญ
1.	สถานศึกษาจัดให้มีหน่วยงานร่วมกับสถานประกอบการ ทำการวัดและประเมินผล การเรียนและการฝึกอาชีพ ของนักเรียน	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
2..	คณะกรรมการร่วมกับสถานศึกษา/สถานประกอบการ จัดทำแบบทดสอบแบบประเมินคุณภาพมาตรฐานผู้เรียน	4.00	4	0.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
3.	มีการประเมินผลครั้งหลักสูตร	4.00	4	0.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
4.	ครูศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินผล	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
5.	ครูฝึกจะต้องได้รับการอบรม การประเมินผล	4.00	4	0.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
6.	มีการประเมินผลจบหลักสูตร	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
7.	มีการประเมินผลจากสภาพจริง	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
8.	ให้ความสำคัญในการประเมินผลภาคปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี	4.00	4	0.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
9.	ต้องมีการประเมินคะแนนคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
10.	ต้องมีการประเมินผลการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างต่อเนื่อง	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
11.	ประเมินผลแบบอิงเกณฑ์ ชัดจุดประสงค์เป็นหลัก	4.00	4	0.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
เฉลี่ยรวม		4.45	4.46	-0.01	0.55	มาก	สอดคล้อง

จากตารางที่ 4.6 พบว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องการประเมินผลในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2554 สอดคล้องกัน และมีระดับความเหมาะสมมากที่สุด จำนวน 6 ข้อ ดังนี้

ข้อที่ 1. สถานศึกษาจัดให้มีหน่วยงานร่วมกับสถานประกอบการทำการวัดและประเมินผล การเรียนและการฝึกอาชีพของนักเรียน

ข้อที่ 4. ครูฝึกมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ข้อที่ 6. มีการประเมินผลจบหลักสูตร

ข้อที่ 7. มีการประเมินผลจากสภาพจริง

ข้อที่ 9. ต้องมีการประเมินคะแนนคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน

ข้อที่ 10. ต้องมีการประเมินผลการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างต่อเนื่อง

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องการประเมินผลในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2554 สอดคล้องกันและมีระดับความเหมาะสม มาก จำนวน 5 ข้อ เรียงลำดับ ดังนี้

ข้อที่ 2. คณะกรรมการร่วมกับสถานศึกษา/สถานประกอบการ จัดทำแบบทดสอบ แบบประเมินคุณภาพมาตรฐานผู้เรียน

ข้อที่ 3. มีการประเมินผลครึ่งหลักสูตร

ข้อที่ 5. ครูฝึกจะต้องได้รับการอบรมการประเมินผล

ข้อที่ 8. ให้ความสำคัญในการประเมินผลภาคปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี

ข้อที่ 11. ประเมินผลแบบอิงเกณฑ์ชี้จุดประสงค์เป็นหลัก

ตารางที่ 4.7 แสดงค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยม ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระดับความเหมาะสม และความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องการจัดตั้งอำนาจความสะดวก

ข้อ ที่	รายการ	มัธ ฐาน	ฐ าน น ิ ย ม	ผลต่าง ระหว่าง มัธฐานกับ ฐานนิยม	ค่าพิสัย ระหว่าง ควอไทล์	ระดับ ความ เหมาะสม	ความ สอดคล้อง ของ ผู้ เชี่ยวชาญ
1.	สถานศึกษาจะต้องจัดตั้งอำนาจความสะดวกในการบริหารการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
2.	มีสำนักงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นสัดส่วนในสถานศึกษา	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
3.	มีเครื่องมือติดต่อสื่อสาร	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
4.	มีพาหนะใช้ในการติดต่อประสานงานนิเทศติดตามผล	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
5.	จะต้องมีเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับเก็บข้อมูลและจัดทำเอกสาร	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
6.	มีบุคลากรประจำสำนักงาน	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
7.	จ่ายเบี้ยเลี้ยงให้กับบุคลากรที่ออกไปประสานงานและนิเทศ	4.00	5	-1.00	2.00	มาก	ไม่ สอดคล้อง
	เฉลี่ยรวม	4.57	5.00	-0.43	0.79	มากที่สุด	สอดคล้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.7 พบว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องการจัดตั้งอำนวยการความสะดวกในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2554 สอดคล้องกัน และมีระดับความเหมาะสมมากที่สุดจำนวน 6 ข้อ ดังนี้

ข้อที่ 1. สถานศึกษาจะต้องจัดตั้งอำนวยการความสะดวกในการบริหารการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ข้อที่ 2. มีสำนักงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นสัดส่วนในสถานศึกษา

ข้อที่ 3. มีเครื่องมือติดต่อสื่อสาร

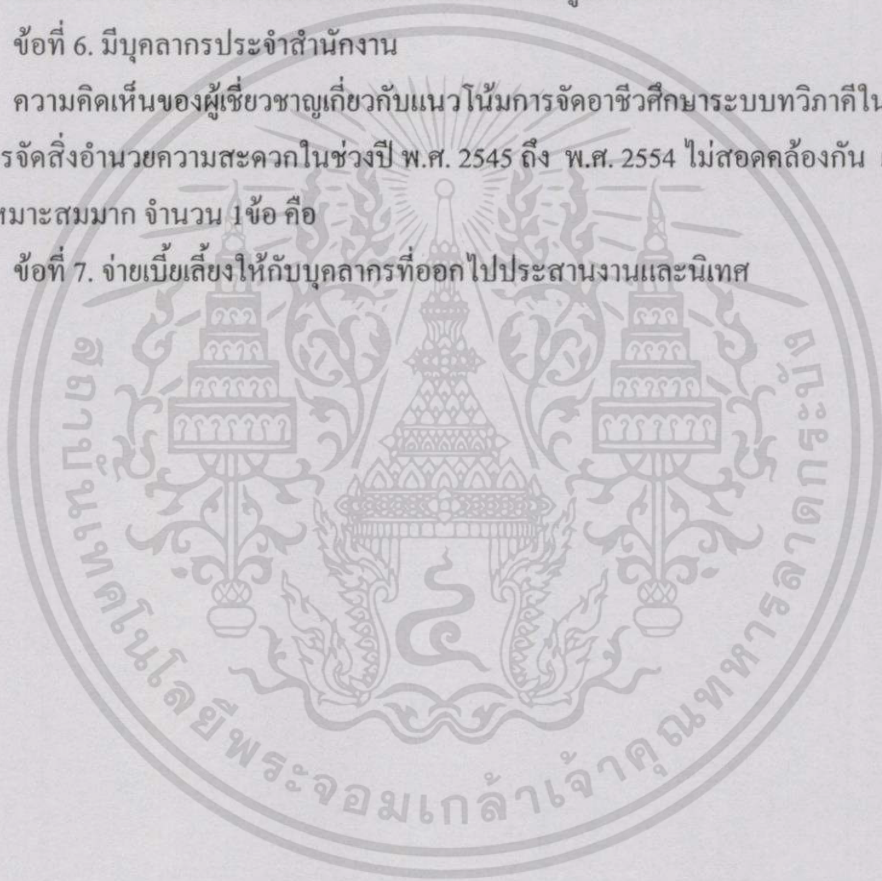
ข้อที่ 4. มีพาหนะใช้ในการติดต่อประสานงานนิเทศติดตามผล

ข้อที่ 5. จะต้องมีเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับเก็บข้อมูลและจัดทำเอกสาร

ข้อที่ 6. มีบุคลากรประจำสำนักงาน

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องการจัดตั้งอำนวยการความสะดวกในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2554 ไม่สอดคล้องกัน และมีระดับความเหมาะสมมาก จำนวน 1 ข้อ คือ

ข้อที่ 7. จ่ายเบี้ยเลี้ยงให้กับบุคลากรที่ออกไปประสานงานและนิเทศ

4.2 สถานประกอบการ

ตารางที่ 4.8 แสดงค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยม ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระดับความเหมาะสม และความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ในภาพรวม ด้านสถานประกอบการ

ข้อ ที่	รายการ	มัธย ฐาน	ฐาน นิยม	ผลต่าง ระหว่าง มัธยฐานกับ ฐานนิยม	ค่าพิสัย ระหว่าง ควอไทล์	ระดับ ความ เหมาะสม	ความ สอดคล้อง ของ ผู้ เชี่ยวชาญ
1.	คุณสมบัติของสถานประกอบการ	4.57	4.21	0.36	0.64	มากที่สุด	สอดคล้อง
2.	หน้าที่รับผิดชอบของสถานประกอบการ	4.32	4.36	-0.04	0.61	มาก	สอดคล้อง
3.	คุณสมบัติของผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึก	4.58	4.58	0.00	0.50	มากที่สุด	สอดคล้อง
4.	หน้าที่รับผิดชอบของผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึก	4.40	4.00	0.40	0.70	มาก	สอดคล้อง
5.	ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการ	4.11	4.11	0.00	0.61	มาก	สอดคล้อง
6.	การรับนักเรียนเข้าเรียน	4.00	4.00	0.00	0.59	มาก	สอดคล้อง
	เฉลี่ยรวม	4.36	4.05	0.31	0.62	มาก	สอดคล้อง

จากตารางที่ 4.8 พบว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ในภาพรวม ด้านสถานประกอบการในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2554 สอดคล้องกัน และมีระดับความเหมาะสมมากที่สุด จำนวน 2 ข้อ เรียงลำดับตามค่ามัธยฐานดังนี้

ข้อที่ 3. คุณสมบัติของผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึก

ข้อที่ 1. คุณสมบัติของสถานประกอบการ

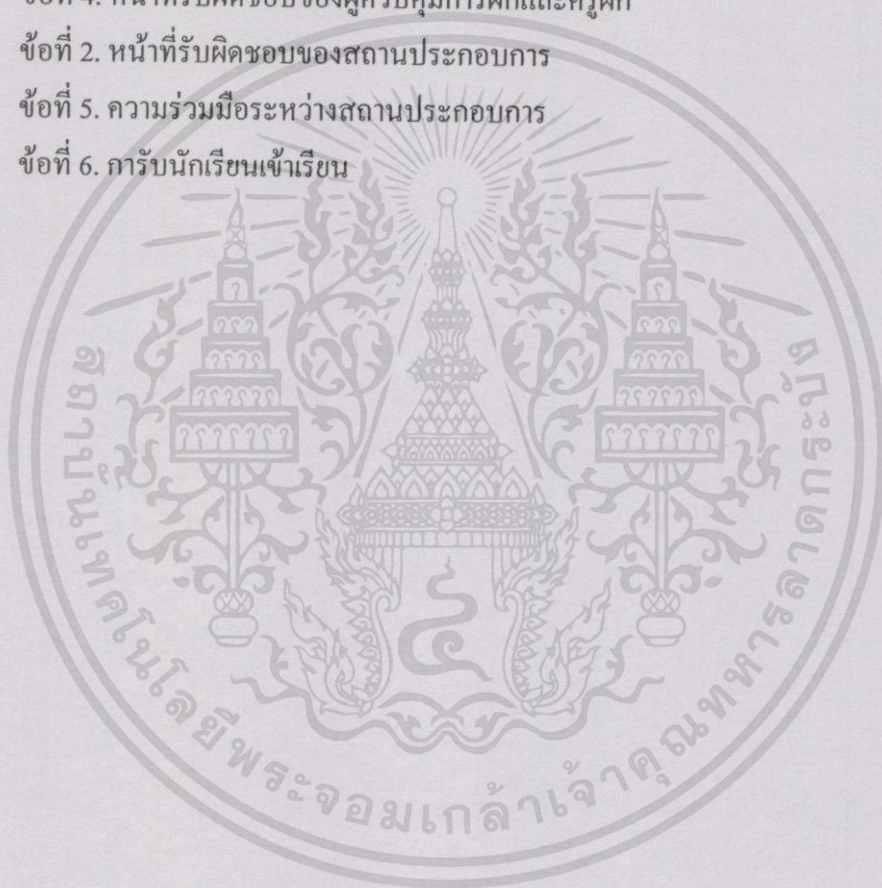
ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ในภาพรวม ด้านสถานประกอบการในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2554 สอดคล้องกัน และมีระดับความเหมาะสมมาก จำนวน 4 ข้อ เรียงลำดับตามค่ามัธยฐาน ดังนี้

ข้อที่ 4. หน้าที่รับผิดชอบของผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึก

ข้อที่ 2. หน้าที่รับผิดชอบของสถานประกอบการ

ข้อที่ 5. ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการ

ข้อที่ 6. การรับนักเรียนเข้าเรียน

ตารางที่ 4.9 แสดงค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยม ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระดับความเหมาะสม และความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องคุณสมบัติของสถานประกอบการ

ข้อ ที่	รายการ	มัธย ฐาน	ฐาน นิยม	ผลต่าง ระหว่าง มัธยฐานกับ ฐานนิยม	ค่าพิสัย ระหว่าง ควอไทล์	ระดับ ความ เหมาะสม	ความ สอดคล้อง ของ ผู้ เชี่ยวชาญ
1.	กำหนดเป็นหน่วยงานทางการศึกษา	4.00	4	0.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
2.	มีครูฝึกที่ควบคุมดูแลนักเรียนได้ทุกคน	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
3.	มีสภาพบรรยากาศในการทำงานที่ดีเหมาะสมที่จะฝึกอบรมขีดความสามารถของนักเรียน	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
4.	สถานที่ตั้งของสถานประกอบการไม่ห่างไกลจากชุมชนสะดวกในการเดินทาง	4.00	4	0.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
5.	มีระบบความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน	5.00	5	0.00	0.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
6.	มีอุปกรณ์เครื่องมือและเทคโนโลยีที่ทันสมัยหรือมีความเหมาะสมกับสภาพของธุรกิจของสถานประกอบการ	4.00	4	0.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
7.	มีมาตรฐานเนื้อหาสาระของงานครอบคลุมหลักสูตร	4.00	4	0.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
8.	มีความพร้อมด้านบุคลากร	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
9.	มีความต้องการร่วมมือกับสถานศึกษา	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	
10.	ต้องการพัฒนาบุคลากรของตน	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
11.	มีบุคลากรที่อยากพัฒนาตนเอง	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
12.	มีตำแหน่งงานรองรับหรือมีการปรับเงินเดือนให้บุคลากรเมื่อจบหลักสูตร	4.00	4	0.00	0.75	มาก	สอดคล้อง

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการ	มัช ฐาน	ฐา นนิ ยม	ผลต่าง ระหว่าง มัชฐานกับ ฐานนิยม	ค่าพิสัย ระหว่าง ควอไทล์	ระดับ ความ เหมาะสม	ความ สอดคล้อง ของ ผู้เชี่ยวชาญ
13.	มีระบบการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบได้มาตรฐาน	4.00	4	0.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
14.	เป็นสถานประกอบการที่มีความมั่นคง	4.00	4	0.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
เฉลี่ยรวม		4.57	4.21	0.36	0.64	มากที่สุด	สอดคล้อง

จากตารางที่ 4.9 พบว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องคุณสมบัติของสถานประกอบการช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2554 สอดคล้องกัน และมีระดับความเหมาะสมมากที่สุด จำนวน 7 ข้อ เรียงลำดับตามค่ามัชฐาน ดังนี้

ข้อที่ 5. มีระบบความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน

ข้อที่ 2. มีครูฝึกที่ควบคุมดูแลนักเรียนได้ทุกคน

ข้อที่ 3. มีสภาพบรรยากาศในการทำงานที่ดี เหมาะสมที่จะฝึกอบรมจัดเกลาทัศนียภาพของนักเรียน

ข้อที่ 8. มีความพร้อมด้านบุคลากร

ข้อที่ 9. มีความต้องการร่วมมือกับสถานศึกษา

ข้อที่ 10. ต้องการพัฒนาบุคลากรของตน

ข้อที่ 11. มีบุคลากรที่อยากพัฒนาตนเอง

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องคุณสมบัติของสถานประกอบการในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2554 สอดคล้องกัน และมีระดับความเหมาะสมมาก จำนวน 7 ข้อ เรียงลำดับตามค่ามัชฐาน ดังนี้

ข้อที่ 12. มีตำแหน่งงานรองรับหรือมีการปรับเงินเดือนให้บุคลากรเมื่อจบหลักสูตร

ข้อที่ 1. กำหนดเป็นหน่วยงานทางการศึกษา

ข้อที่ 4. สถานที่ตั้งของสถานประกอบการไม่ห่างไกลจากชุมชน สะดวกในการเดินทาง

ข้อที่ 6. มีอุปกรณ์เครื่องมือและเทคโนโลยีที่ทันสมัยหรือมีความเหมาะสมกับสภาพของ

ธุรกิจของสถานประกอบการ

ข้อที่ 7. มีมาตรฐานเนื้อหาสาระของงานครอบคลุมหลักสูตร

ข้อที่ 13. มีระบบการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบได้มาตรฐาน

ข้อที่ 14. เป็นสถานประกอบการที่มีความมั่นคง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.10 แสดงค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยม ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระดับความเหมาะสม และความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องหน้าที่รับผิดชอบของสถานประกอบการ

ข้อ ที่	รายการ	มัธย ฐาน	ฐาน นิยม	ผลต่าง ระหว่าง มัธยฐานกับ ฐานนิยม	ค่าพิสัย ระหว่าง ควอไทล์	ระดับ ความ เหมาะสม	ความ สอดคล้อง ของ ผู้ เชี่ยวชาญ
1.	รับผิดชอบในคุณภาพของนักเรียนในการฝึกอาชีพตามแผนการฝึกในสถานประกอบการ	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
2.	รับผิดชอบในความปลอดภัยของนักเรียนระหว่างการฝึกอาชีพในสถานประกอบการหรือพื้นที่กำหนด	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
3.	รับผิดชอบค่าใช้จ่ายหรือสวัสดิการแก่นักเรียนตามที่ตกลงกันไว้	4.00	4	0.00	2.00	มาก	ไม่ สอดคล้อง
4.	มีประกันชีวิตหรือสุขภาพระหว่างการฝึกปฏิบัติงานของนักเรียน	4.00	5	-1.00	2.00	มาก	ไม่ สอดคล้อง
5.	รับผิดชอบความเสียหายของวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือที่เกิดขึ้นตามข้อตกลงการปฏิบัติงานระหว่างสถานประกอบการและนักเรียน	4.00	4	0.00	0.00	มาก	สอดคล้อง
6.	รัฐต้องมีกฎหมายมาควบคุมดูแลบังคับให้สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างเต็มที่	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
7.	ประเมินผลและสรุปผลการฝึกอาชีพของนักเรียน	4.00	5	0.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
8.	ใช้เป็นสถานที่ฝึกอาชีพนักเรียน	4.00	4	0.00	1.00	มาก	สอดคล้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการ	มัธย ฐาน	ฐาน นิยม	ผลต่าง ระหว่าง มัธยฐานกับ ฐานนิยม	ค่าพิสัย ระหว่าง ควอไทล์	ระดับ ความ เหมาะสม	ความ สอดคล้อง ของ ผู้เชี่ยวชาญ
9.	จัดสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักเรียนตามสมควร เช่น โต๊ะทำงาน	4.00	4	0.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
10.	จัดประชุมสัมมนาผู้เกี่ยวข้องจากสถานประกอบการและผู้รับผิดชอบด้านทวิภาคีของสถานศึกษา	4.00	4	0.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
11.	จัดเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ประกอบการฝึกทดลองหลักสูตร	4.00	4	0.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
เฉลี่ยรวม		4.32	4.36	-0.04	0.61	มาก	สอดคล้อง

จากตารางที่ 4.10 พบว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องหน้าที่รับผิดชอบของสถานประกอบการในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2554 สอดคล้องกัน และมีระดับความเหมาะสมมากที่สุดจำนวน 3 ข้อ ดังนี้

ข้อที่ 1. รับผิดชอบในคุณภาพของนักเรียนในการฝึกอาชีพตามแผนการฝึกในสถานประกอบการ

ข้อที่ 2. รับผิดชอบในความปลอดภัยของนักเรียนระหว่างการฝึกอาชีพในสถานประกอบการหรือพื้นที่กำหนด

ข้อที่ 6. รัฐต้องมีกฎหมายมาควบคุมดูแลบังคับให้สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างเต็มที่

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องหน้าที่รับผิดชอบของสถานประกอบการในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2554 สอดคล้องกัน และมีความเหมาะสมมาก จำนวน 6 ข้อ ดังนี้

ข้อที่ 5. รับผิดชอบความเสียหายของวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือที่เกิดขึ้นตามข้อตกลงการปฏิบัติงานระหว่างสถานประกอบการและนักเรียน

ข้อที่ 7. ประเมินผลและสรุปผลการฝึกอาชีพของนักเรียน

ข้อที่ 8. ใช้เป็นสถานที่ฝึกอาชีพนักเรียน

ข้อที่ 9. จัดสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักเรียนตามสมควร เช่น โต๊ะทำงาน

ข้อที่ 10. จัดประชุมสัมมนาผู้เกี่ยวข้องจากสถานประกอบการและผู้รับผิดชอบด้านทวิภาคี
ของสถานศึกษา

ข้อที่ 11. จัดเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ ประกอบการฝึกตลอดหลักสูตร

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนว โน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้
เรื่องหน้าที่รับผิดชอบของสถานประกอบการในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2554 ไม่สอดคล้องกัน
และมีความเหมาะสมมาก จำนวน 2 ข้อ คือ

ข้อที่ 3. รับผิดชอบค่าใช้จ่ายหรือสวัสดิการแก่นักเรียนตามที่ตกลงกันได้

ข้อที่ 4. มีประกันชีวิตหรือสุขภาพระหว่างการฝึกปฏิบัติงานของนักเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.11 แสดงค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยม ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระดับความเหมาะสม และความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องคุณสมบัติผู้ควบคุมการฝึกและครู

ข้อ ที่	รายการ	มัธย ฐาน	ฐาน นิยม	ผลต่าง ระหว่าง มัธยฐานกับ ฐานนิยม	ค่าพิสัย ระหว่าง ควอไทล์	ระดับ ความ เหมาะสม	ความ สอดคล้อง ของ ผู้ เชี่ยวชาญ
1.	ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรครูฝึกการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี	4.00	4	0.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
2.	เป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญและประสบการณ์ในการสอนและฝึกนักเรียน	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
3.	เป็นผู้ที่มีจรรยาบรรณครูที่ได้รับความเห็นชอบจากสถานศึกษา	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
4.	เป็นผู้ที่มีจรรยาบรรณวิชาชีพในงานอาชีพที่ดำรงอยู่ ได้รับความเห็นชอบจากสถานประกอบการหรือสมาคมวิชาชีพ	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
5.	มีความรู้ความเข้าใจในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นอย่างดี	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
6.	มีเทคนิคการสอนงานและจิตวิทยาการเรียนรู้	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
7.	จัดทำแผนการฝึกปฏิบัติของนักเรียนได้	4.00	4	0.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
8.	มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้านสาขาอาชีพ	4.00	4	0.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
9.	มีความสามารถประเมินผลสรุปผล การฝึกอาชีพนักเรียนได้	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
10.	มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)	4.00	4	0.00	1.00	มาก	สอดคล้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการ	มัช ฐาน	ฐา นนิ ยม	ผลต่าง ระหว่าง มัชฐานกับ ฐา นนิ ยม	ค่าพิสัย ระหว่าง ควอไทล์	ระดับ ความ เหมาะสม	ความ สอดคล้อง ของ ผู้ เชี่ยวชาญ
11.	สามารถเข้าประชุมสัมมนา ร่วมกับสถานศึกษา	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
12.	มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
เฉลี่ยรวม		4.58	4.58	0.00	0.50	มากที่สุด	สอดคล้อง

จากตารางที่ 4.11 พบว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องคุณสมบัติผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึกในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2554 สอดคล้องกัน และมีระดับความเหมาะสมมากที่สุดจำนวน 8 ข้อ ดังนี้

ข้อที่ 2. เป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญและประสบการณ์ในการสอนและฝึกนักเรียน

ข้อที่ 3. เป็นผู้ที่มีจรรยาบรรณครูที่ได้รับความเห็นชอบจากสถานศึกษา

ข้อที่ 4. เป็นผู้ที่มีจรรยาบรรณวิชาชีพในงานอาชีพที่ดำรงอยู่ ได้รับความเห็นชอบจากสถานประกอบการหรือสมาคมวิชาชีพ

ข้อที่ 5. มีความรู้ความเข้าใจในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นอย่างดี

ข้อที่ 6. มีเทคนิคการสอนงานและจิตวิทยาการเรียนรู้

ข้อที่ 9. มีความสามารถประเมินผล สรุปผล การฝึกอาชีพนักเรียนได้

ข้อที่ 11. สามารถเข้าประชุมสัมมนาร่วมกับสถานศึกษา

ข้อที่ 12. มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องคุณสมบัติผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึกในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2554 สอดคล้องกัน และมีระดับความเหมาะสมมาก จำนวน 4 ข้อ ดังนี้

ข้อที่ 1. ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรครูฝึกการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี

ข้อที่ 7. จัดทำแผนการฝึกปฏิบัติของนักเรียนได้

ข้อที่ 8. มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้านสาขาอาชีพ

ตารางที่ 4.12 แสดงค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยม ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระดับความเหมาะสม และความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องหน้าที่รับผิดชอบของผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึก

ข้อ ที่	รายการ	มัธ ฐาน	ฐาน นิยม	ผลต่าง ระหว่าง มัธยฐานกับ ฐานนิยม	ค่าพิสัย ระหว่าง ควอไทล์	ระดับ ความ เหมาะสม	ความ สอดคล้อง ของ ผู้ เชี่ยวชาญ
1.	ฝึกให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถและกึ่งนิสัยในการทำงาน	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
2.	ดูแลความปลอดภัยในการฝึกปฏิบัติงานของนักเรียน	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
3.	ฝึกปฏิบัติงานของนักเรียนตามแผนการฝึก	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
4.	รับผิดชอบความเสียหายของวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ ในระหว่างการฝึกปฏิบัติงานตามเงื่อนไขที่ตกลง	4.00	4	0.00	2.00	มาก	ไม่ สอดคล้อง
5.	ต้องมีการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
6.	ดำเนินการฝึกนักเรียนตามแผนการฝึกครบตามหลักสูตร	4.00	4	0.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
7.	ดูแลความประพฤติ ของนักเรียน	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
8.	วางแผนการฝึกนักเรียนสอดคล้องกับหลักสูตร	4.00	4	0.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
9.	ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการประชุมสัมมนาครูฝึก	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
10.	ประสานงานกับสถานศึกษาในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
เฉลี่ยรวม		4.40	4.00	0.40	0.70	มาก	สอดคล้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.12 พบว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องหน้าที่รับผิดชอบของผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึก ในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2554 สอดคล้องกัน และมีระดับความเหมาะสมมากที่สุด จำนวน 7 ข้อ ดังนี้

ข้อที่ 1. ฝึกให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถและกิจนิสัยในการทำงาน

ข้อที่ 2. ดูแลความปลอดภัยในการฝึกปฏิบัติงานของนักเรียน

ข้อที่ 3. ฝึกปฏิบัติงานของนักเรียนตามแผนการฝึก

ข้อที่ 5. ต้องมีการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา.

ข้อที่ 7. ดูแลความปลอดภัย ของนักเรียน

ข้อที่ 9. ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการประชุมสัมมนาครูฝึก

ข้อที่ 10. ประสานงานกับสถานศึกษาในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องหน้าที่รับผิดชอบของผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึก ในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2554 สอดคล้องกัน และมีระดับความเหมาะสมมาก จำนวน 2 ข้อ ดังนี้

ข้อที่ 6. ดำเนินการฝึกนักเรียนตามแผนการฝึกครบตามหลักสูตร

ข้อที่ 8. วางแผนการฝึกนักเรียนสอดคล้องกับหลักสูตร

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องหน้าที่รับผิดชอบของผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึก ในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2554 ไม่สอดคล้องกัน และมีระดับความเหมาะสมมาก จำนวน 1 ข้อ คือ

ข้อที่ 4. รับผิดชอบความเสียหายของวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ ในระหว่างการฝึกปฏิบัติงานตามเงื่อนไขที่ตกลง

ตารางที่ 4.13 แสดงค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยม ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระดับความเหมาะสม และความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการ

ข้อ ที่	รายการ	มัธ ฐาน	ฐาน นิยม	ผลต่าง ระหว่าง มัธฐานกับ ฐานนิยม	ค่าพิสัย ระหว่าง ควอไทล์	ระดับ ความ เหมาะสม	ความ สอดคล้อง ของ ผู้ เชี่ยวชาญ
1.	สถานประกอบการรวมกลุ่มกัน หมุนเวียนการฝึกปฏิบัติงานของ นักเรียนให้ครบวงจร ในงาน อาชีพตามแผนการฝึก	4.00	5	1.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
2.	สถานประกอบการ กำหนด กรอบกฎเกณฑ์ การฝึกปฏิบัติ งานและกฎระเบียบของการจัด อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่ เหมือนกันหรือแนวทางเดียวกัน	4.00	5	1.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
3.	ให้เบี่ยงเบนแก่นักเรียนในอัตรา ที่เท่ากัน	4.00	3	1.00	2.00	มาก	ไม่ สอดคล้อง
4.	จัดกิจกรรมให้แก่นักเรียน ร่วมกัน	4.00	4	0.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
5.	วัดผลประเมินผลการฝึกอาชีพ ร่วมกัน	4.00	5	-1.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
6.	จัดทำแผนการฝึกอาชีพร่วมกัน	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
7.	จัดสิ่งอำนวยความสะดวกร่วม กันตามสมควรให้แก่ นักเรียน	4.00	4	0.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
8.	ร่วมกันในการจัดทำหรือพัฒนา หลักสูตร	4.00	4	0.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
9.	ประชาสัมพันธ์การจัด อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกัน	4.00	4	0.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
เฉลี่ยรวม		4.11	4.11	0.00	0.61	มาก	สอดคล้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.13 พบว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2554 สอดคล้องกัน และมีระดับความเหมาะสมมากที่สุด จำนวน 1 ข้อ คือ

ข้อที่ 6. จัดทำแผนการฝึกอาชีพร่วมกัน

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2554 สอดคล้อง และมีระดับความเหมาะสมมาก จำนวน 7 ข้อ ดังนี้

ข้อที่ 1. สถานประกอบการรวมกลุ่มกันหมุนเวียนการฝึกปฏิบัติงานของนักเรียนให้ครบวงจรในงานอาชีพตามแผนการฝึก

ข้อที่ 2. สถานประกอบการ กำหนดกรอบกฎเกณฑ์ การฝึกปฏิบัติงานและกฎระเบียบของการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่เหมือนกันหรือแนวทางเดียวกัน

ข้อที่ 4. จัดกิจกรรมให้แก่นักเรียนร่วมกัน

ข้อที่ 5. วัดผลประเมินผลการฝึกอาชีพร่วมกัน

ข้อที่ 7. จัดสิ่งอำนวยความสะดวกร่วมกันตามสมควรให้แก่นักเรียน

ข้อที่ 8. ร่วมกันในการจัดทำหรือพัฒนาหลักสูตร

ข้อที่ 9. ประชาสัมพันธ์การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกัน

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2554 ไม่สอดคล้องกัน และมีระดับความเหมาะสมมาก จำนวน 1 ข้อคือ

ข้อที่ 3. ให้เบี้ยเลี้ยงแก่นักเรียนในอัตราที่เท่ากัน

ตารางที่ 4.14 แสดงค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยม ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระดับความเหมาะสม และความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องการรับนักเรียนเข้าเรียน

ข้อ ที่	รายการ	มัธย ฐาน	ฐาน นิยม	ผลต่าง ระหว่าง มัธยฐานกับ ฐานนิยม	ค่าพิสัย ระหว่าง ควอไทล์	ระดับ ความ เหมาะสม	ความ สอดคล้อง ของ ผู้ เชี่ยวชาญ
1.	กลุ่มสถานประกอบการอาชีพเดียวกันร่วมกันกำหนดจำนวนการรับนักเรียนในแต่ละปีตามความต้องการของกลุ่มแล้วเสนอให้สถานศึกษาทราบเพื่อร่วมกันดำเนินการต่อไป	4.00	4	0.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
2..	กลุ่มสถานประกอบการอาชีพเดียวกัน กำหนดระเบียบและคุณสมบัติของนักเรียนในการเข้าเรียนในสาขาอาชีพนั้นแล้วแจ้งให้สถานศึกษาทราบ	4.00	4	0.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
3.	การรับสมัครนักเรียนให้รับสมัครที่ตัวแทนกลุ่มสถานประกอบการ	4.00	4	0.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
4.	การคัดเลือกนักเรียนร่วมกันระหว่างตัวแทนสถานประกอบการและสถานศึกษา	4.00	4	0.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
5.	การลงทะเบียนเป็นนักเรียนให้ลงทะเบียนเป็นนักเรียนของสถานศึกษา	4.00	4	0.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
6.	สถานประกอบการต้องมีบทบาทในการรับนักเรียนมากขึ้น	4.00	4	0.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
7.	จัดสรรโควตาบุคลากรในสถานประกอบการเข้าเรียน 30-50%	4.00	4	0.00	1.00	มาก	สอดคล้อง

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการ	มี ฐ าน	ฐ าน น ิ ย ม	ผล ด ่า ง ร ะ ห ว ่า ง ม ั ร ย ฐ าน ก ั บ ฐ าน น ิ ย ม	ค ่า พิ ส ั ย ร ะ ห ว ่า ง ค ว อ ท อ ล ั ท	ร ะ ด ั บ ค ว า ม ห ะ ม า ศ ม	ค ว า ม ส อ ค ค ล ี อ ง ข อ ง ผู้ ช ี ย ว ชา ญ
8.	ต้องเป็นบุคลากรของสถาน ประกอบการ	4.00	3	1.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
	เฉลี่ยรวม	4.00	4.00	0.00	0.59	มาก	สอดคล้อง

จากตารางที่ 4.14 พบว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษา
ระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องการรับนักเรียนเข้าเรียนในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2554
สอดคล้องกัน และมีระดับความเหมาะสมมาก จำนวน 8 ข้อ ดังนี้

- ข้อที่ 1. กลุ่มสถานประกอบการอาชีพเดียวกันร่วมกันกำหนดจำนวนการรับนักเรียน
ในแต่ละปีตามความต้องการของกลุ่มแล้ว เสนอให้สถานศึกษาทราบเพื่อร่วมกันดำเนินการต่อไป
- ข้อที่ 2. กลุ่มสถานประกอบการอาชีพเดียวกัน กำหนดระเบียบและคุณสมบัติของนักเรียน
ในการเข้าเรียนในสาขาอาชีพนั้น แล้วแจ้งให้สถานศึกษาทราบ
- ข้อที่ 3. การรับสมัครนักเรียนให้รับสมัครที่ตัวแทนกลุ่มสถานประกอบการ
- ข้อที่ 4. การคัดเลือกนักเรียนร่วมกันระหว่างตัวแทนสถานประกอบการและสถานศึกษา
- ข้อที่ 5. การลงทะเบียนเป็นนักเรียน ให้ลงทะเบียนเป็นนักเรียนของสถานศึกษา
- ข้อที่ 6. สถานประกอบการต้องมีบทบาทในการรับนักเรียนมากขึ้น
- ข้อที่ 7. จัดสรรโควตาบุคลากรในสถานประกอบการเข้าเรียน 30-50%
- ข้อที่ 8. ต้องเป็นบุคลากรของสถานประกอบการ

4.3 นักเรียนและผู้ปกครอง

ตารางที่ 4.15 แสดงค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยม ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระดับความเหมาะสม และความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ในภาพรวม ด้านนักเรียนและผู้ปกครอง

ข้อ ที่	รายการ	มัธย ฐาน	ฐาน นิยม	ผลต่าง ระหว่าง มัธยฐานกับ ฐานนิยม	ค่าพิสัย ระหว่าง ควอไทล์	ระดับ ความ เหมาะสม	ความ สอดคล้อง ของ ผู้ เชี่ยวชาญ
1.	การเข้าเรียน	4.50	4.50	0.00	0.50	มากที่สุด	สอดคล้อง
2.	คุณสมบัติของนักเรียน	4.78	5.00	-0.22	0.44	มากที่สุด	สอดคล้อง
3.	หน้าที่รับผิดชอบของนักเรียน	5.00	5.00	0.00	0.32	มากที่สุด	สอดคล้อง
4.	หน้าที่รับผิดชอบของผู้ปกครอง	4.78	5.00	-0.22	0.64	มากที่สุด	สอดคล้อง
	เฉลี่ยรวม	4.89	5.00	-0.11	0.45	มากที่สุด	สอดคล้อง

จากตารางที่ 4.15 พบว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ในภาพรวม ด้านนักเรียนและผู้ปกครองในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2554 สอดคล้องกัน และมีความเหมาะสมมากที่สุด จำนวน 4 ข้อ เรียงลำดับตามค่ามัธยฐาน ดังนี้

ข้อที่ 3. หน้าที่รับผิดชอบของนักเรียน

ข้อที่ 2. คุณสมบัติของนักเรียน

ข้อที่ 4. หน้าที่รับผิดชอบของผู้ปกครอง

ข้อที่ 1. การเข้าเรียน

ตารางที่ 4.16 แสดงค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยม ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระดับความเหมาะสม และความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องการเข้าเรียน

ข้อ ที่	รายการ	มัธย ฐาน	ฐาน นิยม	ผลต่าง ระหว่าง มัธยฐานกับ ฐานนิยม	ค่าพิสัย ระหว่าง ควอไทล์	ระดับ ความ เหมาะสม	ความ สอดคล้อง ของ ผู้เชี่ยวชาญ
1.	เป็นนักเรียนทั้งของสถานศึกษาและสถานประกอบการ	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
2.	จัดทำแผนการเรียน การฝึกปฏิบัติรายบุคคลตลอดระยะเวลา 3 ปี	4.00	4	0.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
3.	ทำสัญญาหรือข้อตกลงร่วมกันระหว่างนักเรียน ผู้ปกครองสถานประกอบการ และสถานศึกษาในการดำเนินการเรียนระบบทวิภาคี	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
4.	ต้องเรียนวิชาพื้นฐานและทฤษฎีที่สถานศึกษา 1 ปี ก่อนเข้าฝึกอาชีพในสถานประกอบการ	4.00	5	-1.00	2.00	มาก	ไม่ สอดคล้อง
5.	เข้าเรียนและฝึกอาชีพครบตามหลักสูตรตั้งใจเรียน ตั้งใจฝึกอาชีพ ตรงต่อเวลา	5.00	5	0.00	0.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
6.	ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานศึกษาและสถานประกอบการ	5.00	5	0.00	0.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
7.	ระหว่างการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับเหมือนกับพนักงาน	5.00	5	0.00	0.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
8.	ให้ความสำคัญกับองค์ความรู้มากกว่ารอบเวลา	4.00	4	0.00	1.00	มาก	สอดคล้อง
	เฉลี่ยรวม	4.50	4.50	0.00	0.50	มากที่สุด	สอดคล้อง

จากตารางที่ 4.16 พบว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องการเข้าเรียนในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2554 สอดคล้องกัน และมีระดับความเหมาะสมมากที่สุด จำนวน 5 ข้อ ดังนี้

ข้อที่ 1. เป็นนักเรียนทั้งของสถานศึกษาและสถานประกอบการ

ข้อที่ 3. ทำสัญญาหรือข้อตกลงร่วมกันระหว่างนักเรียน ผู้ปกครอง สถานประกอบการ และสถานศึกษาในการดำเนินการเรียนระบบทวิภาคี

ข้อที่ 5. เข้าเรียนและฝึกอาชีพครบตามหลักสูตรตั้งใจเรียน ตั้งใจฝึกอาชีพ ตรงต่อเวลา

ข้อที่ 6. ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานศึกษาและสถานประกอบการ

ข้อที่ 7. ระหว่างการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ เหมือนกับพนักงาน

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องการเข้าเรียนในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2554 สอดคล้องกัน และมีระดับความเหมาะสมมาก จำนวน 2 ข้อ ดังนี้

ข้อที่ 2. จัดทำแผนการเรียน การฝึกปฏิบัติรายบุคคลตลอดระยะเวลา 3 ปี

ข้อที่ 8. ให้ความสำคัญกับองค์ความรู้มากกว่ารอบเวลา

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องการเข้าเรียนในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2554 ไม่สอดคล้องกัน และมีระดับความเหมาะสมมาก จำนวน 1 ข้อ คือ

ข้อที่ 4. ต้องเรียนวิชาพื้นฐานและทฤษฎีที่สถานศึกษา 1 ปี ก่อนเข้าฝึกอาชีพ ในสถานประกอบการ

ตารางที่ 4.17 แสดงค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยม ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระดับความเหมาะสม และความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องคุณสมบัติของนักเรียน

ข้อ ที่	รายการ	มัธ ฐาน	ฐ าน นิ ยม	ผลต่าง ระหว่าง มัธฐานกับ ฐานนิยม	ค่าพิสัย ระหว่าง ควอไทล์	ระดับ ความ เหมาะสม	ความ สอดคล้อง ของ ผู้ เชี่ยวชาญ
1.	จบวุฒิการศึกษาตามระเบียบ ของกระทรวงศึกษาธิการ	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
2.	ผ่านการทดสอบความถนัดทาง วิชาชีพที่จะเข้าเรียน	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
3.	มีสุขภาพ บุคลิกภาพ ร่างกาย เหมาะสมกับงานอาชีพ	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
4.	สามารถฝึกปฏิบัติได้ตาม สภาพจริง เช่น สถานที่ ช่วงระยะเวลา ฯลฯ	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
5.	มีความรับผิดชอบ ระเบียบวินัย ซื่อสัตย์และตรงต่อเวลา	5.00	5	0.00	0.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
6.	มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนระบบ ทวิภาคี	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
7.	มีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปี	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
8.	ไม่เป็น โรคที่ส่งคมรังเกียจ หรือ ติดยาเสพติด	5.00	5	0.00	0.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
9.	มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพที่เลือก	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
	เฉลี่ยรวม	4.78	5.00	-0.22	0.44	มากที่สุด	สอดคล้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.17 พบว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษา
ระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องคุณสมบัติของนักเรียนในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2554
สอดคล้องกัน และมีความเหมาะสมมากที่สุด จำนวน 9 ข้อ ดังนี้

- ข้อที่ 1. จบวุฒิการศึกษาตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ
- ข้อที่ 2. ผ่านการทดสอบความถนัดทางวิชาชีพที่จะเข้าเรียน
- ข้อที่ 3. มีสุขภาพ บุคลิกภาพ ร่างกายเหมาะสมกับงานอาชีพ
- ข้อที่ 4. สามารถฝึกปฏิบัติได้ตามสภาพจริง เช่น สถานที่ ช่วงระยะเวลา ฯลฯ
- ข้อที่ 5. มีความรับผิดชอบ ระเบียบวินัยซื่อสัตย์และตรงต่อเวลา
- ข้อที่ 6. มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนระบบทวิภาคี
- ข้อที่ 7. มีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปี
- ข้อที่ 8. ไม่เป็นโรคที่ส่งผลกระทบต่อจิตวิทยาเสพติด
- ข้อที่ 9. มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพที่เลือก

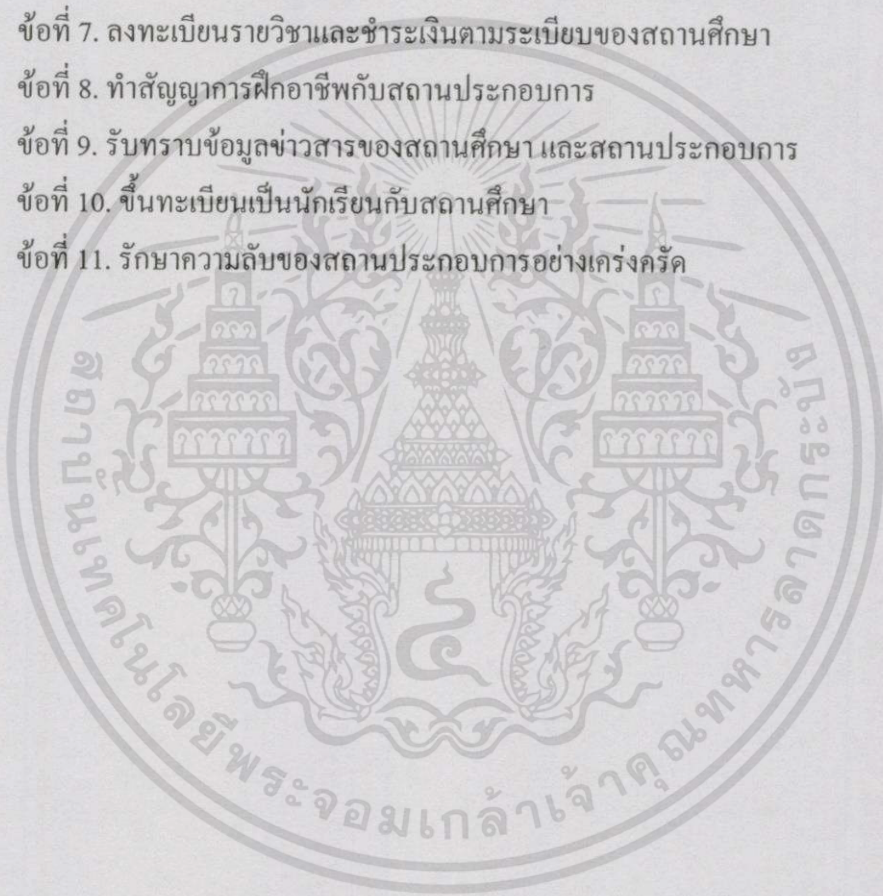
ตารางที่ 4.18 แสดงค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยม ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระดับความเหมาะสม และความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องหน้าที่รับผิดชอบของนักเรียน

ข้อที่	รายการ	มัธยฐาน	ฐานนิยม	ผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม	ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์	ระดับความเหมาะสม	ความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ
1.	ปฏิบัติตามข้อตกลงและระเบียบที่จัดทำไว้กับสถานประกอบการและสถานศึกษา	5.00	5	0.00	0.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
2.	รับผิดชอบต่องานที่มอบหมาย	5.00	5	0.00	0.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
3.	เรียนรู้ระเบียบ สร้างกิจนิสัยในการทำงาน	5.00	5	0.00	0.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
4.	เรียนรู้วิธีการทำงานเป็นทีม มีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน	5.00	5	0.00	0.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
5.	เข้าเรียนรายวิชาในสถานศึกษาตามวัน เวลาที่กำหนด	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
6.	เข้าฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ตามวัน เวลาที่กำหนด	5.00	5	0.00	0.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
7.	ลงทะเบียนรายวิชาและชำระเงินตามระเบียบของสถานศึกษา	5.00	5	0.00	0.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
8.	ทำสัญญาการฝึกอาชีพกับสถานประกอบการ	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
9.	รับทราบข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษา และสถานประกอบการ	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
10.	ขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนกับสถานศึกษา	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
11.	รักษาความลับของสถานประกอบการอย่างเคร่งครัด	5.00	5	0.00	0.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
เฉลี่ยรวม		5.00	5.00	0.00	0.32	มากที่สุด	สอดคล้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.18 พบว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องหน้าที่รับผิดชอบของนักเรียนในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2554 สอดคล้องกัน และมีระดับความเหมาะสมมากที่สุด จำนวน 11 ข้อ ดังนี้

- ข้อที่ 1. ปฏิบัติตามข้อตกลงและระเบียบที่จัดทำไว้กับสถานประกอบการและสถานศึกษา
- ข้อที่ 2. รับผิดชอบต่องานที่มอบหมาย
- ข้อที่ 3. เรียนรู้ระเบียบ สร้างกิจนิสัยในการทำงาน
- ข้อที่ 4. เรียนรู้วิธีการทำงานเป็นทีม มีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน
- ข้อที่ 5. เข้าเรียนรายวิชาในสถานศึกษาตามวัน เวลาที่กำหนด
- ข้อที่ 6. เข้าฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ตามวัน เวลาที่กำหนด
- ข้อที่ 7. ลงทะเบียนรายวิชาและชำระเงินตามระเบียบของสถานศึกษา
- ข้อที่ 8. ทำสัญญาการฝึกอาชีพกับสถานประกอบการ
- ข้อที่ 9. รับทราบข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษาและสถานประกอบการ
- ข้อที่ 10. ขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนกับสถานศึกษา
- ข้อที่ 11. รักษาความลับของสถานประกอบการอย่างเคร่งครัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.18 แสดงค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยม ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ระดับความเหมาะสม และความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องหน้าที่รับผิดชอบของผู้ปกครอง

ข้อ ที่	รายการ	มัธ ฐาน	ฐ าน นิ ยม	ผลต่าง ระหว่าง มัธฐานกับ ฐานนิยม	ค่าพิสัย ระหว่าง ควอไทล์	ระดับ ความ เหมาะสม	ความ สอดคล้อง ของ ผู้ เชี่ยวชาญ
1.	ให้การสนับสนุนให้นักเรียนได้เรียนและฝึกปฏิบัติได้อย่างเต็มที่	5.00	5	0.00	0.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
2.	ติดต่อประสานงานกับสถานศึกษาและสถานประกอบการ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลกัน	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
3.	ควรเปลี่ยนทัศนคติใหม่ มองการอาชีพของบุตรหลานมากกว่าการเรียนที่มุ่งแต่เรียนทฤษฎี	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
4.	ทำประกันชีวิตหรือประกันอุบัติเหตุให้แก่ นักเรียน	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
5.	ให้ความร่วมมือสนับสนุนด้านการเงินแก่นักเรียน	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
6.	ไม่ฟ้องร้องหรือกล่าวโจมตีสถานประกอบการ เมื่อนักเรียนประสบอุบัติเหตุหรือเสียชีวิตในการฝึกอาชีพ	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
7.	เข้าร่วมปฐมนิเทศตามที่สถานศึกษาหรือสถานประกอบการกำหนด	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
8.	ยินยอมในการทำสัญญาการฝึกอาชีพระหว่างนักเรียนกับสถานประกอบการ ให้การสนับสนุนให้นักเรียนได้เรียนและฝึกปฏิบัติได้อย่างเต็มที่	5.00	5	0.00	1.00	มากที่สุด	สอดคล้อง

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการ	มัธย ฐาน	ฐาน นิยม	ผลต่าง ระหว่าง มัธยฐานกับ ฐานนิยม	ค่าพิสัย ระหว่าง ควอไทล์	ระดับ ความ เหมาะสม	ความ สอดคล้อง ของ ผู้เชี่ยวชาญ
9.	ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษา และสถานประกอบการ ให้การจัดกิจกรรม	5.00	5	0.00	0.00	มากที่สุด	สอดคล้อง
เฉลี่ยรวม		4.78	5.00	-0.22	0.64	มากที่สุด	สอดคล้อง

จากตารางที่ 4.19 พบว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนว โน้มการจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีในภาคใต้ เรื่องหน้าที่รับผิดชอบของผู้ปกครองในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2554 สอดคล้องกัน และมีระดับความเหมาะสมมากที่สุด จำนวน 9 ข้อ ดังนี้

ข้อที่ 1. ให้การสนับสนุนให้นักเรียนได้เรียนและฝึกปฏิบัติได้อย่างเต็มที่

ข้อที่ 2. ติดต่อประสานงานกับสถานศึกษาและสถานประกอบการ เพื่อแลกเปลี่ยน

ข้อมูลกัน

ข้อที่ 3. ควรเปลี่ยนทัศนคติใหม่ มองการอาชีพของบุตรหลานมากกว่าการเรียน

ที่มุ่งแต่เรียนทฤษฎี

ข้อที่ 4. ทำประกันชีวิตหรือประกันอุบัติเหตุให้แก่ นักเรียน

ข้อที่ 5. ให้ความร่วมมือสนับสนุนด้านการเงินแก่นักเรียน

ข้อที่ 6. ไม่ฟ้องร้องหรือกล่าว โจมตีสถานประกอบการ เมื่อนักเรียนประสบอุบัติเหตุหรือ

เสียชีวิตในการฝึกอาชีพ

ข้อที่ 7. เข้าร่วมปฐมนิเทศตามที่สถานศึกษาหรือสถานประกอบการกำหนด

ข้อที่ 8. ยินยอมในการทำสัญญาการฝึกอาชีพระหว่างนักเรียนกับสถานประกอบการ

ให้การสนับสนุนให้นักเรียนได้เรียนและฝึกปฏิบัติได้อย่างเต็มที่

ข้อที่ 9. ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาและสถานประกอบการให้การจัดกิจกรรม

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง แนวโน้มการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ โดยศึกษาเกี่ยวกับ ด้านสถานศึกษา ด้านสถานประกอบการ ด้านนักเรียนและผู้ปกครอง โดยใช้เทคนิคเดลฟาย ซึ่งบทนี้ผู้วิจัยกล่าวถึง สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาแนวโน้มการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับด้านสถานประกอบการ สถานศึกษา นักเรียนและผู้ปกครอง

5.1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

5.1.2.1 ประชากร

เป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีบทบาทมีความรู้ มีประสบการณ์ ด้านการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จากสถานศึกษา และจากสถานประกอบการในภาคใต้ โดยให้ผู้ที่ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 คนเสนอผู้เชี่ยวชาญจากสถานประกอบการ จำนวน 3 คน และจากสถานศึกษา จำนวน 3 คน รวมผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด จำนวน 60 คน

5.1.2.2 กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญที่ถูกเสนอชื่อเข้ามามากที่สุดเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 36 คน

5.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ เป็นเครื่องมือวิจัยตามเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ประกอบด้วยแบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 รอบ

รอบที่ 1 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended Form) เพื่อให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ดังนี้

1. สถานประกอบการ
2. สถานศึกษา
3. นักเรียนและผู้ปกครอง

- รอบที่ 2 เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ให้นำหนักคะแนน ดังนี้
- 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด
- 4 หมายถึง เหมาะสมมาก
- 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง
- 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย
- 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

รอบที่ 3 ที่มีข้อความเหมือนกับแบบสอบถามรอบที่ 2 เพียงแต่เพิ่มคำถามฐาน คำพิสัยระหว่างควอไทล์ ตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญท่านนั้น ๆ ตอบในรอบที่ 2 ลงไป และเพิ่มช่องเหตุผลสำหรับในกรณีที่คำตอบเดิมของผู้เชี่ยวชาญแตกต่างจากความคิดเห็นของกลุ่ม

5.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำส่งและรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดทุกรอบ โดยนำส่งและขอรับด้วยตนเอง บางส่วนสำหรับผู้เชี่ยวชาญที่อยู่ในจังหวัดสงขลา สำหรับผู้เชี่ยวชาญที่อยู่ในจังหวัดอื่น ๆ โดยดำเนินการดังนี้

1. นำหนังสือจากงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ข้อมูลในการวิจัย เพื่อแจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยพร้อมทั้งขอความสมัครใจในการร่วมเป็นผู้เชี่ยวชาญ สำหรับการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟายครั้งนี้
2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามรอบที่ 1 ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ให้ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็น จำนวน 36 ฉบับ จัดส่งและเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองจากผู้เชี่ยวชาญที่อยู่ในเขตจังหวัดสงขลา ส่วนผู้เชี่ยวชาญที่อยู่จังหวัดอื่น ๆ ได้นำส่งและรับกลับทางไปรษณีย์ ได้รับคืน 25 ฉบับ
3. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามรอบที่ 2 ซึ่งเป็นการรวบรวมความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบสอบถามในรอบที่ 1 แล้วนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 25 ท่าน เพื่อจัดลำดับความสำคัญของแต่ละข้อความ โดยจัดส่งและเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองจากผู้เชี่ยวชาญที่อยู่ในเขตจังหวัดสงขลา ส่วนผู้เชี่ยวชาญที่อยู่จังหวัดอื่น ๆ นำส่งและรับกลับทางไปรษณีย์ ได้รับคืน 25 ฉบับ
4. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามรอบที่ 3 ให้กับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม จำนวน 25 ฉบับ เพื่อต้องการให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญได้ทราบผลการตอบแบบสอบถามในรอบที่ 2 ที่เกี่ยวกับความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ โดยให้แต่ละท่านได้มีโอกาสตรวจคำตอบของตนเองและยืนยันการตัดสินใจอีกครั้ง แบบสอบถามรอบที่ 3 นี้จะมีข้อความเหมือนกับแบบสอบถามรอบที่ 2

เพียงแต่เพิ่มตำแหน่งคำมัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ตำแหน่งที่ผู้เชี่ยวชาญท่านนั้น ๆ ตอบในรอบที่ 2 รวมทั้งเพิ่มช่องเหตุผล นำส่งและรับกลับทางไปรษณีย์ ได้รับคืน 25 ฉบับ

5.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามในรอบที่ 1 ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิดให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และทำการวิเคราะห์เนื้อเรื่อง (Content Analysis) จากคำตอบรอบที่ 1 นำมาสร้างเป็นแบบสอบถามรอบที่ 2 ในแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จากคำตอบรอบที่ 2 นำมาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ แล้วแสดงค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และตำแหน่งที่ผู้เชี่ยวชาญท่านนั้น ๆ ตอบในรอบที่ 2 ของแต่ละข้อความเป็นแบบสอบถามรอบที่ 3 จากคำตอบรอบที่ 3 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และผลต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยมในการวิเคราะห์ค่าสถิติดังกล่าวในรอบที่ 2 และรอบที่ 3 ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistical Package for the Social Sciences/Personal Computer Plus)

5.1.6 ผลการวิจัย

ผลการวิจัยจำแนกตามกรอบแนวคิดของการวิจัยและข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญที่ตอบแบบสอบถามสรุปได้ดังนี้

ด้านสถานศึกษา

แนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ด้านสถานศึกษาที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและ การนิเทศ

1. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก แนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ด้านสถานศึกษาเกี่ยวกับการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ สถานศึกษาจะต้องจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริหารการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีสำนักงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นสัดส่วนในสถานศึกษา มีเครื่องมือติดต่อสื่อสาร มีพาหนะใช้ในการติดต่อประสานงานนิเทศติดตามผล จะต้องมีการคอมพิวเตอร์สำหรับเก็บข้อมูลและจัดทำเอกสาร มีบุคลากรประจำสำนักงาน

2. การนิเทศ แนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ด้านสถานศึกษาเกี่ยวกับการนิเทศ ที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ สถานศึกษาจัดให้มีหน่วยงานทำการนิเทศและติดตามผลการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีทั้งในสถานประกอบการ มีแผนงานโครงการนิเทศติดตามผลการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จัดบุคลากรรับผิดชอบการนิเทศชัดเจน หลังจากการนิเทศจะต้องรายงานผลการนิเทศต่อสถานศึกษาทุกครั้ง

ด้านสถานประกอบการ

แนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ด้านสถานประกอบการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ คุณสมบัติของสถานประกอบการ และคุณสมบัติของผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึก

1. คุณสมบัติของสถานประกอบการ แนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ด้านสถานประกอบการเกี่ยวกับคุณสมบัติของสถานประกอบการที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ มีสภาพบรรยากาศในการทำงานที่ดี เหมาะสมที่จะฝึกอบรมซัดเกล้ากจิณสัยของนักเรียน มีระบบความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน มีครูฝึกที่ควบคุมดูแลนักเรียนได้ทุกคน มีความพร้อมด้านบุคลากร มีความต้องการร่วมมือกับสถานศึกษา ต้องการพัฒนาศูนย์กลางของตน มีบุคลากรที่อยากพัฒนาตนเอง

2. คุณสมบัติของผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึก แนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ด้านสถานประกอบการเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึกที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ เป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญและประสบการณ์ในการสอนและฝึกนักเรียน เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมจรรยาบรรณครูที่ได้รับความเห็นชอบจากสถานศึกษา เป็นผู้ที่มีจรรยาบรรณวิชาชีพในงานอาชีพที่ดำรงอยู่ ได้รับความเห็นชอบจากสถานประกอบการหรือสมาคมวิชาชีพ มีความรู้ความเข้าใจในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นอย่างดี มีเทคนิคการสอนงานและจิตวิทยาการเรียนรู้ มีความสามารถประเมินผล สรุปผล การฝึกอาชีพนักเรียนได้ สามารถเข้าประชุมสัมมนาร่วมกับสถานศึกษา มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ

ด้านนักเรียนและผู้ปกครอง

แนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ด้านนักเรียน และผู้ปกครองที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ การเข้าเรียน คุณสมบัติของนักเรียน หน้าที่รับผิดชอบของนักเรียน หน้าที่รับผิดชอบของผู้ปกครอง

1. การเข้าเรียน แนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ด้านนักเรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับการเข้าเรียนที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือข้อ เป็นนักเรียนทั้งของสถานศึกษา และสถานประกอบการ ทำสัญญาหรือข้อตกลงร่วมกันระหว่างนักเรียน ผู้ปกครอง สถานประกอบการ และสถานศึกษาในการดำเนินการเรียนระบบทวิภาคี เข้าเรียนและฝึกอาชีพ ครบตามหลักสูตรตั้งใจเรียน ตั้งใจฝึกอาชีพ ตรงต่อเวลา ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานศึกษาและสถานประกอบการระหว่างการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ เหมือนกับพนักงาน

2. คุณสมบัติของนักเรียน แนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ด้านนักเรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณสมบัติของนักเรียนที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือข้อ จบวุฒิการศึกษาตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ ผ่านการทดสอบความถนัดทางวิชาชีพที่จะเข้าเรียน มีสุขภาพบุคลิกภาพ ร่างกายเหมาะสมกับงานอาชีพ สามารถฝึกปฏิบัติได้ตามสภาพจริง เช่น สถานที่ช่วงระยะเวลา ฯลฯ มีความรับผิดชอบ ระเบียบวินัยซื่อสัตย์และตรงต่อเวลา มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนระบบทวิภาคี มีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปี ไม่เป็นโรคที่ส่งคมรังเกียจ หรือติดยาเสพติด มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพที่เลือก

3. หน้าที่รับผิดชอบของนักเรียน แนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ด้านนักเรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับหน้าที่รับผิดชอบของนักเรียนที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือปฏิบัติตามข้อตกลงและระเบียบที่จัดทำไว้กับสถานประกอบการและสถานศึกษา รับผิดชอบต่องานที่มอบหมาย เรียนรู้ระเบียบ สร้างกิจนิสัยในการทำงาน เรียนรู้วิธีการทำงานเป็นทีม มีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน เข้าเรียนรายวิชาในสถานศึกษาตามวัน เวลาที่กำหนด เข้าฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ตามวัน เวลาที่กำหนด ลงทะเบียนรายวิชาและชำระเงินตามระเบียบของสถานศึกษา ทำสัญญาการฝึกอาชีพกับสถานประกอบการ รับทราบข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษา และสถานประกอบการ ขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนกับสถานศึกษา รักษาความลับของสถานประกอบการอย่างเคร่งครัด

4. หน้าที่รับผิดชอบของผู้ปกครอง แนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ด้านนักเรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับหน้าที่รับผิดชอบของผู้ปกครองที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือให้การสนับสนุนให้นักเรียนได้เรียนและฝึกปฏิบัติได้อย่างเต็มที่ คิดต่อประสานงานกับสถานศึกษาและสถานประกอบการ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลกัน ควรเปลี่ยนทัศนคติใหม่ มองการอาชีพของบุตรหลานมากกว่าการเรียนที่มุ่งแต่เรียนทฤษฎี ทำประกันชีวิตหรือประกันอุบัติเหตุให้แก่เด็กเรียน ให้ความร่วมมือสนับสนุนด้านการเงินแก่เด็กเรียน ไม่ฟ้องร้องหรือกล่าวโจมตีสถานประกอบการเมื่อนักเรียนประสบอุบัติเหตุหรือเสียชีวิตในการฝึกอาชีพ เข้าร่วมปฐมนิเทศตามที่สถานศึกษาหรือสถานประกอบการกำหนด ยินยอมในการทำสัญญาการฝึกอาชีพระหว่างนักเรียนกับสถานประกอบการ ให้การสนับสนุนให้นักเรียนได้เรียนและฝึกปฏิบัติได้อย่างเต็มที่ ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาและสถานประกอบการให้การจัดกิจกรรม

5.2 อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟาย ซึ่งเป็นการศึกษาแนวคิดจากผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ ฉะนั้นเพื่อให้การอภิปรายอยู่ในกรอบที่ต้องการจึงได้นำแนวคิดของผู้เชี่ยวชาญในรอบสุดท้ายของการวิจัยที่สอดคล้องกันและมีระดับความเหมาะสมมากที่สุด เป็นหลักในการอภิปรายผลดังนี้

ด้านสถานศึกษา

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นถึงแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ ด้านสถานศึกษาในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2554 สอดคล้องกันและระดับความเหมาะสมมากที่สุด คือ การจัดตั้งอำนาจความสะดวกและการนิเทศตามที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันและระดับความเหมาะสมมากที่สุดเรื่องการจัดตั้งอำนาจความสะดวกคือ สถานศึกษาจะต้องจัดตั้งอำนาจความสะดวกในการบริหารการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีสำนักงานเป็นสัดส่วนในสถานศึกษา มีเครื่องมือติดต่อสื่อสาร มีพาหนะในการติดต่อประสานงานนิเทศการติดตามผล มีเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับเก็บข้อมูลและจัดทำเอกสาร มีบุคลากรประจำสำนักงาน จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวอาจเป็นเพราะการจัดตั้งอำนาจความสะดวกของสถานศึกษา จะส่งให้การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากสถานศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการจัด อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สถานศึกษามีหน้าที่โดยตรงในการพัฒนากำลังคน จึงจำเป็นต้องจัดตั้งอำนาจความสะดวกที่มีความพร้อมค่อนข้างมากกว่าการจัดการศึกษาในระบบปกติ ซึ่งสถานศึกษามีการติดต่อประสานงานกับสถานประกอบการ มีการนิเทศติดตาม การใช้เครื่องมือติดต่อสื่อสาร การใช้ยานพาหนะสำหรับการประสานงานกับสถานประกอบการและการนิเทศติดตาม การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับเก็บข้อมูลและจัดทำเอกสารเป็นสิ่งที่ต้องใช้ นอกจากนั้นแล้วสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านี้ยังส่งผลให้เกิดความเชื่อมั่นแก่สถานประกอบการ นักเรียน และผู้ปกครอง จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญข้างต้นสอดคล้องกับ ณรงค์ ไทยทอง (2541 : 44-45) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่ส่งผลกระทบต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีว่า ปัจจัยที่เอื้ออำนวยในการดำเนินงานในสถานศึกษาควรมีการสนับสนุนปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้ คือ สำนักงานเป็นสัดส่วน สะดวกต่อการติดต่อประสานงาน มีเครื่องใช้สำนักงาน วัสดุอุปกรณ์ในการอำนวยความสะดวกและยานพาหนะสำหรับใช้ในการติดต่อประสานงานและการนิเทศ และยังสอดคล้องกับศูนย์นิเทศอาชีวศึกษาภาคใต้ (2543 : 23-24) อธิบายว่า ในสถานศึกษาถึงแม้จะมีบุคลากรที่มีคุณภาพ มีความสามารถ มีการวางแผน มีการเตรียมงานที่ดีแล้ว ก็ยังไม่เพียงพอที่จะให้งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสำเร็จได้ด้วยดี ควรจะมีปัจจัยต่าง ๆ สนับสนุนดังนี้ สำนักงาน ควรจะมีสำนักงานที่เป็นสัดส่วน สามารถติดต่อประสานงานได้ง่ายมีห้องรับแขก โต๊ะ เก้าอี้ สำหรับการดำเนินงานอย่างเหมาะสมและเพียงพอ

เครื่องใช้และวัสดุสำนักงานเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกให้การทำงานมีความคล่องตัว รวดเร็วขึ้น เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ดีดธรรมดา และเครื่องพิมพ์ดีดไฟฟ้า โทรศัพท์ภายใน สถานศึกษา โทรศัพท์ภายนอกสถานศึกษา สามารถติดต่อได้ทั้งภายในจังหวัดและนอกจังหวัด โทรสาร วิทยุสื่อสาร วัสดุสำนักงาน เช่น กระดาษ ขางลบ ดินสอ กระดาษกาว เครื่องเย็บกระดาษ ฯลฯ มีใช้อย่างเพียงพอ ยานพาหนะเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก เพราะบางครั้ง การติดต่อประสานงาน หรือการนิเทศ ถ้าได้ยื่นแต่เสียงพูดหรือได้อ่านแต่ข้อความนั้น คงจะเป็นส่วนกระตุ้นให้ประสบผลสำเร็จได้น้อย การติดต่อโดยใช้ยานพาหนะนำพาผู้ประสานงานไปได้พบพูดคุย จะส่งผลให้เกิดความแน่นอน รวดเร็วและสร้างสัมพันธภาพอันดีระหว่างผู้ประสานงานด้วยกัน ดังนั้น งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ควรจะมียานพาหนะดังนี้ รถยนต์นั่ง 4 คนขึ้นไป (เดินทางระยะไกล) โดยสามารถใช้ได้ตลอดเวลาในเวลาราชการพร้อมพนักงานขับรถ รถจักรยานยนต์สำหรับใช้ติดต่อประสานในระยะใกล้

และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญยังมีความคิดเห็นสอดคล้องกันและระดับความเหมาะสมมากที่สุด ในเรื่องการนิเทศ คือ สถานศึกษาจัดให้มีหน่วยงานนิเทศ และติดตามผลการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานประกอบการด้วย มีแผนงาน โครงการนิเทศติดตามผลการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จัดให้มีบุคลากรรับผิดชอบการนิเทศชัดเจน และหลังจากการนิเทศจะต้องรายงานผลการนิเทศต่อสถานศึกษาทุกครั้ง ซึ่งคงเป็นเพราะถ้าสถานศึกษาจัดให้มีหน่วยงานการนิเทศและติดตามผลการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีไว้ในสถานประกอบการ จะทำให้สถานประกอบการได้มีส่วนร่วมในการแนะนำ ชี้แนะแก้ปัญหาให้กับนักเรียนส่งผลให้มีการนิเทศติดตามผลได้อย่างใกล้ชิด ส่วนในเรื่องมีแผนงาน โครงการนิเทศติดตามผลการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จัดให้มีบุคลากรรับผิดชอบการนิเทศชัดเจน และมีการรายงานผลการนิเทศทุกคร้้งนั้น จะส่งผลให้สถานศึกษาสามารถควบคุมติดตาม ป้องกันและแก้ปัญหา การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ มงคล วงศ์อนุ (2540 : 38) การนิเทศ คือ การแก้ปัญหา ควรเป็นกระบวนการที่ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องไม่ใช้นิเทศครั้งเดียวแล้วหยุดไป ควรติดตามผลและประเมินผลเพื่อเร่งรัดพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ด้านสถานประกอบการ

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นถึงแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ ด้านสถานประกอบการในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2554 สอดคล้องกันและมีระดับความเหมาะสมมากที่สุด คือ คุณสมบัติของผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึก และคุณสมบัติของสถานประกอบการ

คุณสมบัติของผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึก ผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันและมีระดับความเหมาะสมมากที่สุด คือ เป็นผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญและมีประสบการณ์ในการสอน และฝึกนักเรียน มีความรู้ความเข้าใจในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นอย่างดี มีเทคนิค

การสอนงานและจิตวิทยาการมีจรรยาบรรณครูที่ได้รับความเห็นชอบจากสถานศึกษา มีจรรยาบรรณวิชาชีพในงานอาชีพที่ดำรงอยู่ได้รับความเห็นชอบจากสถานประกอบการหรือ สมาคมวิชาชีพ มีเรียนรู้ มีความสามารถประเมินผลสรุปผลการฝึกอาชีพ มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ และสามารถเข้าประชุมสัมมนา ร่วมกับสถานศึกษา อาจเนื่องจากผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึกก็นับไว้ว่าเป็นครูของนักเรียนอีกคนหนึ่ง ฉะนั้นการเป็นครูจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ นอกจากนี้มีภาระหน้าที่ในการสอนแล้วยังต้องเป็นที่ปรึกษาช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ต้องมีจรรยาบรรณ ซึ่งตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพครู ครูสภาได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพไว้ 12 ข้อ คือ ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ, ตัดสินใจ ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน, มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตาม ศักยภาพ, พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง, พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มี ประสิทธิภาพอยู่เสมอ, จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลลวาทที่เกิดแก่ผู้เรียน, รายงาน ผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างมีระบบ, ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน, ร่วมมือกับผู้อื่น ในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์, ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน, แสวงหาและใช้ข้อมูล ข่าวสารในการพัฒนา, สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ และจรรยาบรรณครู พ.ศ. 2539 9 ข้อ คือ ครูต้องรักและเมตตาศิษย์ โดยให้เอาใจใส่ช่วยเหลือส่งเสริม ให้กำลังใจในการ ศึกษาเล่าเรียนแก่ศิษย์โดยเสมอหน้า, ครูต้องอบรม สั่งสอน ฝึกฝน สร้างเสริมความรู้ ทักษะและ นิสสัยที่ถูกต้องดีงาม ให้เกิดแก่ศิษย์อย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ, ครูต้องประพฤติ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ, ครูต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ ต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์และสังคมของศิษย์, ครูต้องไม่แสวงหาประโยชน์ อันเป็นอามิสสินจ้างจากศิษย์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ และไม่ใช่ให้ศิษย์กระทำการใด ๆ อันเป็นการหาประโยชน์ให้แก่ตนโดยมิชอบ, ครูย่อมพัฒนาตนเองทั้งทางในด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพและวิสัยทัศน์ ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิชาการ เศรษฐกิจ สังคมและการเมือง อยู่เสมอ, ครูย่อมรักและศรัทธาในวิชาชีพครูและเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพครู, ครูพึง ช่วยเหลือเกื้อกูลครูและชุมชนในทางสร้างสรรค์, ครูพึงประพฤติ ปฏิบัติตน เป็นผู้นำในการอนุรักษ์ และพัฒนาภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2544 : 4-74) นอกจากนั้น มงคล วงศ์อนุ (2540 : 22) ได้อธิบายว่าความร่วมมือการฝึกงานของนักเรียนนักศึกษาจะเกิดขึ้นได้ บุคลากรในสถานประกอบการมีลักษณะดังนี้ มีเจตคติที่ดีต่อสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจ ในความร่วมมือ มีความพร้อมที่จะให้นักเรียนเข้าฝึกงาน มีความสนใจในความร่วมมือและ ศูนย์นิเทศอาชีวศึกษภาคใต้ (2542 : 9) ได้อธิบายว่า เพื่อให้บรรลุความวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ครูฝึกของสถานประกอบการจะมีคุณสมบัติดังนี้ ได้รับการตรวจสอบความสามารถในด้านอาชีพ มาแล้ว จากสถานประกอบการหรือสมาคมวิชาชีพ, ได้รับการประกาศนียบัตรวิชาชีพในสาขานั้น หรือ ได้รับใบอนุญาตประกอบอาชีพ, ได้รับมอบหมายจากสถานประกอบการ โดยความเห็นชอบของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถานศึกษาที่ให้ความร่วมมือในสาขานั้น ๆ, มีความมุ่งมั่นที่จะสอนวิชาชีพฝึกฝนอบรม เขาชวนให้เป็นคนดี มีทักษะในการประกอบอาชีพ, มีความรู้เกี่ยวกับวิธีสอนปฏิบัติ และเข้าใจเด็กวัยรุ่นตามสมควร, กรมอาชีวศึกษาควรจะหาทางแต่งตั้งท่านเหล่านั้นเป็นอาจารย์พิเศษ หรืออาจารย์เกียรติคุณในโอกาสต่อไป

คุณสมบัติของสถานประกอบการ ผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันและมีระดับความเหมาะสมมากที่สุด คือ มีสภาพบรรยากาศในการทำงานที่ตีเหมาะสมที่จะฝึกอบรมขัดเกลากิจกรรมของนักเรียน มีระบบความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน มีครูฝึกที่ควบคุมดูแลนักเรียนได้ทุกคน มีความพร้อมด้านบุคลากร มีความต้องการร่วมมือกับความต้องการร่วมมือกับสถานศึกษา ต้องการพัฒนาบุคลากร อาจเนื่องจากสถานประกอบการเปรียบเสมือนสถานศึกษาแห่งที่สอง ที่นักเรียนจะต้องใช้เวลาในการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดทั้งหลักสูตร ซึ่งสภาพของสถานประกอบการจะส่งผลต่อการเกิดการเรียน และกิจกรรมของนักเรียน ศูนย์อาชีวศึกษาภาคใต้กำหนดเกณฑ์การพิจารณาเบื้องต้นลักษณะของสถานประกอบการไว้ดังนี้ เป็นสถานประกอบการที่มั่นคง ซึ่งได้ดำเนินการกิจการมาแล้วเป็นเวลานานพอสมควร (ไม่ควรต่ำกว่า 3 ปี), เป็นสถานประกอบการซึ่งประกอบธุรกิจ เกี่ยวข้องกับหลักสูตรวิชาชีพโดยตรง, มีภาพพจน์การประกอบธุรกิจที่ดีในสายตาของประชาชนหรือลูกค้าที่รับบริการหรือเป็นผู้บริโภค, เห็นได้ชัดว่ามีการบริหารธุรกิจอย่างมีระบบ มีสายการบังคับบัญชา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านบุคลากร, เป็นธุรกิจที่เปิดเผย ผู้ประสานงานจากสถานศึกษาสามารถที่จะเข้าออกสถานประกอบการได้ง่าย, เคยให้การสนับสนุนการจัดการศึกษามาบ้างแล้ว ไม่ว่าจะเป็นการให้นักศึกษาฝึกงาน เปิดให้นักศึกษาดูงาน, การคมนาคมสะดวกปลอดภัย มีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่พร้อมสมบูรณ์พอสมควร, มีเจ้าหน้าที่ บุคลากรจำนวนพอสมควร ไม่น่าจะมีปัญหาหนักให้พนักงานบางส่วนเข้าร่วมโครงการ, สถานประกอบการดังกล่าวนั้นจัดระบบการทำงานที่มีระเบียบ มีความปลอดภัยในการทำงานสูง และมีสิ่งแวดล้อมดี, สถานประกอบการมีการปฏิบัติงานที่หลากหลาย น่าที่จะช่วยให้ผู้เรียนในโครงการได้ฝึกทักษะอย่างครบถ้วนได้, ประกอบธุรกิจช่วงเวลากลางวัน (อาจมีทำล่วงเวลาบ้างเป็นบางช่วง) ไม่ได้ทำงานเป็นกะทั้งกลางวันกลางคืน, ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของสถานประกอบการดังกล่าวเห็นได้ชัดว่าประสบความสำเร็จในระดับดีพอสมควร, เป็นสถานประกอบการที่เห็นได้ชัดว่ามีการพัฒนาอยู่เสมอไม่ว่าจะเป็นในด้านบุคลากร เครื่องมือเครื่องใช้ที่ทันสมัย, น่าจะเป็นสถานประกอบการที่สามารถร่วมมือกันจัดการศึกษายืดยาวต่อไปในวันข้างหน้าได้ และจุดเน้นที่จะต้องพิจารณาสถานประกอบการ คือ มาตรฐานในการดำเนินงาน การจัดการกิจการบริหารความสามารถที่จะสนับสนุนการศึกษา ความร่วมมืออื่น ๆ ที่เคยดำเนินการมา (ศูนย์นิเทศอาชีวศึกษาภาคใต้. 2543 : 4-7) และยังได้สอดคล้องกับสำนักงานโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (2541 : 13) อธิบายว่า สถานประกอบการที่ร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ต้องตระหนักว่าเป็นเสมือนสถานศึกษาแห่งที่ 2 ของนักเรียนและมีความพร้อมดังต่อไปนี้คือ เป็นผู้ประกอบกิจการที่ดำเนินการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฝึกอาชีพได้, มีความพร้อมในการฝึกอาชีพตามสาขาวิชาชีพนั้น, สามารถจัดให้มีผู้ควบคุมการฝึก และครูฝึก ทำหน้าที่ประสานงาน ดูแล การฝึกและการสอนอาชีพให้แก่นักเรียนได้, สามารถจัด สิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการฝึกอาชีพได้, สามารถจัดการฝึกอาชีพได้ตลอดระยะเวลา 3 ปี หรือ จนจบหลักสูตร ปวช., สามารถจัดส่งบุคลากรเข้าร่วมประชุมสัมมนากับสถานศึกษาได้, สามารถ จัดสวัสดิการ ตลอดจนมาตรการเกี่ยวกับสวัสดิภาพให้แก่นักเรียนที่เข้ารับการฝึกได้, อยู่ในทำเล ที่สามารถติดต่อได้สะดวก และศูนย์นิเทศอาชีวศึกษภาคใต้ (2542 : 13) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของ สถานประกอบการไว้ดังนี้ ร่วมสอบคัดเลือกผู้สนใจ เพื่อเข้าร่วมโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ให้มีคุณสมบัติและจำนวนตามเกณฑ์ และปริมาณที่กำหนดไว้, จัดการให้ผู้เรียนในโครงการ เข้าทำงานในหน่วยงานตามความเหมาะสม โดยมีสถานภาพเป็นพนักงานคนหนึ่งของ สถานประกอบการอย่างสมบูรณ์ จัดการให้มีอยู่ควบคุมดูแล และเป็นพี่เลี้ยงแก่นักศึกษาที่เข้าร่วม โครงการซึ่งเข้าฝึกอาชีพในสถานประกอบการระยะเริ่มต้น, ส่งเสริมให้มีการฝึกอบรม การถ่ายทอด ความรู้ทางวิชาการ การฝึกหัดทักษะในงานวิชาชีพ ให้กับนักเรียนที่เข้าร่วมในโครงการ ตามที่ระบุ ไว้ในรายการงานสำหรับรายวิชาต่าง ๆ, จัดให้มีการวัดและประเมินผลสมรรถภาพการปฏิบัติงาน ของผู้เรียน ทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ, ประสานงานกับสถานศึกษาในการควบคุมดูแล แก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียน ความประพฤติของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ, ทำสัญญา การฝึกอาชีพกับนักเรียน โดยได้รับความยินยอมจากบิดาและมารดา หรือผู้ปกครอง, ออกใบรับรอง การผ่านงานให้นักเรียน เมื่อสิ้นสุดการฝึกและสำเร็จการศึกษา

ด้านนักเรียนและผู้ปกครอง

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นถึงแนวโน้ม การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ ด้านนักเรียนและผู้ปกครองในช่วงปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2554 สอดคล้องกันและมีระดับความเหมาะสมมากที่สุด เกี่ยวกับเรื่องหน้าที่รับผิดชอบของ นักเรียน คุณสมบัติของนักเรียน หน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ปกครองและการเข้าเรียน

หน้าที่รับผิดชอบของนักเรียน ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันและมีระดับ ความเหมาะสมมากที่สุด คือ ปฏิบัติตามข้อตกลงและระเบียบที่จัดทำไว้กับสถานประกอบการและ สถานศึกษา รับผิดชอบงานที่มอบหมาย เรียนรู้ระเบียบ สร้างกิจนิสัยในการทำงาน เรียนรู้วิธีการ ทำงานเป็นทีม มีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน เข้าเรียนรายวิชาในสถานศึกษาตามวัน เวลา ที่กำหนด เข้าฝึกอาชีพในสถานประกอบการตามวัน เวลาที่กำหนด ลงทะเบียนรายวิชาและชำระเงิน ตามระเบียบของสถานศึกษา ทำสัญญาการฝึกอาชีพกับสถานประกอบการ รับทราบข้อมูลข่าวสาร ของสถานศึกษาและสถานประกอบการ ขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนกับสถานศึกษารักษาความลับของ สถานประกอบการอย่างเคร่งครัด ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญอาจเนื่องจากนักเรียนอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี จะต้องมีความรับผิดชอบสูงว่านักเรียนในระบบปกติเพราะจะต้องฝึกอาชีพทำงาน ร่วมกับสถานประกอบการต้องมีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ซึ่งเพื่อนร่วมงานใน

สถานประกอบการนั้นประกอบด้วย คนหลายระดับ มีวุฒิภาวะต่างกัน จะต้องรักษาความลับของสถานประกอบการ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของสถานประกอบการ นอกจากนี้จะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบ เข้าเรียนเข้าฝึกอาชีพตามวันเวลาที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของเพ็ญใจ ถันธารัตน์ (2540 : 115-116) พบว่า บทบาทหน้าที่ด้านนักเรียนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 9 ข้อ คือ นักเรียนต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ ของสถานศึกษาและสถานประกอบการอย่างเคร่งครัด, เข้าเรียนภาคทฤษฎี หลักการและการปฏิบัติเบื้องต้นตามรายวิชาที่สถานศึกษา สัปดาห์ละ 1 – 2 วันตลอดหลักสูตร, นักเรียนยอมรับคำแนะนำว่ากล่าวตักเตือนของผู้ควบคุมการฝึกหรือครูฝึกในสถานประกอบการด้วยความเต็มใจ, นักเรียนทุกคนต้องทำประกันชีวิต และอุบัติเหตุก่อนเข้าฝึกกับสถานประกอบการ, เมื่อทำสัญญาการฝึกอาชีพกับสถานประกอบการใด จะต้องเป็นนักเรียนประจำของสถานประกอบการนั้น ๆ จนกว่าจะสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร, ในการจบหลักสูตรนอกเหนือจากระเบียบการวัดผลและประเมินผล ปวช. 2538 แล้ว นักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจะต้องสอบผ่านมาตรฐานฝีมือด้วย, ฝึกภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ ตามที่หลักสูตรกำหนดสัปดาห์ละ 3-4 วัน ตลอดหลักสูตร, นักเรียนมีเวลาการฝึกภาคปฏิบัติที่สอดคล้องกันสถานประกอบการ โดยไม่มีการปิดเทอมตามสถานศึกษา แต่จะขอลาพักร้อนได้ตามกฎระเบียบของสถานประกอบการนั้น ๆ, นักเรียนจัดบันทึกการฝึกภาคปฏิบัติประจำวัน เพื่อเสนอให้ผู้ควบคุมการฝึก หรือครูฝึกในสถานประกอบการตรวจสอบและให้ความเห็นตามระยะเวลาที่กำหนด และสำนักโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (2536 : 3-5) ได้อธิบายถึงหน้าที่ของนักเรียน ดังนี้ นักเรียนจะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษาและสถานประกอบการโดยเคร่งครัด เข้ารับการฝึกและปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความตั้งใจ รักษาความลับของสถานประกอบการอย่างเคร่งครัด ยอมรับคำแนะนำว่ากล่าวตักเตือนของผู้ควบคุม หรือครูฝึกด้วยความเต็มใจ จัดบันทึกรายละเอียดการฝึกงาน เพื่อเสนอให้ผู้ควบคุมหรือครูฝึกได้ตรวจสอบ และให้ความเห็นตามระยะเวลาที่กำหนด ต้องฝึกงานในสถานประกอบการที่ได้ทำสัญญาการฝึกครั้งแรกตลอดหลักสูตร ต้องฝึกงานในสถานประกอบการที่ได้ทำสัญญาการฝึกครั้งแรกตลอดหลักสูตร แต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบของสถานศึกษาและสถานประกอบการ

คุณสมบัติของนักเรียน ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันและมีระดับความเหมาะสมมากที่สุด คือ จบวุฒิการศึกษาตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ ผ่านการทดสอบความถนัดทางวิชาชีพที่จะเข้าเรียนมีสุขภาพบุคลิกภาพ ร่างกายเหมาะสมกับอาชีพ สามารถฝึกปฏิบัติได้ตามสภาพจริง เช่น สถานที่ ช่วงระยะเวลา ฯลฯ มีความรับผิดชอบมีระเบียบวินัย ซื่อสัตย์และตรงต่อเวลามีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนระบบทวิภาคี มีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปี ไม่เป็นโรคที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพที่เลือก จากความคิดผู้เชี่ยวชาญเนื่องจากนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จะต้องฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ซึ่งมีสภาพการทำงานที่แตกต่างจากการศึกษาในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ ชนะ กสิถาร์ (2523 : ม.ป.ป.) ได้อธิบายว่า การส่ง

นักเรียนออกไปฝึกงานในสถานประกอบการ หลักการปฏิบัติในระบบนี้ควรคำนึงถึงและยึดถือเป็นแนวทางคือ เกี่ยวกับตัวผู้ฝึกงาน คือนักเรียน ต้องเต็มใจและประสงค์ที่จะฝึกงาน มีความรู้ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงานพอสมควร

หน้าที่รับผิดชอบของผู้ปกครอง ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันและมีระดับความเหมาะสมมากที่สุด คือ ให้การสนับสนุนให้นักเรียนได้เรียนและฝึกปฏิบัติได้อย่างเต็มที่ ติดต่oprสานงานกับสถานศึกษาและสถานประกอบการ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลกัน เปลี่ยนทัศนคติใหม่ มองการอาชีพของบุตรหลานมากกว่าการเรียนที่มุ่งแต่เรียนแต่ทฤษฎี ทำประกันชีวิตหรือประกันอุบัติเหตุให้แก่ นักเรียน ให้ความร่วมมือสนับสนุนด้านการเงินแก่นักเรียน ไม่ฟ้องร้องหรือกล่าวโจมตีสถานประกอบการเมื่อนักเรียนประสบอุบัติเหตุหรือเสียชีวิต ในการฝึกอาชีพเข้าร่วมปฐมนิเทศตามที่สถานศึกษาหรือสถานประกอบการกำหนดยินยอมในการทำสัญญาการฝึกอาชีพระหว่างนักเรียนกับสถานประกอบการให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาและสถานประกอบการในการจัดกิจกรรมคงเป็นเพราะผู้ปกครองนั้นเป็นผู้มีบทบาทที่จะช่วยสนับสนุนให้นักเรียน อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมีคุณภาพ ซึ่งจะต้องติดต่อประสานงานระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการเพื่อช่วยแก้ปัญหาและป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับตัวนักเรียนและการดำเนินงาน ซึ่งความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกับผลวิจัยของเพ็ญใจ คันธรัตน์ (2540 : 118) พบว่า บทบาทหน้าที่ด้านผู้ปกครองดังรายละเอียดดังนี้ ยินยอมให้นักเรียนในความปกครอง เข้ารับการฝึกภาคปฏิบัติตลอดหลักสูตรตามเงื่อนไขและข้อตกลงที่สถานศึกษาและสถานประกอบการกำหนด, ทำสัญญาการฝึกภาคปฏิบัติของนักเรียน กับสถานประกอบการที่สังกัด โดยความรับรู้ของสถานศึกษา, ให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นกับนักเรียน ในระหว่างเรียน, ผู้ปกครองนักเรียนจะต้องเข้าร่วมปฐมนิเทศพร้อมกับนักเรียนเพื่อรับทราบหลักเกณฑ์ของหลักสูตรที่สถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการจัด

การเข้าเรียน ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันและมีระดับความเหมาะสมมากที่สุด คือ เป็นนักเรียนทั้งสถานศึกษาและสถานประกอบการ ทำสัญญาหรือข้อตกลงหรือข้อตกลงร่วมกันระหว่างนักเรียนผู้ปกครองสถานประกอบการและสถานศึกษาในการดำเนินการเรียนระบบทวิภาคี เข้าเรียนและฝึกอาชีพครบตามหลักสูตร ตั้งใจเรียนตั้งใจฝึกอาชีพ ตรงต่อเวลา ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานศึกษาและสถานประกอบการระหว่างการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับเหมือนกับพนักงานจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญอาจเนื่องจากนักเรียนที่จะเข้าไปฝึกอาชีพในสถานประกอบการนั้นมีภาระหน้าที่รับมอบหมายงานให้ปฏิบัติ จึงต้องปฏิบัติตามข้อตกลงและระเบียบเหมือนพนักงาน ซึ่งสอดคล้องกับศูนย์อาชีวศึกษาภาคใต้ (2542 : 166) ได้กล่าวว่า นักเรียนจะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของสถานประกอบการ เสมอเหมือนกับพนักงานคนอื่น ๆ ในสถานประกอบการ จะต้องถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติงาน

และทำกิจกรรมต่าง ๆ ประจำเต็มเวลาตามคำสั่งหรือที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้างานหรือผู้บังคับบัญชา

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย กลุ่มผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ ตามกรอบแนวคิดผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

ข้อเสนอแนะสำหรับสถานศึกษา

สถานศึกษาจะต้องจัดให้มีหน่วยงานทำกรณีพิเศษในสถานประกอบการมีแผนงานโครงการพิเศษ มีบุคลากรรับผิดชอบชัดเจน มีการรายงานผลการพิเศษทุกครั้ง และการจัดตั้งอำนาจความสะดวกสถานศึกษาต้องจัดตั้งอำนาจความสะดวกในการบริหารการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีสำนักงานเป็นสัดส่วน มีเครื่องมือติดต่อสื่อสารมียานพาหนะในการติดต่อประสานงานและนิเทศติดตาม มีเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับเก็บข้อมูลและจัดทำเอกสาร จัดบุคลากรอยู่ประจำสำนักงาน

ข้อเสนอแนะ สำหรับสถานประกอบการ

สถานประกอบการควรจัดสภาพบรรยากาศในการทำงานให้ดี มีระบบความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานนักเรียนอย่างใกล้ชิดรวมถึงดูแลความปลอดภัยของนักเรียน จัดทำแผนการฝึกนักเรียนมีการประเมินผล สรุปผลการฝึกอาชีพ ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการประชุมสัมมนา

ข้อเสนอแนะสำหรับนักเรียนและผู้ปกครอง

นักเรียนต้องตั้งใจเรียน ตั้งใจฝึกอาชีพ ตรงต่อเวลา ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานศึกษา และสถานประกอบการ รับผิดชอบในงานที่มอบหมาย เรียนรู้สร้างกิจนิสัยที่ดีในการทำงาน และจะต้องรักษาความลับของสถานประกอบการ และผู้ปกครอง ต้องให้การสนับสนุนในการเรียนและการฝึกอาชีพ ติดต่อประสานงานกับสถานประกอบการและสถานศึกษา เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาารวมกัน ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาและสถานประกอบการในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวโน้มการจัดทำแผนการเรียนและแผนการฝึกอาชีพของนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
2. ควรศึกษาแนวโน้มความรับผิดชอบค่าใช้จ่ายให้การฝึกอาชีพของนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

บรรณานุกรม

- เกชา ลาวัลยะวัฒน์. 2536. “ระบบการฝึกช่างอุตสาหกรรมในเยอรมัน.” ครุศาสตร์เทคโนโลยี.
ปีที่ 1 : 19 – 27 : กันยายน.
- เกษม บุญอ่อน. 2522. “เดลฟาย เทคนิคในการวิจัย.” ครูปริทัศน์ 10 ตุลาคม 2522 : 26 – 28.
- จุมพล ภูถักทิวสิน. 2529. เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จุมพล ภูถักทิวสิน. 2529. เอกสารประกอบคำบรรยายเรื่อง เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย.
กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ฉวีวรรณ สุกรวัชรินทร์. 2535. “การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการการฝึกงานของ
นักศึกษาประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.”
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชนะ กลิการ์. 2523. แนวทางการจัดการเรียนการสอนวิชาช่างอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ :
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ชนิดา รักษ์พลเมือง. 2525. “การเลิกล้มกิจการของโรงเรียนราษฎร์สายสามัญ.” วารสาร
การศึกษาแห่งชาติ, 16 มิถุนายน – กรกฎาคม 2525 : 31 – 38.
- ณรงค์ ไทยทอง. 2541. การบริหารการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของ
วิทยาลัยเทคนิค เขตการศึกษา 2. ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- เทียนฉาย กิระนันท์. 2532. วิถีใหม่ในการจัดการศึกษาของชาติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญเนตร ห่องตรง. “แนวโน้มการจัดการอาชีวศึกษาเอกชนของสถานศึกษาเอกชน.” วิทยานิพนธ์
ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- ประยูร ศรีประสาธน์. 2532. “เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย.” วารสารการศึกษาแห่งชาติ.
(เมษายน – พฤษภาคม, หน้า 49 – 57)
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2539. “เงื่อนไขสู่ความสำเร็จของการพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา”
สรุปการสัมมนาทางวิชาการเรื่องการอาชีวศึกษากับการพัฒนากำลังคนในแผนฯ 8
(23 กุมภาพันธ์ 2539) : 18.
- พัชรี สว่างทรัพย์. 2538. สารานุกรมหลักสูตร ปวช. 2538. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์
กรมอาชีวศึกษา เอกสารอัดสำเนา.

- พัชรี สว่างทรัพย์. 2538. **สรุปสาระความรู้ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี.** กรุงเทพฯ :
หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา.
- เพียงใจ คันธารัตน์. 2540. “ความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี.” **วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต** กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ภิญโญ สาธร. 2523. **หลักการบริหารการศึกษา.** กรุงเทพฯ : ศ.ส.การพิมพ์.
- มงคล วงศ์อนุ. 2540. “การศึกษาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีระบบทวิภาคีในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.” **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,**
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มงคล วานิก. 2539. **การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในวิทยาลัยเทคนิคลำปาง.**
การศึกษาค้นคว้าอิสระ : ภาควิชาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มยุรา ศรีพงษ์วิวัฒน์. 2541. “ศึกษาปัญหาในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2538 ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมในวิทยาลัยเทคนิคสังกัดกรมอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.” **วิทยานิพนธ์**
กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- มยุรี จาระปาน, สุรางค์ วีรกิจพานิชย์ และผานิต วิมลรัตน์ปัญญา. **รายงานการวิจัย เรื่อง**
ประสิทธิภาพของการอาชีวศึกษา/ประสิทธิภาพของระบบผลิต. **สำนักงานคณะกรรมการ**
การศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท, 2537.
- เมธี ปัตินธานนท์. 2533. **การบริหารอาชีวะและเทคนิคศึกษา.** พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ โอ. เอส. พรินต์ติ้งเฮาส์.
- วรวิทย์ ศรีตระกูล. 2540. “ความคิดเห็นของสถานประกอบการที่เข้าร่วมการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขาช่างยนต์กับวิทยาลัยเทคนิค ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.”
วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- วิรัช กมฺุทมาศ. **รายงานวิจัยรูปแบบขอความร่วมมือระหว่างภาครัฐบาลและเอกชนในการ**
พัฒนาอาชีวอุตสาหกรรม. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
รุ่นที่ 21 ประจำปีการศึกษา 2527 – 2528.
- วัชรินทร์ ศิริพานิช. 2535. “การศึกษาความต้องการแรงงานระดับช่างฝีมือและช่างเทคนิคและ
การพัฒนาเทคโนโลยีของธุรกิจอุตสาหกรรมในจังหวัดร้อยเอ็ด.” **วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์**
อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- วิเวก ปางพุดพิงศ์. 2523. “**การอาชีวศึกษา**” **รายงานประจำปี 2523 กรมอาชีวศึกษา**
กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2544. “เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพครู”
กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว. เอกสารอัดสำเนา.
- สุวรรณา เชื้อรัตนพงศ์. 2528. “การวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย” วารสารข่าวสารการวิจัย
การศึกษา. มกราคม - เมษายน , หน้า 24.
- ศูนย์นิเทศอาชีวศึกษาภาคใต้. 2542. “กลยุทธ์การนำเสนอโครงการอาชีวศึกษาระบบ
ทวิภาคีและการประชาสัมพันธ์” สงขลา : ศูนย์นิเทศอาชีวศึกษาภาคใต้. เอกสาร
อัดสำเนา.
- ศูนย์นิเทศอาชีวศึกษาภาคใต้. 2543. “เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาการจัดอาชีวศึกษา
ระบบทวิภาคี.” สงขลา : ศูนย์นิเทศอาชีวศึกษาภาคใต้. เอกสารอัดสำเนา.
- อาชีวศึกษา, กรม. 2538. การประชุมสัมมนา ผู้ช่วยผู้อำนวยการกองวิทยาลัยเทคนิค.
กรุงเทพฯ : กองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา.
- อาชีวศึกษา, กรม. 2538. การพัฒนารูปแบบความร่วมมือและประสานงานระหว่างภาครัฐและ
ภาคเอกชนในการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านวิชาชีพ. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน
กรมอาชีวศึกษา.
- อาชีวศึกษา, กรม. 2541. คู่มือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามหลักสูตรประกาศนียบัตร
วิชาชีพพุทธศักราช 2538. กรุงเทพฯ : สำนักงานโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
กรมอาชีวศึกษา.
- อาชีวศึกษา. 2542. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : พริกหวาน
กราฟฟิค
- อาร์กัย ทองปาน. 2543. “การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิตสาขารัฐศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ :
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- อุทัย ภูวิพัฒน์. 2536. การอาชีวศึกษาในอนาคตของสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา
ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- Finch and Frunkition. 1979. **The Information Service Guidance.** Chicago : Ram – me
Nally & Company.
- Good, Carter V. 1973. **Dictionary of Education.** New York : McGraw-hill Book Co.,
- Pill, Jury. 1971. **The Delphi Method.** New York : McGraw Hill Company Publishing Co.
- Roueché' E.J. B.R. Hescher and G.A. Baker. 1976. Time as the Bariable,
Achievement as the Constant : Competency – Base Instruction in Community
College. U.S.A. Maywood : Alexander Hamilton Institute. Inc.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Pong Horadal. 1987. The Future of vocational Education in Thailand Toward The Year 2009

A.D. Using the Delphi Approach. Doctor Thesis State Iiniversity, Copyright.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำสั่งคณะกรรมการอุดมศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ที่ 144 /2544

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและ
เค้าโครงวิทยานิพนธ์ ของนายจรัญ ไชยเหล็ก

เพื่อให้การเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ของ นายจรัญ ไชยเหล็ก เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
และมีประสิทธิภาพจึงแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อควบคุมและพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์
ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

รศ.ดร.สมพร	ไชยะ	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์
ดร.รักเกียรติ	แก้วจางง	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

2. คณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

ผศ.ดร.เนาวรัตน์	วิไลชนม์	ประธานกรรมการ
รศ.ดร.ปรียาพร	วงศ์อนุตร โรจน์	กรรมการ
รศ.ดร.สมพร	ไชยะ	กรรมการ
ดร.มาลัย	จิรวัดนเกษตร์	กรรมการ
ดร.รักเกียรติ	แก้วจางง	กรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 27 เมษายน พ.ศ. 2544

(รองศาสตราจารย์ รวีวรรณ ชินะตระกูล)

คณบดี

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตร์ อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา ที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการดังนี้

นายจรัญ ไชยเหล็ก รหัสประจำตัว 42064156 ให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "แนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ (TREND OF DUAL VOCATIONAL TRAINING SYSTEM IN SOUTHERN REGION)" โดยมี รศ.ดร.สมพร ไชยะ เป็นอาจารย์ผู้ควบคุม วิทยานิพนธ์ และ ดร.รักเกียรติ แก้วจาง เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ซึ่งได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2544

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ มิถุนายน พ.ศ.2544

(รศ.ดร.บุญวัฒน์ อัดชู)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถาม

ชื่อ - สกุล/ตำแหน่ง	สถานที่ทำงาน
1. นายวิทยา งานทวี ผู้จัดการบริษัท	บริษัท เซาท์เทิร์นพาราเวด จำกัด 117/4 ม. 10 ต.ทุ่งตำเสา อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110
2. นายสุรเชษฐ์ ประป็นยง ผู้ช่วยผู้จัดการ	บริษัท พิธานพานิช จำกัด 97/57-58 ม. 2 ต.เขารูปช้าง อ.เมือง จ.สงขลา 90000
3. นายวิชัย สมบูรณ์วงศ์ ผู้ช่วยผู้จัดการ โรงแรม	โรงแรมหาดใหญ่เซ็นทรัล 180-181 ถ.นิพัทธ์อุทิส 3 อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110
4. นายวีรเชษฐ์ ชาลูนานนท์ ผู้จัดการ	ฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ บริษัท แปซิฟิกอาหารทะเล อ.เมือง จ.สงขลา 90000
5. นายไพรัช ถนอมวงศ์	โรงแรมคลับอันดามัน ต.หาดป่าตอง อ.กระบุรี จ.ภูเก็ต 83150
6. นายตำราญ เพชรพิศาล ผู้จัดการ	โรงแรมเจบี 99 ถ.จุดอนุสรณ์ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110
7. นายอุทัย พรหมแก้ว ผู้จัดการ	บริษัทปัตตานีคอมเมอร์เชียล จำกัด (สาขายะลา) 1/73 ถ.สีโรรส ต.สะเตง อ. เมือง จ.ยะลา 95000
8. นายเกชา จิตรนารี ผู้จัดการ	โรงแรมวีแอล ต.หาดใหญ่ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110
9. นายปราโมทย์ เบ็ญจพรกุลพงศ์ นายกสมาคม	สมาคมส่งเสริมผู้ประกอบการ SME ไทยสงขลา 165 ถ.กาญจนวานิช ต.น้ำน้อย อ.หาดใหญ่ จ. สงขลา 90110
10. นายธรรมนุญ ปรีชาหาญ ผู้จัดการ	บริษัทเปาโลยานยนต์ จำกัด 143/126 ถ.ชลเกษม ต.มะขามเตี้ย อ.เมือง จ.สุราษฎร์ธานี 84000
11. นายประทีป บุญรัมย์ ผู้จัดการ	บริษัทประทีปอุตสาหกรรม จำกัด 474 ถ.ตลาดใหม่ ต.ตลาดใหม่ อ.เมือง จ. สุราษฎร์ธานี 84000

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อ - สกุล/ตำแหน่ง	สถานที่ทำงาน
12. นายธีรวัฒน์ อุตส่าห์ ผู้จัดการ	บริษัท ธานีดีเซล จำกัด 188 ถ.กาญจนวิถี ต.บางกุ้ง อ.เมือง จ.สุราษฎร์ธานี 84000
13. นายฉลอง เศรษฐ์ทรกุล ผู้จัดการ	บริษัท ฉลองอุตสาหกรรมน้ำยางข้น จำกัด 75 ถ.จะนะ-หนองจิก ต.บ้านนา อ.จะนะ จ.สงขลา
14. นายวิทยา อีสริยะรังสรรค์ ผู้จัดการ	บริษัท พิธานพานิช จำกัด 60-60/1 ถ.กษเสนีย์ ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา 95000
15. นางสาวอภิญา สุวรรณประสม เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคล	บริษัท ยนตรกิจเซอร์วิส จำกัด (สาขาหาดใหญ่) ถ.เพชรเกษม ต.หาดใหญ่ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110
16. ดร.รักเกียรติ แก้วจางง ผู้อำนวยการศูนย์นิเทศฯ	ศูนย์นิเทศอาชีวศึกษาภาคใต้ วิทยาเทคนิคหาดใหญ่ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110
17. นายสุเมธ อรุณกมล ผู้อำนวยการวิทยาลัย	วิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110
18. นายมงคล นาคประสม หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	วิทยาลัยเทคนิคสุราษฎร์ธานี อ.เมือง จ.สุราษฎร์ธานี 84000
19. นางสาวสายจิต ประดิษฐ์เสรี หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	วิทยาลัยอาชีวศึกษาภูเก็ต อ.เมือง จ.ภูเก็ต 83000
20. นายสมคิด จันเสน หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	วิทยาลัยเทคนิคยะลา อ.เมือง จ.ยะลา 95000
21. รศ.ดร.สัณห์ชัย กลิ่นพิกุล	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110
22. นางศิริพร วิชัยดิษฐ์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ	วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา อ.เมือง จ.ยะลา 95000
23. นางวลัยลักษณ์ ชาญชฎานนท์ หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา อ.เมือง จ.สงขลา 90000

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อ - สกุล/ตำแหน่ง	สถานที่ทำงาน
24. นายอารักษ์ ทองปาน ผู้ช่วยผู้อำนวยการ	วิทยาลัยเทคนิคพัทลุงแห่งที่ 2 อ.ป่าพะยอม จ.พัทลุง 93000
25. นายวิเชียร แก้วมณี ครูฝึกช่างยนต์	บริษัท โตโยต้าสงขลา จำกัด ถ.เพชรเกษม อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110
26. นายประทีป ปรางยิ้ม ครูฝึกช่างยนต์	บริษัท ยন্ত্রกิจเซอร์วิส จำกัด (สาขาหาดใหญ่) ถ.เพชรเกษม ต.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110
27. นายเผก สิทธิพันธ์ ศึกษานิเทศก์ 7	ศูนย์นิเทศอาชีวศึกษาภาคใต้ วิทยาเทคนิคหาดใหญ่ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110
28. นายฉัฐพงษ์ ศรีสง หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	วิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110
29. นายถวัลย์ ชีวรัตน์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ	วิทยาลัยเทคนิคสุราษฎร์ธานี อ.เมือง จ.สุราษฎร์ธานี 84000
30. นายชัยยุทธ์ ดันปิชาติ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ	วิทยาลัยเทคนิคสตูล อ.เมือง จ.สตูล 91000
31. นายเฉลิม เดินหมวก เจ้าหน้าที่งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	วิทยาลัยเทคนิคยะลา ต.สะเตง อ.เมือง จ.ยะลา 95000
32. นายสำราญ ปาบแจ่ม ผู้ช่วยผู้อำนวยการ	วิทยาลัยเทคนิคภูเก็ตแห่งที่ 2 อ.ถลาง จ.ภูเก็ต 83110
33. นายเทียบ ชูเรือง ผู้อำนวยการ	สถาบันแกู้กูลสังคมเพื่อการพัฒนา 138/1 ซ. โสภณพิทยาคูณานุสรณ์ ถ.กาญจนวนิช อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110
34. นางสาวทัศนာ ณ สงขลา ผู้อำนวยการ	วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา อ.เมือง จ.สงขลา 90000
35. นายบุญเกียรติ บุญนำ ครูฝึกช่างยนต์	บริษัท โตโยต้าสงขลา จำกัด ถ.เพชรเกษม อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110
36. นายจรัส ศรีประสม ผู้อำนวยการ	ศูนย์เศรษฐกิจลงทุนภาคใต้ ถ.จตุตินุสรณ์ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้
TREND OF DUAL VOCATIONAL TRAINING SYSTEM
IN SOUTHERN REGION

คำชี้แจง

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ โดยระดมความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในภาคใต้

ผู้วิจัยใช้เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย (Delphi Technique) โดยจะถามความคิดเห็นจากท่าน 3 รอบ ด้วยกัน ในรอบนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะให้ท่านผู้เชี่ยวชาญได้เสนอความคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในภาคใต้ ซึ่งได้แก่ สถานศึกษา สถานประกอบการ นักเรียนและผู้ปกครอง ฯลฯ โดยความคิดเห็นของท่านจะไม่ถูกนำไปเปิดเผยเป็นส่วนตัวไม่ว่ากรณีใดทั้งสิ้น แต่จะใช้เป็นข้อมูลพิจารณาพร้อมกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญท่านอื่น ๆ เพื่อหาความสอดคล้องกันของความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญ กรุณาตอบแบบสอบถามตามวิธีวิจัยแบบเทคนิคเดลฟาย จำนวน 3 รอบ โดยแบบสอบถามรอบที่ 1 นี้จะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด ส่วนรอบที่ 2 และ 3 จะเป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ตัวเลือก สำหรับแบบสอบถามในรอบที่ 1 นี้ ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวกับแนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในภาคใต้ ดังข้อความที่ปรากฏในแบบสอบถามนี้

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านด้วยดีในทุกรอบของแบบสอบถาม เพราะการมีส่วนร่วมในการตอบแบบสอบถามทุกรอบมีความสำคัญและมีความหมายเป็นอย่างยิ่งต่อการวิจัยโดยใช้เทคนิคดังนี้

เพื่อความเที่ยง (Reliability) และความตรง (Validity) ช่วงเวลาในการตอบแบบสอบถามแต่ละรอบควรเป็นระยะเวลาที่ไม่ห่างกันมากนัก ดังนั้นจึงใคร่ขอความกรุณาให้ท่านตอบแบบสอบถามและส่งคืนแก่ผู้วิจัยภายใน 2 สัปดาห์ โดยสอดใส่ซองที่ติดแสตมป์ส่งมาพร้อมนี้แล้ว และเมื่อสิ้นสุดการวิจัย ผู้วิจัยจะส่งผลการวิจัยมาให้ท่านทราบต่อไป

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ของท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความเคารพอย่างสูง

(นายจรัญ ไชยเหล็ก)

ผู้วิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 หน้าที่รับผิดชอบของนักเรียน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.4 หน้าที่รับผิดชอบของผู้ปกครอง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

แนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้
TREND OF DUAL VOCATIONAL TRAINING SYSTEM
IN SOUTHERN REGION

คำชี้แจง

จุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้เพื่อต้องการระดมความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางด้าน การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ ทั้งนี้ เพื่อให้ได้มาซึ่งความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน (Consensus) ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนและตัดสินใจ เกี่ยวกับการดำเนินงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ อย่างมีประสิทธิภาพ

การวิจัยครั้งนี้ ใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) แบบสอบถามรอบนี้เป็นรอบที่ 2 ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถามรอบที่ 1 และในแบบสอบถามรอบที่ 2 นี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการรวบรวมความคิดเห็นที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญ ในรอบที่ 1 ซึ่งในรอบที่ 2 นี้ ขอความกรุณาท่านผู้เชี่ยวชาญได้ตอบโดยการให้อันดับความ เหมาะสมเกี่ยวกับเหตุการณ์นั้นจะเกิดขึ้น จากคำถามแต่ละข้อ โดยการทำเครื่องหมาย/ลงในช่องที่ ต้องการ

ผู้วิจัยได้พยายามอย่างยิ่งที่จะคงรูปภาษา สำนวนเดิมของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและขณะเดียวกัน ก็ได้ลดความซ้ำซ้อนแต่ละข้อลงด้วย

ความร่วมมือและความกรุณาของท่านในการให้ข้อมูลที่ตรงไปตรงมาเป็นสิ่งจำเป็นและ สำคัญที่สุดของความเที่ยงตรงในงานวิจัยครั้งนี้ ช่วงเวลาในการตอบแบบสอบถามรอบที่ 1 และ รอบที่ 2 ควรจะไม่ห่างมากนัก ดังนั้น เพื่อที่จะให้เป็นไปตามแผน ผู้วิจัยขอความกรุณาจากท่าน ได้โปรดกรุณาตอบแบบสอบถามในรอบที่ 2 นี้ เร็วที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ โดยใช้ซองจดหมายที่แนบ มาพร้อมนี้ ส่งคืนไปยังผู้วิจัย

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงจะได้รับความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามครบทั้ง 3 รอบ และขอกราบขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ของท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(นายจรูญ ไชยเหล็ก)

ผู้วิจัย

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง

แนวโน้มนการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้

รอบที่ 2

คำชี้แจง

โปรดแสดงความคิดเห็นของท่านในเรื่องที่เกี่ยวกับแนวโน้มนการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในภาคใต้ในด้านต่าง ๆ ว่ามีระดับความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด โดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง “ระดับความเหมาะสมของช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียว”

ลำดับ ที่	แนวโน้มนการจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีในภาคใต้	ระดับความเหมาะสม					
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	เหตุผล
1.	ด้านสถานศึกษา การจัดองค์กร จัดตั้งคณะกรรมการอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคีในสถานศึกษา						
2.	ขกฐานะงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในสถานศึกษาขึ้นเป็นฝ่ายการจัดการศึกษา ระบบทวิภาคี						
3.	คณะกรรมการมีหน้าที่กำหนดแนวทาง การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี						
4.	คณะกรรมการมีหน้าที่ติดตามผลการจัด การอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี						
5.	คณะกรรมการมีหน้าที่สนับสนุน การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี						
6.	องค์กรที่จัดตั้งควรมีกฎหมายรองรับ						
7.	จัดตั้งคณะกรรมการบริหารงาน อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้						
8.	จัดตั้งคณะกรรมการอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคีระดับจังหวัด						
9.	กำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของ คณะกรรมการให้ชัดเจน						

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับ ที่	แนวโน้มการจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีในภาคใต้	ระดับความเหมาะสม					เหตุผล
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
10.	จัดองค์กรตามรูปแบบที่มีอยู่ในปัจจุบัน ตามระเบียบกรมอาชีวศึกษา						
11.	มีจำนวนบุคลากรรับผิดชอบงาน อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโดยตรง						
12.	จัดให้มีสำนักงานอุปกรณ์และเครื่องมือ เพียงพอกับการใช้งาน						
13.	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นที่ปรึกษาให้แนวคิด และหลักการเพื่อปรับปรุงพัฒนาการจัด อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี						
14.	การประชาสัมพันธ์ สถานศึกษาและสถานประกอบการ มีแผนงานประชาสัมพันธ์ร่วมกัน						
15.	จัดทำป้ายหน่วยงานการจัดการศึกษาระบบ ทวิภาคีไว้ที่สถานประกอบการ						
16.	ระดับกรม จะต้องประชาสัมพันธ์ในลักษณะ ภาพรวมของการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี						
17.	ระดับสถานศึกษา ต้องใช้สื่อในท้องถิ่น ทั้งวิทยุ, โทรทัศน์ พุดคุยในที่ประชุมระดับ ท้องถิ่น						
18.	สถานศึกษา ต้องมีการประชาสัมพันธ์ ให้มากขึ้นเพราะคนส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจ การศึกษาระบบทวิภาคี						
19.	จัดทำ website เผยแพร่ข้อมูลทาง อินเทอร์เน็ต						
20.	สถานศึกษาทำการผลิตแผ่นพับส่งไปยัง โรงเรียนมัธยมและสถานประกอบการ						
21.	สถานศึกษาแนะนำการศึกษาใน โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น						
22.	สถานศึกษานำผลงานดีเด่นของนักเรียน ระบบทวิภาคีมาเผยแพร่						
23.	แสดงนิทรรศการร่วมกับหน่วยงานอื่น						

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับ ที่	แนวโน้มนการจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีในภาคใต้	ระดับความเหมาะสม					
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	เหตุผล
24.	การติดต่อสถานประกอบการ สถานศึกษาต้องสำรวจข้อมูลของ สถานประกอบการในพื้นที่ที่มีความพร้อม ในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกับ สถานศึกษา						
25.	ผู้บริหารสถานศึกษาติดต่อทำความเข้าใจกับ สถานประกอบการที่มีความพร้อมในการ จัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี						
26.	ทำความเข้าใจให้สถานประกอบการ เป็นผู้รับนักเรียนตามกำลังและความพร้อม ของทรัพยากร						
27.	ทำความเข้าใจเงื่อนไขคุณสมบัติการ เป็นนักเรียนที่สถานศึกษาและ สถานประกอบการร่วมกัน						
28.	สถานศึกษาควรมีความยืดหยุ่นให้เข้ากับ ระบบของสถานประกอบการ						
29.	สถานศึกษาจะต้องพัฒนาความรู้ให้กับครูฝึก อย่างต่อเนื่อง						
30.	ติดต่ออย่างเป็นทางการมีหนังสือถึง สถานประกอบการ						
31.	ต้องตรวจสอบนโยบายของสถานประกอบการ แต่ละแห่งว่าต้องการจัดอาชีวศึกษา ทวิภาคีหรือไม่						
32.	สถานประกอบการเข้ามาติดต่อกับ สถานศึกษาเพื่อร่วมมือกันจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี						
33.	การนิเทศ สถานศึกษาจัดให้มีหน่วยงานนิเทศและ ติดตามการจัดอาชีวศึกษาในสถานประกอบ การด้วย						
4.	มีแผนงานโครงการนิเทศติดตามผลการจัด อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี						
35.	จัดบุคลากรรับผิดชอบการนิเทศชัดเจน						

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับ ที่	แนวโน้มการจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีในภาคใต้	ระดับความเหมาะสม					เหตุผล
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
36.	ครูนิเทศเฝ้าสังเกตพฤติกรรมการทำงาน ของนักเรียนด้วย						
37.	นิเทศติดตามประเมินผลอย่างน้อย ภาคเรียนละ 2 ครั้ง						
38.	หลังจากการนิเทศจะต้องรายงานผล การนิเทศต่อสถานศึกษาทุกครั้ง						
39.	การประเมินผล สถานศึกษาจัดให้มีหน่วยงานร่วมกับ สถานประกอบการ ทำการวัดและประเมินผล การเรียนและการฝึกอาชีพของนักเรียน						
40.	คณะกรรมการร่วมกับสถานศึกษา/ สถานประกอบการ จัดทำแบบทดสอบ แบบประเมินคุณภาพมาตรฐานผู้เรียน						
41.	มีการประเมินผลครั้งหลักสูตร						
42.	ครูฝึกมีส่วนร่วมในการประเมินผล						
43.	ครูฝึกจะต้องได้รับการอบรมการประเมินผล						
44.	มีการประเมินผลจบหลักสูตร						
45.	มีการประเมินผลจากสภาพจริง						
46.	ให้ความสำคัญในการประเมินผลภาคปฏิบัติ มากกว่าทฤษฎี						
47.	ต้องมีการประเมินคะแนนคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน						
48.	ต้องมีการประเมินผลการจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีอย่างต่อเนื่อง						
49.	ประเมินผลแบบอิงเกณฑ์ยึดจุดประสงค์ เป็นหลัก						
50.	การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สถานศึกษาจะต้องจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ในการบริหารการจัดการอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคี						
51.	มีสำนักงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นสัดส่วนในสถานศึกษา						

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับ ที่	แนวโน้มการจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีในภาคใต้	ระดับความเหมาะสม					
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	เหตุผล
52.	มีเครื่องมือติดต่อสื่อสาร						
53.	มีพาหนะใช้ในการติดต่อประสานงานนิเทศ ติดตามผล						
54.	จะต้องมีเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับ เก็บข้อมูลและจัดทำเอกสาร						
55.	มีบุคลากรประจำสำนักงาน						
56.	จ่ายเบี้ยเลี้ยงให้กับบุคลากรที่ออกไป ประสานงานและนิเทศ						
	สถานประกอบการ คุณสมบัติของสถานประกอบการ						
57.	กำหนดเป็นหน่วยงานทางการศึกษา						
58.	มีครูฝึกที่ควบคุมดูแลนักเรียนได้ทุกคน						
59.	มีสภาพบรรยากาศในการทำงานที่ดี เหมาะสมที่จะฝึกอบรมนักศึกษาจนิสัย ของนักเรียน						
60.	สถานที่ตั้งของสถานประกอบการ ไม่ห่าง ไกลจากชุมชน สะดวกในการเดินทาง						
61.	มีระบบความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน						
62.	มีอุปกรณ์เครื่องมือและเทคโนโลยีที่ทันสมัย หรือมีความเหมาะสมกับสภาพของธุรกิจ ของสถานประกอบการ						
63.	มีมาตรฐานเนื้อหาสาระของงานครอบคลุม หลักสูตร						
64.	มีความพร้อมด้านบุคลากร						
65.	มีความต้องการร่วมมือกับสถานศึกษา						
66.	ต้องการพัฒนาบุคลากรของตน						
67.	มีบุคลากรที่อยากพัฒนาตนเอง						
68.	มีตำแหน่งงานรองรับหรือมีการปรับ เงินเดือนให้บุคลากรเมื่อจบหลักสูตร						
69.	มีระบบการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ได้มาตรฐาน						
70.	เป็นสถานประกอบการที่มีความมั่นคง						

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับ ที่	แนวโน้มนการจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีในภาคใต้	ระดับความเหมาะสม					เหตุผล
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
71.	หน้าที่รับผิดชอบของสถานประกอบการรับ ผิดชอบในคุณภาพของนักเรียนในการฝึก อาชีพตามแผนการฝึกในสถานประกอบการ						
72.	รับผิดชอบในความปลอดภัยของนักเรียน ระหว่างการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ หรือพื้นที่กำหนด						
73.	รับผิดชอบค่าใช้จ่ายหรือสวัสดิการ แก่นักเรียนตามที่ตกลงกันได้						
74.	มีประกันชีวิตหรือสุขภาพระหว่าง การฝึกปฏิบัติงานของนักเรียน						
75.	รับผิดชอบความเสียหายของวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือที่เกิดขึ้นตามข้อตกลง การปฏิบัติงานระหว่างสถานประกอบการ และนักเรียน						
76.	รัฐต้องมีกฎหมายมาควบคุมดูแลบังคับให้ สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษาอย่างเต็มที่						
77.	ประเมินผลและสรุปผลการฝึกอาชีพ ของนักเรียน						
78.	ให้เป็นสถานที่ฝึกอาชีพนักเรียน						
79.	จัดสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักเรียน ตามสมควร เช่น โต๊ะทำงาน						
80.	จัดประชุมสัมมนาผู้เกี่ยวข้องจากสถาน ประกอบการและผู้รับผิดชอบด้านทวิภาคี ของสถานศึกษา						
81.	จัดเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ ประกอบการฝึก ตลอดหลักสูตร						
82.	คุณสมบัติผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึก ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรครูฝึกการจัด การศึกษาระบบทวิภาคี						
83.	เป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญและประสบ การณ์ในการสอนและฝึกนักเรียน						

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับ ที่	แนวโน้มการจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีในภาคใต้	ระดับความเหมาะสม					เหตุผล
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
84.	เป็นผู้ที่มีจรรยาบรรณครูที่ได้รับความ เห็นชอบจากสถานศึกษา						
85.	เป็นผู้ที่มีจรรยาบรรณวิชาชีพในงานอาชีพ ที่ดำรงอยู่ ได้รับความเห็นชอบจาก สถานประกอบการหรือสมาคมวิชาชีพ						
86.	มีความรู้ความเข้าใจในการจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีเป็นอย่างดี						
87.	มีเทคนิคการสอนงานและจิตวิทยาการเรียนรู้						
88.	จัดทำแผนการฝึกปฏิบัติของนักเรียน ได้						
89.	มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้านสาขาอาชีพ						
90.	มีความสามารถประเมินผล สรุปผล การฝึกอาชีพนักเรียน ได้						
91.	มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)						
92.	สามารถเข้าประชุมสัมมนาร่วมกับ สถานศึกษา						
93.	มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ						
94.	หน้าที่รับผิดชอบของผู้ควบคุมการฝึก และครูฝึก ฝึกให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถและ กิจนิสัยในการทำงาน						
95.	ดูแลความปลอดภัยในการฝึกปฏิบัติงานของ นักเรียน						
96.	ฝึกปฏิบัติงานของนักเรียนตามแผนการฝึก						
97.	รับผิดชอบความเสียหายของวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือในระหว่างการฝึกปฏิบัติงาน ตามเงื่อนไขที่ตกลง						
98.	ต้องมีการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา						
99.	ดำเนินการฝึกนักเรียนตามแผนการฝึกครบ ตามหลักสูตร						
100.	ดูแลความประพฤติ ของนักเรียน						

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับ ที่	แนวโน้มนำการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีในภาคใต้	ระดับความเหมาะสม				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย ที่สุด	เหตุผล
101.	วางแผนการฝึกนักเรียนสอดคล้องกับ หลักสูตร					
102.	ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการ ประชุมสัมมนาครูฝึก					
103.	ประสานงานกับสถานศึกษาในการ จัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี					
104.	ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการ สถานประกอบการรวมกลุ่มกันหมุนเวียน การฝึกปฏิบัติงานของนักเรียนให้ครบวงจร ในงานอาชีพตามแผนการฝึก					
105.	สถานประกอบการ กำหนดกรอบกฎเกณฑ์ การฝึกปฏิบัติงานและกฎระเบียบของ การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่เหมือนกัน หรือแนวทางเดียวกัน					
106.	ให้เบี้ยเลี้ยงแก่นักเรียนในอัตราที่เท่ากัน					
107.	จัดกิจกรรมให้นักเรียนร่วมกัน					
108.	วัดผลประเมินผลการฝึกอาชีพร่วมกัน					
109.	จัดทำแผนการฝึกอาชีพร่วมกัน					
110.	จัดตั้งอำนวยความสะดวกร่วมกัน ตามสมควร ให้แก่นักเรียน					
111.	ร่วมกัน ในการจัดทำหรือพัฒนาหลักสูตร					
112.	ประชาสัมพันธ์การจัดอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคีร่วมกัน					
113.	การรับนักเรียนเข้าเรียน กลุ่มสถานประกอบการอาชีพเดียวกัน ร่วมกันกำหนดจำนวนการรับนักเรียน ในแต่ละปีตามความต้องการของกลุ่ม แล้ว เสนอให้สถานศึกษาทราบเพื่อร่วมกัน ดำเนินการต่อไป					
114.	กลุ่มสถานประกอบการอาชีพเดียวกัน กำหนดระเบียบและคุณสมบัติของนักเรียน ในการเข้าเรียนในสาขาอาชีพนั้น แล้วแจ้ง ให้สถานศึกษาทราบ					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการศึกษา

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับ ที่	แนวโน้มนำการจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีในภาคใต้	ระดับความเหมาะสม					เหตุผล
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
115.	การรับสมัครนักเรียนให้รับสมัครที่ตัวแทน กลุ่มสถานประกอบการ						
116.	การคัดเลือกนักเรียนร่วมกันระหว่างตัวแทน สถานประกอบการและสถานศึกษา						
117.	การลงทะเบียนเป็นนักเรียน ให้ลงทะเบียน เป็นนักเรียนของสถานศึกษา						
118.	สถานประกอบการต้องมีบทบาทในการ รับนักเรียนมากขึ้น						
119.	จัดสรร โควตาบุคลากรในสถานประกอบการ การเข้าเรียน 30-50%						
120.	ต้องเป็นบุคลากรของสถานประกอบการ						
121.	นักเรียนและผู้ปกครอง การเข้าเรียน เป็นนักเรียนทั้งของสถานศึกษาและ สถานประกอบการ						
122.	จัดทำแผนการเรียน การฝึกปฏิบัติรายบุคคล ตลอดระยะเวลา 3 ปี						
123.	ทำสัญญาหรือข้อตกลงร่วมกันระหว่าง นักเรียน ผู้ปกครอง สถานประกอบการ และ สถานศึกษาในการดำเนินการเรียนระบบ ทวิภาคี						
124.	ต้องเรียนวิชาพื้นฐานและทฤษฎี ที่สถานศึกษา 1 ปี ก่อนเข้าฝึกอาชีพ ในสถานประกอบการ						
125.	เข้าเรียนและฝึกอาชีพครบตามหลักสูตร ตั้งใจเรียน ตั้งใจฝึกอาชีพ ตรงต่อเวลา						
126.	ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานศึกษาและ สถานประกอบการ						
127.	ระหว่างการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับเหมือนกับ พนักงาน						

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับ ที่	แนวโน้มการจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีในภาคใต้	ระดับความเหมาะสม					เหตุผล
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
128.	ให้ความสำคัญกับองค์ความรู้มากกว่า กรอบเวลา						
129.	คุณสมบัติของนักเรียน จบวุฒิการศึกษาตามระเบียบของกระทรวง ศึกษาธิการ						
130.	ผ่านการทดสอบความถนัดทางวิชาชีพที่จะ เข้าเรียน						
131.	มีสุขภาพ บุคลิกภาพ ร่างกายเหมาะสมกับ งานอาชีพ						
132.	สามารถฝึกปฏิบัติได้ตามสภาพจริง เช่น สถานที่ ช่วงระยะเวลา ฯลฯ						
133.	มีความรับผิดชอบ ระเบียบวินัย ซื่อสัตย์และตรงต่อเวลา						
134.	มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนระบบทวิภาคี						
135.	มีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปี						
136.	ไม่เป็นโรคที่สังคมรังเกียจ หรือติดยาเสพติด						
137.	มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพที่เลือก						
138.	หน้าที่รับผิดชอบของนักเรียน ปฏิบัติตามข้อตกลงและระเบียบที่จัดทำไว้ กับสถานประกอบการและสถานศึกษา						
139.	รับผิดชอบต่องานที่มอบหมาย						
140.	เรียนรู้ระเบียบ สร้างกิจนิสัยในการทำงาน						
141.	เรียนรู้วิธีการทำงานเป็นทีม มีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน						
142.	เข้าเรียนรายวิชาในสถานศึกษาดำเนิน เวลา ที่กำหนด						
143.	เข้าฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ตามวัน เวลาที่กำหนด						
144.	ลงทะเบียนรายวิชาและชำระเงินตามระเบียบ ของสถานศึกษา						
145.	ทำสัญญาการฝึกอาชีพกับสถานประกอบ การ						

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับ ที่	แนวโน้มนำการจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีในภาคใต้	ระดับความเหมาะสม					เหตุผล
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
146.	รับทราบข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษา และ สถานประกอบการ						
147.	ขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนกับสถานศึกษา						
148.	รักษาความลับของสถานประกอบการ อย่างเคร่งครัด						
149.	หน้าที่รับผิดชอบของผู้ปกครอง ให้การสนับสนุนให้นักเรียนได้เรียนและ ฝึกปฏิบัติได้อย่างเต็มที่						
150.	ติดต่อประสานงานกับสถานศึกษาและ สถานประกอบการ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลกัน						
151.	ควรเปลี่ยนทัศนคติใหม่ มองการอาชีพของ บุตรหลานมากกว่าการเรียนที่มุ่งแต่เรียน ทฤษฎี						
152.	ทำประกันชีวิตหรือประกันอุบัติเหตุให้แก่ นักเรียน						
153.	ให้ความร่วมมือสนับสนุนค่านการเงินแก่นัก เรียน						
154.	ไม่ฟ้องร้องหรือกล่าวโจมตีสถานประกอบ การ เมื่อนักเรียนประสบอุบัติเหตุหรือ เสียชีวิต ในการฝึกอาชีพ						
155.	เข้าร่วมปฐมนิเทศตามที่สถานศึกษาหรือ สถานประกอบการกำหนด						
156.	ยินยอมในการทำสัญญาการฝึกอาชีพ ระหว่างนักเรียนกับสถานประกอบการ ให้การสนับสนุนให้นักเรียนได้เรียนและ ฝึกปฏิบัติได้อย่างเต็มที่						
157.	ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาและ สถานประกอบการให้การจัดกิจกรรม						

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวโน้มการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้
TREND OF DUAL VOCATIONAL TRAINING SYSTEM
IN SOUTHERN REGION

คำชี้แจง

จุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อต้องการระดมความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางด้านการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ ทั้งนี้ เพื่อให้ได้มาซึ่งความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน (Consensus) ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งจะประกอบขึ้นต่อการวางแผนและตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการวิจัยครั้งนี้ ใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique)

แบบสอบถามรอบนี้เป็นรอบที่ 3 มีจุดมุ่งหมายดังนี้

- เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านได้ทราบผลสะท้อนจากการตอบแบบสอบถามในรอบที่ 2 ที่เกี่ยวกับความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อ
- เพื่อให้โอกาสแก่ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบคำตอบเดิมของตนเองและเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจในการตอบครั้งนี้ใหม่ได้หากต้องการ
- เพื่อให้โอกาสแก่ผู้เชี่ยวชาญที่จะยืนยันการตัดสินใจอย่างแน่นอนและแสดงเหตุผลในการตอบข้อที่ห่างเหินไปจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

แบบสอบถามฉบับนี้จะแสดงความสอดคล้องของการตอบของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อในรอบที่ 2 โดยผู้วิจัยได้ระบุค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ที่ได้จากการคำนวณคะแนนการตอบของผู้เชี่ยวชาญและระบุคะแนนการตอบของท่าน

- * หมายถึง ค่ามัธยฐานของคะแนนแนวโน้มจากคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 2
- หมายถึง ขอบเขตของพิสัยระหว่างควอไทล์ของคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 2

○ หมายถึง คำตอบของท่านจากรอบที่ 2 ในช่องระดับความเหมาะสม

โปรดทวนคำตอบของท่านในรอบที่ 2 ทั้ง 157 ข้อ และท่านอาจจะเปลี่ยนแปลงในการตอบรอบนี้หากต้องการ ถ้าหากมีการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจในข้อใดกรุณาเขียนเครื่องหมาย / ลงในตัวเลือกใหม่และหากการตอบของท่านในครั้งที่แล้ว (รอบที่ 2) และในครั้งนี้ (รอบที่ 3) อยู่นอกพิสัยระหว่างควอไทล์ กรุณาอธิบายเหตุผลอย่างสั้นๆ ที่ท่านยังยืนยันอยู่ ณ ตำแหน่งเดิม ขอย้ำว่าผู้วิจัยขอเหตุผลของท่านเฉพาะข้อที่ท่านอยู่นอกพิสัยระหว่างควอไทล์เท่านั้น

การตอบแบบสอบถามรอบนี้ อาจจะเป็นรอบสุดท้าย ถ้าผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรอบนี้ ไม่มีการเปลี่ยนแปลงจากรอบที่ 2 มากนัก และผู้วิจัยจะส่งผลให้ท่านทราบ หลังจากการวิเคราะห์ ข้อมูลสิ้นสุดลง และผู้วิจัยขออนุญาตนำชื่อของท่านจัดพิมพ์ลงในรายงานผลการวิจัย ในฐานะ ผู้เชี่ยวชาญ

ขอขอบพระคุณในความความร่วมมือและขอความกรุณาส่งแบบสอบถามรอบที่ 3 คืนผู้วิจัย ใน 1 สัปดาห์ด้วย จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความเคารพอย่างสูง

(นายจรัญ ไชยเหล็ก)

ผู้วิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง

แนวโน้มนำการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้

รอบที่ 3

คำชี้แจง

โปรดแสดงความคิดเห็นของท่านในเรื่องที่เกี่ยวกับแนวโน้มนำการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้ในด้านต่างๆว่ามีระดับความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด โดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง "ระดับความเหมาะสมของช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียว"

ลำดับที่	แนวโน้มนำการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้	ระดับความเหมาะสม					เหตุผล
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1.	ด้านสถานศึกษา การจัดองค์กร จัดตั้งคณะกรรมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา		*				
2.	ยกฐานะงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษาขึ้นเป็นฝ่ายการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี	*					
3.	คณะกรรมการมีหน้าที่กำหนดแนวทางการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	*					
4.	คณะกรรมการมีหน้าที่ติดตามผลการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	*					
5.	คณะกรรมการมีหน้าที่สนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	*					
6.	องค์กรที่จัดตั้งควรมีกฎหมายรองรับ		*				
7.	จัดตั้งคณะกรรมการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในภาคใต้	*					
8.	จัดตั้งคณะกรรมการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีระดับจังหวัด			*			
9.	กำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการให้ชัดเจน	*					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	แนวโน้มการจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีในภาคใต้	ระดับความเหมาะสม					เหตุผล
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
10.	จัดองค์กรตามรูปแบบที่มีอยู่ในปัจจุบัน ตามระเบียบกรมอาชีวศึกษา			*			
11.	มีจำนวนบุคลากรรับผิดชอบงาน อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโดยตรง	*					
12.	จัดให้มีสำนักงานอุปกรณ์และเครื่องมือ เพียงพอกับการใช้งาน	*					
13.	ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นที่ปรึกษาให้แนว คิดและหลักการเพื่อปรับปรุงพัฒนาการ จัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี		*				
14.	การประชาสัมพันธ์ สถานศึกษาและสถานประกอบการมี แผนงานประชาสัมพันธ์ร่วมกัน	*					
15.	จัดทำป้ายหน่วยงานการจัดการศึกษา ระบบทวิภาคีไว้ที่สถานประกอบการ		*				
16.	ระดับกรม จะต้องประชาสัมพันธ์ใน ลักษณะภาพรวมของการจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี		*				
17.	ระดับสถานศึกษา ต้องใช้สื่อในท้องถิ่น ทั้งวิทยุ, โทรทัศน์ พุดคุยในที่ประชุม ระดับท้องถิ่น		*				
18.	สถานศึกษา ต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้ มากขึ้นเพราะคนส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจ การศึกษาระบบทวิภาคี	*					
19.	จัดทำ website เผยแพร่ข้อมูลทาง อินเทอร์เน็ต		*				
20.	สถานศึกษาทำการผลิตแผ่นพับส่ง ไปยัง โรงเรียนมัธยมและสถานประกอบการ		*				
21.	สถานศึกษาแนะแนวการศึกษาใน โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น		*				
22.	สถานศึกษานำผลงานดีเด่นของนักเรียน ระบบทวิภาคีมาเผยแพร่	*					
23.	แสดงนิทรรศการร่วมกับหน่วยงานอื่น	*					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	แนวโน้มนำการจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีในภาคใต้	ระดับความเหมาะสม					เหตุผล
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
24.	การติดต่อสถานประกอบการ สถานศึกษาต้องสำรวจข้อมูลของ สถานประกอบการในพื้นที่ที่มีความ พร้อมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี พร้อมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี	*					
25.	ผู้บริหารสถานศึกษาติดต่อทำความเข้าใจ กับสถานประกอบการที่มีความพร้อม ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	*					
26.	ทำความเข้าใจให้สถานประกอบการ เป็นผู้รับนักเรียนตามกำลังและ ความพร้อมของทรัพยากร	*					
27.	ทำความเข้าใจเงื่อนไขคุณสมบัติการ เป็นนักเรียนที่สถานศึกษาและ สถานประกอบการร่วมกัน	*					
28.	สถานศึกษาควรมีความยืดหยุ่นให้เข้ากับ ระบบของสถานประกอบการ		*				
29.	สถานศึกษาจะต้องพัฒนาความรู้ให้กับ ครูฝึกอย่างต่อเนื่อง	*					
30.	ติดต่ออย่างเป็นทางการมีหนังสือถึง สถานประกอบการ		*				
31.	ต้องตรวจสอบนโยบายของ สถานประกอบการแต่ละแห่งว่าต้องการ จัดอาชีวศึกษาทวิภาคีหรือไม่		*				
32.	สถานประกอบการเข้ามาติดต่อกับ สถานศึกษาเพื่อร่วมมือกันจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี		*				
33.	การนิเทศ สถานศึกษาจัดให้มีหน่วยงานนิเทศและ ติดตามการจัดอาชีวศึกษาใน สถานประกอบการด้วย	*					
34.	มีแผนงานโครงการนิเทศติดตามผล การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	*					
35.	จัดบุคลากรรับผิดชอบการนิเทศชัดเจน	*					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	แนวโน้มการจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีในภาคใต้	ระดับความเหมาะสม					เหตุผล
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
36.	ครูนิเทศเฝ้าสังเกตพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของนักเรียนด้วย		*				
37.	นิเทศติดตามประเมินผลอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง		*				
38.	หลังจากการนิเทศจะต้องรายงานผลการนิเทศต่อสถานศึกษาทุกครั้ง	*					
39.	การประเมินผล สถานศึกษาจัดให้มีหน่วยงานร่วมกับสถานประกอบการ ทำการวัดและประเมินผลการเรียนและการฝึกอาชีพของนักเรียน	*					
40.	คณะกรรมการร่วมกับสถานศึกษา/สถานประกอบการ จัดทำแบบทดสอบแบบประเมินคุณภาพมาตรฐานผู้เรียน		*				
41.	มีการประเมินผลครั้งหลักสูตร		*				
42.	ครูฝึกมีส่วนร่วมในการประเมินผล	*					
43.	ครูฝึกจะต้องได้รับการอบรมการประเมินผล		*				
44.	มีการประเมินผลจบหลักสูตร	*					
45.	มีการประเมินผลจากสภาพจริง	*					
46.	ให้ความสำคัญในการประเมินผลภาคปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี		*				
47.	ต้องมีการประเมินคะแนนคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน	*					
48.	ต้องมีการประเมินผลการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างต่อเนื่อง	*					
49.	ประเมินผลแบบอิงเกณฑ์ชี้จุดประสงค์เป็นหลัก		*				
50.	การจัดตั้งอำนาจความสะดวก สถานศึกษาจะต้องจัดตั้งอำนาจความสะดวกในการบริหารการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	*					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	แนวโน้มการจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีในภาคใต้	ระดับความเหมาะสม					เหตุผล
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
51.	มีสำนักงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นสัดส่วนในสถานศึกษา	*					
52.	มีเครื่องมือติดต่อดสื่อสาร	*					
53.	มีพาหนะใช้ในการติดต่อประสานงาน นิเทศติดตามผล	*					
54.	จะต้องมีเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับ เก็บข้อมูลและจัดทำเอกสาร	*					
55.	มีบุคลากรประจำสำนักงาน	*					
56.	จ่ายเบี้ยเลี้ยงให้กับบุคลากรที่ออกไป ประสานงานและนิเทศ		*				
57.	สถานประกอบการ กำหนดเป็นหน่วยงานทางการศึกษา คุณสมบัติของสถานประกอบการ		*				
58.	มีครูฝึกที่ควบคุมดูแลนักเรียน ได้ทุกคน	*					
59.	มีสภาพบรรยากาศในการทำงานที่ดี เหมาะสมที่จะฝึกอบรมขัดเกลาจิตใจ ของนักเรียน	*					
60.	สถานที่ตั้งของสถานประกอบการ ไม่ห่างไกลจากชุมชน สะดวกในการ เดินทาง		*				
61.	มีระบบความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน	*					
62.	มีอุปกรณ์เครื่องมือและเทคโนโลยี ที่ทันสมัยหรือมีความเหมาะสมกับ สภาพของธุรกิจของสถานประกอบการ		*				
63.	มีมาตรฐานเนื้อหาสาระของงาน ครอบคลุมหลักสูตร		*				
64.	มีความพร้อมด้านบุคลากร		*				
65.	มีความต้องการร่วมมือกับสถานศึกษา	*					
66.	ต้องการพัฒนาบุคลากรของตน	*					
67.	มีบุคลากรที่อยากพัฒนาตนเอง		*				
68.	มีตำแหน่งงานรองรับหรือมีการปรับ เงินเดือนให้บุคลากรเมื่อจบหลักสูตร		*				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	แนวโน้มนการจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีในภาคใต้	ระดับความเหมาะสม					เหตุผล
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
69.	มีระบบการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ได้มาตรฐาน		*				
70.	เป็นสถานประกอบการที่มีความมั่นคง		*				
71.	หน้าที่รับผิดชอบของสถานประกอบการ รับผิดชอบในคุณภาพของนักเรียนในการ ฝึกอาชีพตามแผนการฝึกใน สถานประกอบการ	*					
72.	รับผิดชอบในความปลอดภัยของ นักเรียนระหว่างการฝึกอาชีพ ในสถานประกอบการหรือพื้นที่กำหนด	*					
73.	รับผิดชอบค่าใช้จ่ายหรือสวัสดิการ แก่นักเรียนตามที่ตกลงกันไว้		*				
74.	มีประกันชีวิตหรือสุขภาพระหว่างการฝึก ปฏิบัติงานของนักเรียน		*				
75.	รับผิดชอบความเสียหายของวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือที่เกิดขึ้นตามข้อตกลง การปฏิบัติงานระหว่างสถานประกอบการ และนักเรียน		*				
76.	รัฐต้องมีกฎหมายมาควบคุมดูแลบังคับ ให้สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการ จัดการศึกษาอย่างเต็มที่	*					
77.	ประเมินผลและสรุปผลการฝึกอาชีพของ นักเรียน		*				
78.	ใช้เป็นสถานที่ฝึกอาชีพนักเรียน		*				
79.	จัดสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักเรียน ตามสมควร เช่น โต๊ะทำงาน		*				
80.	จัดประชุมสัมมนาผู้เกี่ยวข้องจาก สถานประกอบการและผู้รับผิดชอบด้าน ทวิภาคีของสถานศึกษา		*				
81.	จัดเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ ประอบการ ฝึกตลอดหลักสูตร		*				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	แนวโน้มการจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีในภาคใต้	ระดับความเหมาะสม					เหตุผล
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
82.	คุณสมบัติผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึก ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรครูฝึก การจัดการศึกษาระบบทวิภาคี		*				
83.	เป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญและ ประสบการณ์ในการสอนและฝึกนักเรียน	*					
84.	เป็นผู้ที่มีจรรยาบรรณครูที่ได้รับ ความเห็นชอบจากสถานศึกษา	*					
85.	เป็นผู้ที่มีจรรยาบรรณวิชาชีพในงาน อาชีพที่ดำรงอยู่ ได้รับความเห็นชอบจาก สถานประกอบการหรือสมาคม วิชาชีพ	*					
86.	มีความรู้ความเข้าใจในการจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีเป็นอย่างดี	*					
87.	มีเทคนิคการสอนงานและจิตวิทยาการ เรียนรู้		*				
88.	จัดทำแผนการฝึกปฏิบัติของนักเรียนได้		*				
89.	มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน สาขาอาชีพ		*				
90.	มีความสามารถประเมินผล สรุปผล การฝึกอาชีพนักเรียนได้		*				
91.	มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)		*				
92.	สามารถเข้าประชุมสัมมนาร่วมกับ สถานศึกษา	*					
93.	มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ	*					
94.	หน้าที่รับผิดชอบของผู้ควบคุมการฝึก และครูฝึก ฝึกให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ และกิจนิสัยในการทำงาน	*					
95.	ดูแลความปลอดภัยในการฝึกปฏิบัติงาน ของนักเรียน	*					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	แนวโน้มการจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีในภาคใต้	ระดับความเหมาะสม					เหตุผล
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
96.	ฝึกปฏิบัติงานของนักเรียนตามแผน การฝึก	*					
97.	รับผิดชอบความเสียหายของวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือในระหว่างการฝึก ปฏิบัติงานตามเงื่อนไขที่ตกลง		*				
98.	ต้องมีการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา	*					
99.	ดำเนินการฝึกนักเรียนตามแผนการฝึก ครบตามหลักสูตร		*				
100.	ดูแลความประพฤติ ของนักเรียน	*					
101.	วางแผนการฝึกนักเรียนสอดคล้องกับ หลักสูตร		*				
102.	ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการ ประชุมสัมมนาครูฝึก	*					
103.	ประสานงานกับสถานศึกษาในการ จัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	*					
104.	ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการ สถานประกอบการรวมกลุ่มกันหมุน เวียนการฝึกปฏิบัติงานของนักเรียน ให้ครบวงจรในงานอาชีพตามแผน การฝึก		*				
105.	สถานประกอบการ กำหนดกรอบกฎ เกณฑ์ การฝึกปฏิบัติงานและกฎระเบียบ ของการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ที่เหมือนกันหรือแนวทางเดียวกัน		*				
106.	ให้เบี่ยงเลียงแก่นักเรียนในอัตราที่เท่ากัน			*			
107.	จัดกิจกรรมให้แก่นักเรียนร่วมกัน		*				
108.	วัดผลประเมินผลการฝึกอาชีพร่วมกัน	*					
109.	จัดทำแผนการฝึกอาชีพร่วมกัน	*					
110.	จัดตั้งอำนาจความสะดวกร่วมกัน ตามสมควรให้แก่นักเรียน		*				
111.	ร่วมกันในการจัดทำหรือพัฒนาหลักสูตร		*				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	แนวโน้มนำการจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีในภาคใต้	ระดับความเหมาะสม					
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	เหตุผล
112.	ประชาสัมพันธ์การจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีร่วมกัน		*				
113.	การรับนักเรียนเข้าเรียน กลุ่มสถานประกอบการอาชีพเดียวกัน ร่วมกันกำหนดจำนวนการรับนักเรียน ในแต่ละปีตามความต้องการของกลุ่ม แล้ว เสนอให้สถานศึกษาทราบเพื่อร่วม กันดำเนินการต่อไป		*				
114.	กลุ่มสถานประกอบการอาชีพเดียวกัน กำหนดระเบียบและคุณสมบัติของ นักเรียนในการเข้าเรียน ในสาขาอาชีพนั้น แล้วแจ้งให้สถานศึกษาทราบ		*				
115.	การรับสมัครนักเรียนให้รับสมัคร ที่ตัวแทนกลุ่มสถานประกอบการ		*				
116.	การคัดเลือกนักเรียนร่วมกันระหว่าง ตัวแทนสถานประกอบการและ สถานศึกษา		*				
117.	การลงทะเบียนเป็นนักเรียน ให้ลง ทะเบียนเป็นนักเรียนของสถานศึกษา		*				
118.	สถานประกอบการต้องมีบทบาทในการ รับนักเรียนมากขึ้น		*				
119.	จัดสรรโควตาบุคลากรในสถานประกอบการ การเข้าเรียน 30-50%		*				
120.	ต้องเป็นบุคลากรของสถานประกอบการ		*				
121.	นักเรียนและผู้ปกครอง การเข้าเรียน เป็นนักเรียนทั้งของสถานศึกษาและ สถานประกอบการ		*				
122.	จัดทำแผนการเรียน การฝึกปฏิบัติ รายบุคคลตลอดระยะเวลา 3 ปี		*				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	แนวโน้มการจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีในภาคใต้	ระดับความเหมาะสม					
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	เหตุผล
123.	ทำสัญญาหรือข้อตกลงร่วมกันระหว่างนักเรียน ผู้ปกครอง สถานประกอบการ และสถานศึกษาในการดำเนินการเรียนระบบทวิภาคี	*					
124.	ต้องเรียนวิชาพื้นฐานและทฤษฎีที่สถานศึกษา 1 ปี ก่อนเข้าฝึกอาชีพในสถานประกอบการ		*				
125.	เข้าเรียนและฝึกอาชีพครบตามหลักสูตร ตั้งใจเรียน ตั้งใจฝึกอาชีพ ตรงต่อเวลา	*					
126.	ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานศึกษาและสถานประกอบการ	*					
127.	ระหว่างการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับเหมือนกับพนักงาน	*					
128.	ให้ความสำคัญกับองค์ความรู้มากกว่ากรอบเวลา		*				
129.	คุณสมบัติของนักเรียน คุณสมบัตินักเรียน จบวุฒิการศึกษาตามระเบียบของ กระทรวงศึกษาธิการ	*					
130.	ผ่านการทดสอบความถนัดทางวิชาชีพที่จะเข้าเรียน	*					
131.	มีสุขภาพ บุคลิกภาพ ร่างกายเหมาะสมกับงานอาชีพ	*					
132.	สามารถฝึกปฏิบัติได้ตามสภาพจริง เช่นสถาน ที่ ช่วงระยะเวลา ฯลฯ	*					
133.	มีความรับผิดชอบ ระเบียบวินัย ซื่อสัตย์และตรงต่อเวลา	*					
134.	มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนระบบทวิภาคี		*				
135.	มีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปี	1					
136.	ไม่เป็นโรคที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ	*					
137.	มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพที่เลือก	*					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	แนวโน้มนการจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีในภาคใต้	ระดับความเหมาะสม					
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	เหตุผล
138.	หน้าที่รับผิดชอบของนักเรียน ปฏิบัติตามข้อตกลงและระเบียบที่จัดทำ ไว้กับสถานประกอบการและสถานศึกษา	*					
139.	รับผิดชอบต่องานที่มอบหมาย	*					
140.	เรียนรู้ระเบียบ สร้างกิจนิสัยในการ ทำงาน	*					
141.	เรียนรู้วิธีการทำงานเป็นทีม มีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน	*					
142.	เข้าเรียนรายวิชาในสถานศึกษาคตามวัน เวลาที่กำหนด	*					
143.	เข้าฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ตามวัน เวลาที่กำหนด	*					
144.	ลงทะเบียนรายวิชาและชำระเงิน ตามระเบียบของสถานศึกษา	*					
145.	ทำสัญญาการฝึกอาชีพกับสถานประกอบ การ	*					
146.	รับทราบข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษา และสถานประกอบการ	*					
147.	ขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนกับสถานศึกษา	*					
148.	รักษาความลับของสถานประกอบการ อย่างเคร่งครัด	*					
149.	หน้าที่รับผิดชอบของผู้ปกครอง ให้การสนับสนุนให้นักเรียนได้เรียนและ ฝึกปฏิบัติได้อย่างเต็มที่	*					
150.	ติดต่อประสานงานกับสถานศึกษาและ สถานประกอบการ เพื่อแลกเปลี่ยน ข้อมูลกัน	*					
151.	ควรเปลี่ยนทัศนคติใหม่ มองการอาชีพ ของบุตรหลานมากกว่าการเรียนที่มุ่ง แต่เรียนทฤษฎี	*					
152.	ทำประกันชีวิตหรือประกันอุบัติเหตุ ให้แก่ นักเรียน	*					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	แนวโน้มการจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีในภาคใต้	ระดับความเหมาะสม					เหตุผล
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
153.	ให้ความร่วมมือสนับสนุนด้านการเงินแก่นักเรียน	*					
154.	ไม่ฟ้องร้องหรือกล่าวโจมตีสถานประกอบการ เมื่อนักเรียนประสบอุบัติเหตุหรือเสียชีวิตในการฝึกอาชีพ	*					
155.	เข้าร่วมปฐมนิเทศตามที่สถานศึกษาหรือสถานประกอบการกำหนด	*					
156.	ยินยอมในการทำสัญญาการฝึกอาชีพระหว่างนักเรียนกับสถานประกอบการให้การสนับสนุนให้นักเรียนได้เรียนและฝึกปฏิบัติได้อย่างเต็มที่	*					
157.	ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาและสถานประกอบการให้การจัดกิจกรรม	*					

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล	นายจรูญ ไชยเหล็ก
วันเดือนปีเกิด	14 มกราคม 2514
สถานที่เกิด	อำเภอจุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	เลขที่ 1456 ถนนกาญจนวนิช ตำบลหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90110
สถานที่ทำงาน	วิทยาลัยการอาชีพหลวงประจักษ์ศิลปาคม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
ตำแหน่ง	อาจารย์ 1 ระดับ 4
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2532 สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาช่างยนต์ จากวิทยาลัยเทคนิค นครศรีธรรมราช พ.ศ. 2534 สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาช่างยนต์ จากวิทยาลัยเทคนิค นครศรีธรรมราช พ.ศ. 2539 สำเร็จการศึกษาคณะครุศาสตร์บัณฑิต จากสถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช พ.ศ. 2544 สำเร็จการศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง